

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**YÜKSEK
LİSANS
TEZİ**

**KOSOVALI HALK MÜZİĞİ SANATÇISI
ALUŞ NUŞ'UN HAYATI VE ESERLERİ**

MİNE TUTA

TÜRK HALK EDEBİYATI BİLİM DALI

OCAK 2015

**KOSOVALI HALK MÜZİĞİ SANATÇISI ALUŞ NUŞ'UN HAYATI VE
ESERLERİ**

Mine TUTA

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK HALK EDEBİYATI BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

OCAK 2015

Mine TUTA tarafından hazırlanan “Kosovalı Halk Müziği Sanatçısı Aluş Nuş’ un Hayatı ve Eserleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ ile Gazi Üniversitesi Türk Halk Edebiyatı Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. İbrahim DİLEK

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Başkan : Doç. Dr. İhsan KALENDEROĞLU

Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Üye : Yard. Doç. Dr. Muvaffak EFLATUN

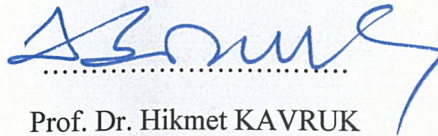
Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum

Tez Savunma Tarihi: 12/01/2015

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Hikmet KAVRUK

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

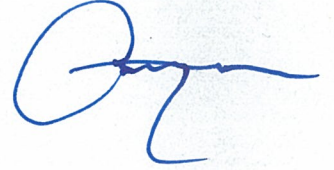
Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Mine TUTA

12.01.2015

KOSOVALI HALK MÜZİĞİ SANATÇISI ALUŞ NUŞ'UN HAYATI VE ESERLERİ
(Yüksek Lisans Tezi)

Mine TUTA

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Ocak 2015

ÖZET

Kosova'da yüzyıllar boyunca oluşan kültür katmanı içerisinde Prizren Türkleri'nin ve Türk kültürünün önemli bir yeri vardır. Yakın zamana kadar yaşanan siyasi olaylar, günümüzde Kosova'da Türk dili ve kültürünün önemini artırmaktadır. Yugoslavya döneminde azınlıklar gruplandırılırken millî değil, dinî kimlikler üzerinden bir tasnif yapılmış. Bu sebeple nüfus sayımlarında da Türkler, Boşnak ve Arnavutlarla birlikte Müslüman grubun içinde sayılmışlar. Böyle bir atmosferde Kosova'da Türk kültürüne dair yapılan her çalışma, Kosova Türk kimliğinin korunması muhafaza edilmesi bakımından önemlidir. Prizrenli Türk Halk müziği sanatçısı Aluş Nuş da bu misyonu taşımaktadır. Yazdığı şiirler, türküler ve yaptığı müzik hem yetişkinlerde hem de genç kuşakta millî ve dinî farkındalığı artırmaktadır. Aluş Nuş'un kendisi, ailesi ve sosyal çevresi ile yapılan röportaj ve görüşmelerde yaşadıklarından etkilenerek yazdığı türkü ve şarkılarda Balkan Türk Halk kültürüne yaptığı katkılar tespit edilerek ortaya konmuştur.

Bilim Kodu : 4055

Anahtar Kelimeler : Türk halk edebiyatı, Kosova-Prizren, Aluş Nuş, Kosova Türk halk Müziği, Prizren Türküleri

Sayfa Adedi : 109

Danışman : Prof. Dr. İbrahim DİLEK

LIFE AND WORKS OF KOSOVO FOLK MUSICIAN ALUS NUS

(M.S. Thesis)

Minet TUTA

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCES

January 2015

ABSTRACT

Prizren Turks and Turkish culture has a significant role amongst the cultural layer in Kosovo for centuries. The recent political developments in last couple of decades has clearly shown Turkish language and Turkish culture has massive importance for the region. During old Yugoslavia administration, minorities in the region were classified accordingly to their religious beliefs but not their nationality. For this reason Turkish minority were counted with in Muslim minority like Bosniaks and Albanians. Under these circumstances every single study regarding Turkish culture has a significant role for preserving Turkish identity in Kosovo. Alus nus, a Prizreni Turkish folk music artist and song writer, has a great mission for preserving Turkish Culture in the region. His poems, his music (ballads, chansons) have great impact on both old and new generation for developing religious and national awareness. In this study we discuss, detect and share his impact on Balkan Turkish Culture with his songs and music with a series of interviews with Alus Nus himself, his family members and his social background.

Science : 4055

Key Words : Kosovo Turkish Folk Music, Alus Nus, Turkish Folk
Literature, Prizren Ballads

Page : 109

Supervisor : Prof. Dr. İbrahim DİLEK

TEŐEKKÖR

Çalıőmam süresince benden teşvik ve yönlendirmelerini esirgemeyen danışmanım Prof. Dr. İbrahim DİLEK'e, kitaplarını, anılarını ve bilgilerini benimle paylaşan Prizrenli araőtırmacı yazar Raif Virmiça'ya ve anlayıőları için oğlum Alp Kerem ve kızım Yaren Ece'ye çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
GİRİŞ.....	1

1. BÖLÜM

ALUŞ NUŞ'UN HAYATI, KİŞİLİĞİ, AİLE VE SOSYAL İLİŞKİLERİ

1.1. Hayatı	15
1.2. Kişiliği	18
1.3. Aluş Nuş'un Dinî ve Manevî Yönü.....	19
1.4. Sosyal Çevresi ve Arkadaşları.....	19

2. BÖLÜM

ALUŞ NUŞ'UN SANAT HAYATI

2.1. Aluş Nuş'un Sanatı ve Eserleri.....	23
2.1.1. Aluş Nuş'un Kitapları	28
2.1.2. Aluş Nuş'un Aldığı Ödüller.....	29

3. BÖLÜM

ALUŞ NUŞ'UN ESERLERİ

3.1. Aluş Nuş'un Rumeli Türk Halk Müziği'ne ve Kültürüne Katkıları.....	31
3.2. Aluş Nuş'un Eserleri	33
3.2.1. Derleme ve Telif Eserleri.....	33
3.2.2. Şarkıları	34

	Sayfa
3.2.3. Türküleri	38
3.2.4. Derlemeleri	46
3.2.5. Taşlamaları.....	48
3.2.6. Melodiler.....	51
3.2.7. Çocuk Şarkıları.....	55
3.2.8. Tiyatro Çalışmaları	57
3.3. Aluş Nuş'un Şiirlerinden Örnekler.....	58
SONUÇ	67
KAYNAKLAR	69
EKLER.....	75
EK-1: Aluş Nuş'la İlgili Fotoğraflar.....	76
EK-2. Aluş Nuş Hakkında Gazete Haberleri	84
EK-3. Aluş Nuş'un Eserleri ve Notalarından Örnekler	95
EK-4. Aluş Nuş'a Yazılan Mektuplar	103
ÖZGEÇMİŞ	109

GİRİŞ

Giriş

Genel Durum

Dünyanın en son bağımsızlığını ilan eden ve en yeni ülkelerinden biri olan resmi adıyla Kosova Cumhuriyeti aslında oldukça eski bir tarihe sahiptir. Tarihte bu bölgede pek çok devlet ve kültür varlık göstermiştir. Kosova coğrafi bakımdan iki oavadan: Kosova ve Dukakin(Metohiya) ovalarından teşkil olur. Kosova kelime olarak İslav dillerinde Karatavuk manasına gelen Kos'tan türetilmiş ve Karatavuk Ovası demektir. Dukakin ise Arnavut derebeyinin isminden gelir. Slavlar, bu coğrafi bölgeyi Metohiya ismiyle tanırlar. Metohiya Kilisenin malı anlamına gelir¹.

Bugünkü Kosova'nın sınır komşuları; Sırbistan, Karadağ, Arnavutluk, Makedonya'dır.

Kosova'nın güneyindeki Dukacin düzlüğünde yer alan Prizren şehri, kuzeybatı tarafında zengin ovalarıyla, güneydoğuda Şar Dağına düşen Svilen Tepesi yamaçlarında 412 metre deniz yüksekliğinde yer almaktadır. Prizren'in bir bölümü Şar Dağları eteğinde diğer bölümü de düzlük alandadır².

Yüzölçümü 10.908 km²'dir. Geniş bir alana kurulu olmayan Prizren'de düzlüklerde Akdeniz, dağlık bölgede ise Alp iklimi görülmektedir. Yerleşim bölgelerinin seçiminde akarsular önemlidir. Prizren için de aynı durum geçerlidir. Yeşil bir bölge olan Prizren'in içinden Bistriça Deresi, şehrin dışından ise Ak Drim Nehri akar.

Bugünkü adıyla Prizren'den ilk kez XI. asrın başlangıcında söz edilmektedir. Bu ad Prizren'in önemli bir ekonomi ve kültür merkezi olduğu evrede, Bizans Çarı olan II.Yasilius'un 1019 tarihi beratında yer almaktadır. Bizans devrinde bu kentin yukarısında, 3 km uzaklığında Kız Kalesi (Vişegrad)

¹ Koro, B. *Kosova Türkçe Eğitiminde Gelişmeler*, s.12.

² Vırmiça, R. *Prizren'de Kültür, Sanat ve Şairlik Geleneği*.

ile Drvengrad - Derebenciler Kalesi (yol koruyucuları) gibi kaleler yapılmıştır. Lakin bu dönemden önce Prizren adının çeşitli tarih dönemlerinde: Prizdriyan, Prizdriyana, Prizrendi, Porzerin. Perserin, Prizrin. Prezrin. Perserin vb. gibi geçtiği bilinmektedir. Osmanlı kaynaklarında da Prizren için değişik olarak birkaç adın geçtiğini beyan ederken, örneğin: Pürzeyn, Perzerrin, Pürzen, Pürzerin, Zerrin gibi bütün bu adların anlamında “Ziyet Dolu Şehir” anlamının çıktığını da vurgulamak gerekir³.

Bugün Prizren’de Cuma-Atik Camisi’nin(Osmanlı kayıtlarında Fatih Sultan Mehmet Han Camii) sol girişinin üstünde ki 1858 tarihli onarım kitabesinde Prizren ismi Pürzen’de olarak geçmektedir.

Cenâb-ı Hazret-i Sultan Mecid Han’ın zemânındâ
Nice âsâr-ı hayr ile ihyâ olur her günde mülkinde
Hususen şehr-i **Pürzen**’de fethiden kalma bir ma’bed
Mürur-i dehr ile olmuşken enkazı perâkende

Bugüne kadar yapılan kazılarda, arkeolojik bölgeler olarak tanımlanan Vlaşna köyü yakınlarında, Kale’de ve Suva Reka bölgelerinde M.Ö. III. yüzyıldan çeşitli eşyalar ve diğer kültür kalıntıları bulunmuştur.

Bu bölgede önceleri İilir boylarına mensup olan Dardanlar ve Keltlerin yaşadıklarına dair arkeoloji kazılardan belirlenmiştir. Ayrıca Roma egemenliğinin maddi kalıntılarına da bugün bu yörenin: Şiroka, Naşets, Kruşa, Rahovça, Vlaşna, Reçane, Muşutişte ve Popovlan köylerinde rastlanmaktadır. Üçüncü yüzyılda Prizren’de emeği geçmiş ve tükenmiş savaşçıların geldiği, onlara buralarda hayvan, tohum ve toprak verildiği, hayatlarının son yıllarını buralarda geçirdikleri de bilinmektedir. Romalıların Kosova-Prizren yöresinde kendi yaşama yerlerini ne zaman yapmaya başladıkları bilinmemesine rağmen, bunu II. yüzyılın ortalarında gerçekleştirdikleri tahmin edilmektedir. Yani Roma döneminde burada ilk kent olarak Theranda’nın kurulduğuna inanılmaktadır. VII. yüzyılın başlangıcında bölgeye Güney Slavlar gelerek buraları

³ Vırniça, R. (1996). *Prizren Camileri*, TDB Yayınları s.18.

yurt edinmişlerdir. Daha geç dönemlerde buralardan Hun, Avar, Kuman ve Peçenek Türklerinin de gelip geçtiği ve yerleştiği bilinmektedir.

XI. yüzyıla kadar Prizren’de birçok hâkimiyet değişmiştir. Piskoposluğun kurulmasıyla Prizren Kral Mihaylo hâkimiyetine geçerek Konstantin Bodin’e devredilmiştir. 1073 yılında meydana gelen Bulgar İsyanı sonucu Prizren yine Bizans hâkimiyetine girmiştir. 1169 yılında Pantina savaşından sonra, Sırbistan’a bağlı olarak Stevan Nemanya hakimiyeti altına geçmiştir. Fakat 1190 yılında meydana gelen savaşı kaybettiğinden Prizren ilkin Bizans hâkimiyetine, 1204 yılında da Bulgarların eline geçmiştir. XIII. yüzyılın sonlarında se bölge tamamıyla Orta Çağ Sırp hakimiyetine girmiştir.

XIII. yüzyılların başlangıcında Ortaçağ Sırp Devletinin güneye doğru ilerlemesiyle, Prizren o devletin merkez bölümünde kaldı ve önemli ekonomi, kültür ve siyasi merkezi oldu. XIV. yüzyılın başlangıcında da o zamanki koşullara göre Ortaçağ Sırp Devletinin çok gelişmiş bir merkezi olmuştur. Bu yüzden birçok araştırmacıların birçoğu Prizren’e o zamanda “Balkanların Dubrovnik’i” adını da vermiştir⁴.

Sırp Çarlığının dönem dönem başkentliğini de yapan Prizren’de para basılmış olması, ekonomik zenginliği sebebiyle insanların Prizren’e olan ilgisini arttırmıştır. Ancak Çar Duşan’ın ölümünden sonra Prizren elden ele geçerek XIV. yy’da önemini ve gücünü yitirmeye başlar.

Bölgede bunlar yaşanırken Avrupa’da ise 1338 yılında başlayıp 1453’e kadar devam eden Yüzyıl Savaşları esnasında İngiliz ve Fransızlar oldukça güç kaybına uğrarlar. Venedik ve Ceneviz aralarındaki rekabetten dolayı birbirlerini yıpratmışlar. Roma’da ise kilise iç çatışmalarla uğraşırken bütün Avrupa’yı saran vebadan dolayı gerçekleşen ölümler halk arasında korku ve endişe yarattığı bir ortamda Avrupa’nın doğuya asker göndermesi söz konusu olamamıştır.

⁴ Virmişa, R. *Şairlik Geleneği* s.14.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Balkanlara Geçişi

Türklerin Rumeli'ye geçişi şu yollarla olmuştur:

1. İlk fetihler sırasında Anadolu'daki yakın bölgelerden, yeni alınan yerlere devlet eliyle göçmen nakledilmesi,
2. Fetihlere gönüllü olarak katılan gazi-alperenler ve gaza için gelen aşiret mensuplarının bir bölümünün fethedilen kalelerde muhafız olarak bırakılıp bir bölümünün de istedikleri yerlere yerleştirilmesi,
3. Kolonizatör Türk dervişlerinin stratejik noktalarda kurdukları tekke ve zaviyelerin faaliyetleri ve çevrelerinde yeni yerleşim merkezlerinin kurulması.

Kosova'nın tamamıyla Osmanlı egemenliği altına geçmesinden kısa bir zaman sonra Anadolu'nun birçok yerlerinden aileler getirilip Kosova'ya yerleştirilmiştir: Horosan, Kuçan, Tokat, Yozgat, Niğde, Edirne, Konya, Kayseri, Adana, Mersin, Kastamonu vb. Buraya gelen bu aileler geldikleri yerlerinin soyadlarını uzun zaman taşımışlardır. Hatta bugün bazı aileler hâlâ bu soyadları taşımaktadırlar. Fakat 1947 yılında (Kosova'da Türklerin Resmi tanınmadığı dönem) çıkarılan soyadı kanununa göre soyadlarının yeniden kaydedilmesi zarurieti uygulandığı için Kosova'da çoğu Türk ailesi tarihi aslı olan soyadını kaybetmiştir⁵.

Avrupa kendi içinde sıkıntılarla uğraşırken 1299'da kurulan Osmanlı aynı dönemde giderek güç ve toprak kazanıyordu.

Osmanlı'nın Balkanlarla ilk teması 1354'te Gelibolu'yu almadan önce 1341'de III. Andronikos ölür ve tahta dokuz yaşındaki oğlu V.Yuannis Paleologos İmparator olur ama vesayet Kantakuzen'e verilmiştir. Ama V. Yuannis'in annesi ile taht mücadeleleri devam ederken Orhan Bey Kantakuzen tarafını tutmayı tercih ederek 1345'te on altı bin kişi ile yardım etmiş ve bu sayede Kantakuzen Edirne ile Karadeniz sahillerini kendine bağlayabilmişti; bundan başka Orhan, Kantakuzen'in kızı Teodora ile evlenmiş ve 1349'da kayınpederine yirmi 1000 kişilik yardımcı bir kuvvet daha göndermek suretiyle

⁵ Vırmiça, R. *Kosova'da Fatih Devri Eserleri-Kosova Efsaneleri*, s.15.

Selanik'i almak isteyen Sırp Kralı İstefan Duşan'ın buradaki faaliyetlerine son vererek Selanik'i kurtarmıştı⁶.

Böylelikle Osmanlı ordusu Balkan coğrafyasını, iklimini, milletlerini tanımaya başlar. Daha sonra Süleyman Paşa Edirne'nin alınması için Kantakuzen'e 20.000 kişilik bir ordu ile destek vererek hem Edirne'yi hem de tutsak olan oğlunu kurtarır (Oğlu tutsak..). Buna karşılık Kantakuzen Gelibolu yarım adasındaki Çimpe'yi üs olarak vermeyi vaat eder. Süleyman Paşa da Çimpe'ye asker bırakır.

Osmanlı'nın Balkanlar'da hızlı hareket etmek istemesinin sebebi bölgedeki diğer devletler birbirleri ile uğraşırken Rumeli'de sonraki fetihler için zemin hazırlanmaktadır. Bunun için de amaç; hızla hareket ederek ilerleyip Rumeli'ye yerleşmektir. Süleyman Paşa kuvvetleri Bolayır, Tekidağ'a kadar olan Marmara sahillerini istila ettiler; buraları Türkleştirmek için Anadolu'daki Osmanlı arazisinden (Karesi taraflarından) bir kısım Yörükleri nakledip yerleştirdiler. Ve buna mukabil elde edilen yerlerin askeri sınıftan olan Rumlarını da bir isyan çıkarmalarına binaen Anadolu'ya Karesi yani Balıkesir ve havalisine geçirdiler. Balkanlar'da; Bulgar, Sırp ve Rumlar arasındaki mücadeleler bu sırada Osmanlı'nın ilerlemesi için fırsattı. Akılcı planlarla hareket edilerek önce Çorlu, Bizans'tan gelebilecek tehdidi önlemek için sonra da Başpiskoposluğun bulunduğu Lüleburgaz ele geçirildi. 1363 yılında ise Edirne, Rum ve Bulgarlarla yapılan meydan muharebesiyle alındı.

Balkanlarda Osmanlı ilerleyişi 1370'li yılların ortalarında Vardar Ovası'na ulaştıktan sonra Osmanlı ordusu karşısında duracak ciddi bir kuvvet kalmamıştı. Artık Vardar'ın batısında akıncılar ilerlemeye başlar. Osmanlı'nın Balkanlarda yüzyıllarca sürececek varlığının temeli atılıyordu. Bu da; Balkanlarda planlı ve akılcı bir şekilde hareket ederek, göçmen yerleştirme ve işgal edilen yerlerde yaşayanlara iyi davranma politikası ile gerçekleştiriliyordu.

⁶ Uzunçarşılı, 1, 158.

I. Kosova Savaşı

Sultan Murad iki oğlu Beyazid ve Yakub'u ayrıca Anadolu Beyliklerinden istediği kuvvetleri de yanına alarak sefere çıkar. Sırp kaynaklarına göre 1389 senesi Haziran'ın yirminci günü ve bizim tarihlerdeki kaynakların tetkikine göre takvim hesabı üzere 16 Şaban 791/10 Ağustos 1389 Salı günü⁷ Sırp ve Osmanlı Orduları Üsküp, Priştine arasında karşılaşır. Sırp kuvvetleri beklenenin üzerinde kalabalıktır. Padişah'ın endişesini def için Ali Paşa, Allah'ın inayeti ile azlığın çokluğa galebesine dair ayet okumuş ve Sultan Murad'ın maneviyatını güçlendirmiştir⁸.

Sultan Murad'ın I. Kosova Savaşı'ndan önce ettiği dua bugün Sultan Murad Türbesinin girişinde bulunan Müzenin duvarında ziyaretçiler için asılı durmaktadır. Sultan I. Murat'ın, Kosova Meydan Savaşı'nda ölmeden önce ettiği dua öyledir:

Sultan Murat'ın Son Duası

Peygamberin yüzünün suyu, Kerbelâ'da akan kan, ayrılık gecesinden ağlayan göz, aşkının yolunda sürünen yüz, dertlilerin hazin gönlü ve canlara tesir eden yakarışları için! Lütfunu bizimle beraber kıl ve muhafazanı bizden eksik etme Yarabbi!

Yarab! İslâm ehline yardımcı ol, düşmanın elini bizden uzak tut! Günahımıza değil, candan ve gönülden gelen âhımıza bak! Mücahitlerini telef ve bizi düşman oklarına hedef ettirme. Vücutlarımızı mezardan sakla, İslâm'ı tehlikelerden uzak tut. Bunca senedir ettiğimiz duaları ve din uğruna yaptığımız savaşları boşa çıkarma, adımı kahrın ile perişan, yüzümü halkın içinde siyah etme! İslâm topraklarını ayaklar altında çiğnetme, utanç içindeki insanların yaşadığı bir yer haline getirme.

Yarabbi, bilirim ki İslâm ehline lütufların çoktur, bu lütuflarını bu savaşta da göster.

⁷ Uzunçarşılı, İ.H. *Osmanlı Tarihi*, 1.

⁸ Uzunçarşılı, İ.H. *Osmanlı Tarihi*, 1, 255.

Din yolunda şehit olunacaksa beni et de ahirette mutlu bir yere ulaşayım.

Sekiz saat süren savaştan sonra Sultan Murat harp sahasını gezdiği sırada Miloş Obiliç adında yaralı bir Sırp asilzadesi Sultan Murad'ı hançerlemiştir. Şehit düşmeden önce Sultan Murad hükümdarlığı yanına çağırttığı oğlu Beyazid'e bırakır.

Sultan Murad'ın cenazesi tahnit edilerek iç organları gömülür. Daha sonra bugün Priştine yakınlarında Sultan Murad'ın iç organlarının gömüldüğü yere Sultan Murad Türbesi ve türbenin girişine de bir müze yaptırılır.

Kosova zaferinden sonra Sırbistan, Osmanlı'ya bağlanır ve Bayezid Sırp Kralı Lazar'ın oğlu Stefan'ı tahta geçirerek Sırbistan ile dostluk anlaşması imzalanır. Ve Lazar'ın kızı, Stefan'ın kız kardeşini eş olarak alır. Bayezid Balkanlarda fetihlere devam eder. Sırpsındığı, Çirmen Savaşlarından sonra Osmanlı Devleti I. Kosova zaferiyle Balkanlardaki varlığını daha da sağlamlaştırmıştır.

Prizren'de Osmanlı Dönemi

Fatih Sultan Mehmet Han kumandası altında bulunan Osmanlı ordusu, ilkin İşkodra'yı müteakiben de Ahmed Bey Evrenoszâde Prizren'i 21 Haziran 1455 yılında fethetmiştir. Fakat o yıldan önce de Gazi Evrenos Bey komutasındaki akıncıların seferleri sonucunda uzun zaman aralıklarla olsa bile, birkaç defa el değiştirmiş bulunan Prizren'in Türk karakteri daha o zamanda biçimlenmeye başlanmıştır. Akıncı kuvvetlerin kenti ele geçirmeleri sırasında, İslâm dinini kabul edenlerin yanı sıra, akıncılarla birlikte Prizren'e yerleşen Osmanlıların da bu biçimlemede önemli rolleri olmuştur⁹.

1412 yılında Osmanlılar ilk olarak kasabayı kuşatmışlarsa da başarısız olmuşlardır. 1427 yılında gerçekleşen ikinci saldırı Sultan II. Murat komutasında yapılmış, ancak bir yıllık kuşatmadan sonra kasaba yine ele geçirilememiştir. 1441 yılında Osmanlılar Nobırda'yı (Nobır'da da zengin gümüş

⁹ Virmişa, R. *Prizren'de Kültür Sanat ve Şairlik Geleneği*, s.15.

madenleri vardır. Fatih Sultan Mehmet'in Sırbistan fethi Nobırda'dan başlamıştır (der Hammer) ele geçirebilmişler ise de, 1444 yılında imzalanan barış anlaşması sonucu Curce'ye tekrar iade etmişlerdir. 11 yıl sonra ve 40 gün süren bir kuşatma sonucu Fatih Sultan Mehmet Han'ın bizzat katılmasıyla ve topları kullanarak 1 Haziran 1455 yılında Nobırda ele geçirilmiştir. Nobırda fethinden sonra Fatih Sultan Mehmet güçleri batıya ilerleyerek ilkin Trepçe'yi, ardından Bihor, Liplan ve Zevçan'ı aldıktan sonra Kosova ovasında I. Murat Türbesini ziyaret etmiş ve burada onun anısına hediyeler dağıtmışlardır. Nobırda'nın fethinden üç hafta sonra, Osmanlılar Prizren'i, akabinde Sırbistan'ın güney bölümündeki bütün yerleri de fethetmişlerdir¹⁰. Osmanlıların eline geçtikten hemen sonra Prizren, Sancak yöresinin Yönetim Merkezi olmuştur. Osmanlı idaresi döneminde Prizren'e uygun idare birkaç kere değişmiştir. Prizren'in bu görevi hakkında 5 Haziran 1570 yılında yazılan ilk evrak Prizren Kanunnâmesidir. Bu kanunnameye göre Prizren Sancağında şu 5 nahiye anılmaktadır: Prizren, Hoça, Serjerne, Trgovişte ve Bihor¹¹.

Osmanlı döneminde Prizren ile ilgili yazılan en eski evrak Suzi Çelebinin Vakıfnâmesidir. 1513 yılında yazılan Vakıfnâmede, zanaatçılık, eğitim ve dinî yaşamın kaydettiği gelişme yönünde bazı bilgiler sayesinde, Prizren'in XVI. Yüzyılın başlangıcında, kalkınmış bir kasaba olduğu kanıtlanmaktadır¹².

Berlin Antlaşmasıyla Gusinye ve Plav gibi yerleşim yerlerinin Karadağ'a verilmesi Arnavut halkında büyük tepki yaratmıştır ve mahalli direnişlere yol açmıştır. Kendi topraklarında başkalarının hüküm sürmesini istemeyen Arnavutlar, İttihat Kongresi nâmı altında ilk toplantılarını 10 Haziran 1878 tarihinde Prizren'de, Gazi Mehmet Paşa Camii Medresesi binasında yaptılar. Toplantıda siyasi ve askerî özelliğini taşıyan "Prizren Birliği" kurulmuştur. Birliğin kurulmasında ve organizasyonunda Abdül Fraşeri'nin büyük katkısı olmuştur¹³.

¹⁰ Vırmiça, R. *Prizren'de Kültür Sanat ve Şairlik Geleneği*, s.16.

¹¹ Vırmiça, R. *Prizren'de Kültür Sanat ve Şairlik Geleneği*, s.16.

¹² Vırmiça, R. *Prizren'de Kültür Sanat ve Şairlik Geleneği*, s.16.

¹³ Vırmiça R. *Kosova'da Fatih Devri Eserleri-Kosova Efsaneleri*, s.17.

Birliğin başta amacı tüm Arnavutları birleştirerek Kosova'da özerkliğin kazanılmasıdır. Daha sonra Arnavutlar silahlanmaya başladılar ve bu birliğin kapsamını diğer şehirlerde de genişletmek istediklerinden dolayı, Priştine mevki kumandanı Ahmet Paşa derhal askerî müdahalede bulundu ve bu iş için Priştine'ye geldikleri takdirde, şehri bombardıman edeceğini bildirdi. Nihayet bu birliğin bir an evvel gerçekleşmesi için çalışan reislerden Süleyman Vokşi mahiyetindeki Arnavut gönüllüleri ile 1881 yılının başlangıcında, Üsküp'ü, Priştine'yi, Mitroviça'yı almak suretiyle Kosova sahrasını baştanbaşa ele geçirdi. Bunun üzerine Osmanlı Devleti'nin Arnavutluk'un ıslahına yolladığı Derviş Paşa 20 bin kişilik bir kuvvet ile 25 Mart 1881 de Üsküp'e geldi. Kısa zaman içinde bu iki taraf kuvvetleri Firzovik yakınlarında 29 Nisan 1881 tarihinde çarpıştılar ve bu çarpışma sonunda Arnavut ittifak taraftarları dağıldılar.

1883 yılından II. Meşrutiyetin ilanına kadar bu havalide epey, mühim çarpışmalar meydana gelmiştir. II. Meşrutiyetin ilan edilmesi ve Kanun-ı Esasi'nin yürürlüğe girmesinden sonra, meşrutiyete ilk muhalefet hareketi yine Kosova'dan çıkmıştır. İsa Boletini, Mitroviça civarında bir kuleye kapanarak, nişancı taburları ile mücadeleye girişmiş ve daha sonra vergi meseleleri yüzünden ayaklanan Arnavutların tenkili için, Kosova'ya asker sevk olup silah toplattırılmıştır. Kosova'da sürekli çatışma hareketlerini sakinleştirmek maksadıyla. 1912 yılında V. Mehmet bizzat Kosova'ya kadar gelerek I. Murat Türbesi'nde cuma namazını kılmış. Kosova halkının sorunlarıyla ilgilenerak, onların isyancılarla işbirliği yapmaması için gerekli nasihatlerde bulunmuş, ancak halka dinletememiş. Ondandır hasta olarak İstanbul'dan gönderilen ve olayları bastırmakta görevli bulunan Sait Paşa da çatışmacılarla işbirliği yapmış; sonuçta Balkan Savaşı'nın da çıkması üzerine, Sırlar 1912 yılında tüm Kosova'yı ele geçirmiştir. Osmanlı Ordusu güneye çekilmiş. 30 Mayıs 1913 yılında Londra Antlaşmasıyla Kosova Vilayeti Sırbistan'a bırakılmıştır. Osmanlı Devleti'nin son yıllarında Kosova Vilayeti'nin genişliği 28.000 Km², nüfusu ise 800.000 ile 1.000.000 arasında değişmekteymiş. Osmanlılar

Kosova Vilayetini bırakırken, vilayet sınırları içinde 35 medrese, 388 ilkokul ve 23 ortaokul bırakmıştır¹⁴.

Osmanlı Sonrası Kosova

Balkan Savaşları sonrasında 2 Mart 1913 Londra Sefirler Toplantısı kararı ile Kosova toprakları Sırbistan'a dahil edildi. Böylece, 524 sene Osmanlı hakimiyetinde kalan bölge elden çıkmış oldu. Dünya Savaşının ardından 1918 tarihinde kurulan Sırp-Sloven-Hırvat Devleti'nde de Kosova'nın Sırbistan içindeki konumu değişmedi. II. Dünya Savaşı sırasında Alman, İtalyan ve Bulgar varlığına şahit olan Arnavutlar, savaş sonrasında kurulan Yugoslavya içerisinde yine istekleri dışında Sırbistan'a bağlandılar ve Yugoslavya'nın iki özerk bölgesinden biri olarak ilan edildiler¹⁵.

Kosova, 1963 Anayasası ile "özerk il"den "özerk bölge" statüsüne terfi ettirilirken, yönetimi tamamen Sırbistan'a bırakıldı. 1968'de Yugoslavya Anayasasına ilave edilen ek maddelerle Kosova'nın statüsü federal düzeyde bir pozisyona getirildi. Kosova, 1974 Anayasası ile Yugoslavya'yı oluşturan altı federal devletle, "ayrılma hakkı" hariç olmak üzere hemen hemen aynı haklara kavuştu. 1989 yılında ise özerkliğini kaybederek yeniden Sırbistan'a bağlı bir bölge haline getirildi. Aynı sene Kosova Demokratik Birliği'ni kuran Arnavutlar, 2 Temmuz 1990'da bağımsızlık ilan ettiler¹⁶.

İkinci önemli bir tarihi olay olarak da 1999 yılının Mart aylarında Kosova'da meydana gelen savaşı anmak gerekir. 1999 yılında Kosova'da meydana gelen bu savaşla ilgili savaş sonrası yapılan incelemelerde, bu yörelerde bugüne kadar görülmemiş bir şiddetin ve felaketin yaşandığı bildirilmektedir. Yani, bu savaşta binlerce insan kaybı dışında, ölçülmez değerde menkul ve gayri menkul kaybı yanı sıra çok sayıda dinî eserinin de tahribat

¹⁴ Vırmiça, R. *Prizren'de Kosova'da Fatih Devri Eserleri Kosova Efsaneleri*, s.17.

¹⁵ *Balkan Sempozyumu*, s.319.

¹⁶ *Balkanlarda Gelecek Tasavvuru Balkan Sempozyumu*, s.319.

gördüğü kanıtlanmıştır¹⁷. Müttefiklerin hava saldırısı sonucu, aynı yılın Temmuz ayında Kosova'yı hürriyetine kavuşturmuştur.

Çıkan son savaşta 15 bine yakın kayıp ve bir milyonun üzerinde göç veren Kosova, savaş sonrasında siyasi açıdan BM Kosova Komisyonu'nun (UNMIK), askeri açıdan da Nato'nun (KFOR) yönetimi altına girdi¹⁸.

Kosova Sırbistan'dan ayrılmak için 17 Şubat 2008'de bağımsızlığını ilan etmiş ve ertesi gün, ABD, Fransa, İngiltere, Almanya ve Türkiye bağımsızlık kararını tanımıştır.

Kosova-Prizren'de Türk Varlığı Ve Tarihi Eserler

Fatih Sultan Mehmet döneminde fethedilen Prizren'de ilk olarak Namazgâh* sonra da Cuma-Atik ve Kale Camii inşa edilmiştir.

Namazgâh

Fatih Sultan Mehmet Han hâkimiyeti döneminde XV. ve XVI. yüzyıllarda, Osmanlılar savaşla fethettikleri yerlerde (şehir ve kasabalarda), kazanılan zaferden sonra savaşın vuku bulduğu ve şehitlerin düştüğü yerde, ilk namazlarını kıldıktan sonra, o yerde kısa bir aradan sonra namazgâhlar inşa etmişlerdir. Prizren'de ilk çatışmaların bugünkü namazgâhın bulunduğu yerde olduğu bilinmektedir. Çünkü savaştan sonra, Osmanlı askerleri geleneğe göre savaşın vuku bulduğu yerde ilk namazlarını kılmıştır ve düşen şehitler için dua etmişlerdir, kısa bir zaman sonra da o yerde namazgâhı inşa etmişlerdir¹⁹. Prizren'de halk tarafında Kırık Camii olarak bilinen namazgâh'ta 1990 yılında

¹⁷ Kosova Savaşı esnasında Kosova ahalisinin büyük bir çoğunluğu baskı ve zulümden evlerini bırakarak Arnavutluğa, Makedonya'ya, Türkiye'ye ve diğer devletlere mülteci olarak kaçmıştır. Çoğu tutuklanıp hapsedilmiştir, büyük bir bölümü de öldürülmüştür. NATO güçlerinin Kosova'ya girmesiyle, kısa bir süre içinde tüm Arnavut mültecileri kendi evlerine dönmüş, Sırp ve Karadağlılar ise korkudan kendi evlerini bırakıp Sırbistan'a ve Karadağ'a kaçmıştır. Sivil yönetimin kurulmasına rağmen Sırp ve Karadağlı mültecileri gün bugün hâlâ evlerine dönmemişlerdir. Savaştan sonra Kosova'nın çoğu yerlerinde hızlı bir şekilde, hasar gören ev ve diğer objeler onarılıp çok sayıda yenileri de inşa edilmiştir.

¹⁸ *Balkanlarda Gelecek Tasavvuru Balkan Sempozyumu*, s.319.

* Osmanlı döneminde namazgâhlar savaş esnasında ordu komutanlarının ve ileri gelenlerin, barış döneminde de sefere gidenlerin, bu yerde şehit düşenlerin ruhuna ve kazanılacak olan zaferin anısına namaz kıldıkları, minberi ve mihrabı olan üstü ve çevresi açık olan bir tür açık hava mescitleridir.

¹⁹ Vırmiça, R., *Kosova'da Fatih devri Eserleri- Kosova Efsaneleri*, s.46.

Prizren müslümanları toplanarak Bayram namazı kılmışlar. Namazgâh Prizren'de Türk varlığının en eski mimari eseridir. Ayrıca Prizren Müslüman toplumunun kendini ifade edebildiği manevî bir mekan olarak bugün karşımıza çıkmaktadır. 2001 Ağustos ayında KFOR bünyesinde görev yapan TC Kosova Türk Tabur Görev Kuvvet Komutanlığı Namazgâh'ın yeniden inşasına başlayıp, 5 Nisan 2002 tarihinde inşaatı bitirmiştir. 1999 Kosova Savaşı'ndan sonra önemi daha da artan Namazgâh bugün şehrin içinde ve otobüs terminalinin tam karşısındadır.

Cuma-Atik (Fatih Sultan Mehmet Han) Camisi

Fetih sonrası bir süre Kosova'da kalan Fatih Sultan Mehmet Han, bir seferinde Prizren'i de ziyaret etmiştir. Ziyaret esnasında Prizren'de en büyük kiliseyi oluşturan Sveta Bogoroditsa Levişka Kilisesinde cuma namazı kıldıktan sonra camiye tahvil ettiği bilinmektedir²⁰. Akabinde cami için vakıflar kurarak, adına "Fethiye veya Cuma Camii" denmekle, kitabesini de koymuştur. Kral Milutin tarafından 1306–7 yılında temelden inşa edilmiştir ve o dönemde Prizren'de mevcut olan Ortodoks kiliselerinden en büyüğünü ve en önemlisini oluşturmaktaydı. Camiye tahvil edilmesinden sonra bu kilise Ortodoks halkında "Sveti Petka Kilisesi", Prizren Müslüman halkında ise "Fethiye, Cuma veya Atik Camii" olarak malumdur. Bu camide namazlar 1455 yılından I. Dünya Savaşı sonuna kadar (1918) kadar engelsiz olarak kılınmıştır²¹.

Osmanlı belgelerinde Fatih Sultan Mehmet Han Camii olarak kayıtlı olan bu caminin 1858 yılına ait kitabesinden cami hakkında önemli bilgiler yanında, caminin genel bir onarımdan geçtiği bildirilmektedir.

²⁰ Vırmiça, R. *Hacı Mehmet Tahir Efendi-Menakıb*, Yeni Dönem yayınları, Prizren 2002, s. 96; Nobırda'nın fethinden sonra üç ay kadar buralarda kalan Fatih Sultan Mehmet Han, Kosova'nın diğer kasabalarının da direnişsiz teslim olmaları için elçiler göndermiştir. Direnişsiz teslim edilen kasabalar hiçbir zarar görmeden, direniş gösteren kasabalarda ise geleneğe göre o kasabalarda mevcut olan en büyük kilise (ceza olarak) camiye tahvil edilmiştir. O zamanki Prizren halkı böyle bir direnişte bulunduğu için, yukarıda anılan kilise de bir Cuma namzından sonra camiye tahvil edilmiştir ve Osmanlı kaynaklarında Fatih Sultan Mehmet Camii olarak kaydolunmuştur.

²¹ Vırmiça, R. (1999). *Kosova'da Osmanlı Mimari Eserleri I*, TC Kültür Bakanlığı yayınları Ankara, 106-108.

Cenâb-ı Hazret-i Sultan Mecid Han'ın zemânında
 Nice âsâr-ı hayr ile ihyâ olur her günde mülkinde
 Hususen şehri-i Pürzen'de fethiden kalma bir ma'bed
 Mürur-i dehr ile olmuşken enkazı perâkende

Kosova'da Din-Etnik Yapı ve Siyasi Durum

Kosova-Prizren'in tarih boyunca farklı kültürlerin etkisinde kalması farklı kültür katmanlarının oluşmasını sağlarken bir sonra ki yeni kültür dalgası önce ki katmanın üstünü örtmüştür. Balkanlar'da yüzölçümü olarak küçük ama çok dinamik olan Prizren'de Türk kimliğinin korunması ciddi önem arz etmektedir. Bölgede İslamiyet, Müslüman Arnavut nüfusu sayesinde korunabilmiştir. Çünkü Yugoslavya döneminde yapılan nüfus sayımlarında halkları birbirinden ayıran özellikler etnik değil, dinî kimliğe göre şekillenmiş. Nüfus sayımlarında halk daha çok Müslümanlar ve Sırlar olarak ayrılmış. Müslüman Arnavutlar ve Müslüman Türkler arasında evlilikler, kız alıp vermeler olduğu için günümüzde dahi iki kardeşten biri Arnavut ile evlendiyse kendini Arnavut, diğeri ise Türk olarak tanımlayabiliyor.

1951 yılı Kosova Türkleri için kendi tabirleri ile varlıklarının resmi tarihi olarak dikkat çeker. Çünkü Tito Prizren Türklerine artan Arnavut milliyetçiliğini dengeleyebilmek adına birçok hak vermiştir.

Bu dönemde; Kosova Türklerine Türkçe eğitim veren ilk ve ortaokullardan başka Türk derneklerinin de kurulmasına izin verilmiştir. Bu sebeple Kosova Türkleri 1951 yılını Türklerinin yeniden doğuşu ya da Kosova Türklerinin resmi olarak tarih sahnesine tekrar çıkışları olarak dile getirmişlerdir. Bugün yıllar sonra da aynı heyecan ve şevki hissedilen Prizren Türkleri 1951 yılından başlayarak haklarına sahip çıkarak her sahada pek çok önemli işler başarmışlardır. İlk başta dillerine, kültür, sanat ve müziklerine sahip çıkmak için 1951 yılında Doğru Yol Derneği kurarlar. Ayrıca başka Kültür, Güzel Sanatlar Dernekleri (Prizren'de Doğru Yol, Türk Müziği Konservatuvarı, Filizler ve Balkan, Priştine'de Gerçek, Mitroviça'da Birlik, Gilan'da Yarın, Mamuşa'da Aşık

Ferki), Türkçe Radyo ve Priştine Radyosunda Türk Sanat Orkestrası kurulmuştur.

1. BÖLÜM

ALUŞ NUŞ'UN HAYATI, KİŞİLİĞİ, AİLE VE SOSYAL İLİŞKİLERİ

1.1. Hayatı

Şair, bestekâr, ses sanatçısı, tiyatro yazarı, ve daha pek çok alanda çalışmaları olan, kısaca bir halk sanatçısı olarak tanımlanabilecek Aluş Nuş 20.02.1947 tarihinde Prizren'de doğmuştur. Babasının adı Hüseyin, annesinin adı Şükriye'dir.

Köken olarak Türk olduklarını ve her zaman Kosova'da nüfus kütüklerinde ve sayımlarda kendilerini Türk olarak yazdırdıklarını ifade ediyor. Köken olarak da Prizrenli olduklarını, aile daha önce bir yerden göç etmişse de bunu bilmediklerini, ama Türk olduklarını özellikle dile getiriyor.

Aluş Nuş, adının Ali anlamına geldiğini aynı zamanda dedesinin adının da Aluş olduğunu ve nüfus kayıtlarında da adının Aluş olarak geçtiğini söylüyor. Adının anlamını anlatırken Atatürk'ün babasının adının Ali Rıza olarak bilindiğini ancak Balkanlar'da yayınlanan bir dergide Ali Rıza Bey'in adının kısaca Aluş olarak yazıldığını ifade ediyor. Nuş kelimesini açıklarken de; içilen hoş şey anlamında olduğunu acem şiran makamında söylenen "gel ey denizin nazlı kızı nuş-i şarab et mısrasını da okuyor.

Bunun yanında Aluş Nuş, soyadını Farsça kökenli bir kelime olarak Yunus Emre'nin ilahilerinde de "nuş et" anlamında kullanıldığını söylüyor.

Müzik sever bir aileden gelen Aluş Nuş'un babası Hüseyin Nuş müzisyen ve bir Melami dervişiymiş. Babası Hüseyin Nuş, 1923'te kurulan Gayret Cemiyeti'nin müzisyenidir. Anne ve babasının enstrüman çalmadıklarını fakat seslerinin güzel olduğunu, güzel türkü söylediklerini böyle bir ortamda ilahilerle ve müzikle küçük yaşta tanışan Aluş Nuş, ilkokul yıllarında şarkı söylemeye başlar. Topluluk önünde ilk söylediği şarkı "Genç Osman" türküsü olmuştur. 1958 yılında da on bir

yaşındayken düğünlere gitmeye başlamış²².

Aluş Nuş, ilk ve orta öğrenimini Prizren'de tamamladıktan sonra Priştine Üniversitesi Hukuk Fakültesine girer. Fakültede okurken, 1951 yılında Kosova'da devlet politikasının bir neticesi olarak kurulan Doğru Yol Derneği ile tanışır. Bu Dernek Yugoslavya Tito yönetiminin, Kosova-Prizren Türk nüfusunun resmi kabulü anlamını taşıdığı için çok önemlidir. Çünkü ikinci Dünya Savaşı sonrası 1945'te Makedonya Türk varlığının kabul edilmesi ve Türklerin bazı haklara sahip olmalarına rağmen Kosova Türkleri için bu durum ancak 1951'de gerçekleşmiştir. Yugoslavya döneminde bölgede yaşayan halklar etnik kimliklerinden ziyade dinî mensubiyetleri üzerinden resmi olarak tasnif edildikleri için Kosova Türkleri sayımlarda Müslüman gruplar arasında sayılmış ancak Türk olarak belirtilmemişlerdir. Böylece, Arnavutlar, Türkler, Boşnaklar Müslüman paydası altında toplanmışlardır. Bu sebeple geriye dönük nüfus çalışmalarında sıkıntıların yaşandığı bilinmektedir. Ayrıca Kosova'da özellikle Prizren'de Arnavut ve Türkler arasında kız alıp verme ile oluşan akrabalık durumunun da nüfus çalışmalarını olumsuz olarak etkilediği bilinmektedir. Ama diğer bir gerçek ise o dönemde Arnavut, Sırp fark etmeden herkesin Türkçe, Sırpça, Arnavutça bilip konuşarak iletişimin halklar arasında iyi bir şekilde sağlanmış olmasıdır. Bugün de yaşı ilerlemiş bir Rum veya farklı bir milletten biri sizin Türk olduğunuzu anladıklarında hemen kendi ağızları ile Türkçe konuşmaya başlıyorlar. Aluş Nuş da Prizren'de yaşayan bir Türk olarak bu dillere hâkim ve arkadaşları arasında bazı orijinal espri ve kavramları o dil de anlatarak vurgusunu, anlamını veriyorlar. Yine Aluş Nuş; kendi bestelerinde bazı dönemlere ait olayları anlatırken terim ve özel kelimeleri kullanıyor ancak burada Prizren Türkçesini bozmamaya dikkat ederek, sadece söz konusu dönemi daha iyi ifade etmek için bu tür kelimeleri kullanıyor.

Aluş Nuş mevcut siyasi koşullar içerisinde Hukuk Fakültesinde öğrenciyken Doğru Yol Derneği'nde müzik çalışmalarına devam eder. Kosova Türklerine kimlik ve duruş kazandıran Doğru Yol Derneği'nde gençler bir araya gelerek değerli

²² Balkan Türklerinde sosyalleşme ve eğlence zemini olan düğünler aynı zamanda adet, gelenek ve göreneklerin yaşatıldığı, düğün sahiplerinin itibarlarını sergiledikleri ortamlardır. Düğünler; Türk ve Müslüman adetlerinin yaşatıldığı, yapılan Türkçe müzikle düğüne katılanların kimliklerini ve millî hislerini canlı tutmalarına sebep olmaktadır. Tabii düğün vesilesiyle bir araya gelişler Türk toplumundaki gençlerin birbirlerini tanımalarına dolayısıyla da yeni evliliklere sebep olmaktadır.

müziyen ve hocalarla çalışırlar. Bu arada müzik sevdası ağır basan Aluş, Hukuk Fakültesini üçüncü sınıfta bırakarak müziği hayatının merkezine alır. 1960'lı yıllarda Türkçe müzik eğitimi için elinde fazla materyali olmayan Aluş, Radyoda kısa dalga yayında "Türkiye'nin Sesi"ni dinleyerek ve eline geçirdiği malzemeleri okuyarak kendini geliştirmeye çalışır. Doğru Yol'da uzun yıllar sürecek arkadaşlıklar kurar. Lise'den sınıf arkadaşı Tahir Vırmiça'nın kardeşi Raif Vırmiça ile tanışması da bu yıllara dayanır. 1964 yılında Doğru Yol Derneği'ne birlikte başlamışlardır. Aluş Nuş kendisi gibi Melami olan Raif Vırmiça ile halen hem müzik çalışmalarında hem de sosyal hayatta arkadaşlığını devam ettirmektedir. Yine o yıllardan bahsederken Aluş Nuş, Kosova Radyosu'nda orkestra şefi olan Rasim Sali'yi anmadan geçmiyor; 1964'ten 1993'te vefat edinceye kadar sürekli beraber olduklarını hüzünle ve özlemlerle hatırlıyor.

Aluş Nuş, 1972 yılında geçimini sağlamak için de Prizren Belediyesi'nde memuriyete başlar. Aynı yıl erkek kardeşi Yusuf Nuş²³ da üniversite eğitimi için Türkiye'ye gider. Kardeşinin Türkiye'de olmasını Aluş Nuş önemli bir fırsat olarak değerlendirir. Böylelikle Aluş Nuş'un eline kardeşi sayesinde yararlanabileceği daha çok nota, kitap, plak geçmeye başlar.

Aluş Nuş, Prizren Belediyesi'nde 30 yıl arşiv memurluğu yaptıktan sonra emekli olur. Ama bütün memuriyeti boyunca müzikle ilgilenir ve Prizren Türk halk kültürünün yaşanması ve korunması için derlediği türkü ve şarkıları notaya alır.

15.09.1972 yılında eşi Mediha Hanım ile evlenirler. Alev, Arzu, Beste isimli üç çocuğu ve iki torunu vardır. Halen Prizren'de ailesiyle yaşayan Aluş Nuş'un kızı Arzu ve Oğlu Alev de babaları ile birlikte Balkan Türk Müziği Derneği'nde müzik çalışmalarına devam etmektedirler.

140 bestesi ve 250 derlemesi olan Aluş Nuş'un şarkı ve türkülerinin yanı sıra manevî dünyasını yansıtan ilahi de yazar ve bunları seslendirir.

²³ Trakya Üniv. Ressam Öğrt. Üyesi.

1.2. Kişiliği

Aluş Nuş; aslında hayatı ciddiye alır. Etrafında olup bitenleri farkında değilmiş gibi hareket ederek bu özelliğini esprili bir üslupla dışarıya yansıtır. O, olaylar karşısında sabırlı ama yeri geldiğinde zekice espri ve kelime oyunları ile düşüncelerini ifade etme yolunu tercih etmektedir.

Aluş Nuş; aile ve arkadaş çevresinde müziğe olan düşkünlüğü, ve yaratıcılığı ile tanınmaktadır. Kendisinden bahsederken ve anlattığı olaylardan da; ilkeli, azimkâr, zeki ve Türk kültürüne bağlılığı dikkat çekmektedir. Aluş Nuş'un kişiliğini, yaşam tarzının belirlenmesinde herkeste olduğu gibi çocukluk çağında yaşadıklarının etkisi büyük olmuştur. Aluş Nuş'un doğuştan sol el parmaklarında ki engeli, hayatında bir konuda yükselerek engelinin önüne geçmiş ve onun başarılı olmasına sebep olmuştur. Ayrıca içinde ki azim ve hırs ile Doğru Yol Derneği'nde kimsenin çalmak istemediği yaylı tamburu kendini zorlayarak, yeni metodlar geliştirerek çalabilmesi azimkar ve çalışkan yönünü ortaya koymuştur. Aluş Nuş'un ailesinden dinlediği hasretlik hikayeleri, çevresinde gelişen olaylar onun duygusal yönüyle birleşince Aluş Nuş'un mısralarında ölümsüzleşmektedir.

Aluş Nuş eserlerini üretirken çevresinden etkilenir. Ailesinde, arkadaş çevresinde meydana gelen olaylar, sosyal veya siyasal yaşamda ortaya çıkan farklı durumlar Aluş Nuş'u etkileyerek yeni ürünler yaratmasına sebep olmaktadır. Milliyetçi yaklaşımı ile Türk kültür, örf, adet ve geleneklerinin korunması ve yaşatılmasında büyük çaba harcamaktadır. Bunun yanında yaptığı çeşitli çalışmalar da Türkçenin korunması adına önemlidir.

Öte yandan Aluş Nuş almış olduğu pek çok ödüle, müzik severlerin sevgisine, takdirine karşın mütevaziliğini korumaktadır. Aluş Nuş'un bu tutumunda mensup olduğu Melami anlayışı çerçevesinde edindiği disiplin ve görgünün de etkisi muhakkaktır. Aluş Nuş kendine göre prensipleri ve uygulamaları olan bir karaktere sahiptir. Kendi ifadesi ile bu prensiplerden biri: Yıllarca düğünlerde müzik yaparken ne oynamış ne de sarhoş olmuş. Kosova ve çevresinde düğünler akşam 20:00'de başlayıp sabaha kadar devam ederken, onu tanıyan herkes sabah 04:00'te programını bitirdiği için, hiç kimsenin müziğin devam etmesi konusunda ısrarcı

olmadığını anlatıyor. Aluş Nuş akılcı ve ilkeli duruşuyla; gerek Yugoslavya gerek Yugoslavya sonrası dönemde siyasi bakımdan en sıkıntılı zamanlarda da üslubunu, duruşunu kaybetmiş, Türkiye dahi halen bütün dünyayı ekonomik, siyasi ve politik olarak takip eden Aluş Nuş, her dönem sanatını ve müziğini ön plana çıkararak siyasi bir görüntü sergilememiştir.

Sahne ve sosyal ilişkilerinde her yaş ve ortama göre karşısındakilerle kolaylıkla iletişim kurabilen Aluş Nuş; sıcakkanlı, sevecen, zeki, romantik ama akılcı, işinde titiz ve disiplinli bir kimliğe sahiptir.

1.3. Aluş Nuş'un Dinî ve Manevî Yönü

Allah inancı ve sevgisi olan Aluş Nuş'un babası Hüseyin Nuş Melami dervişiymiş. Bu doğrultuda, Aluş Nuş, çevresi ile pek paylaşmasa da doğru bildiği ilkelerin dışına çıkmadan hayatını sürdürmektedir. Melamilik anlayışında yer alan gizlilik kavramı Kosova Melamiliğinde tam olarak yaşanmamaktadır. Herkes tarafından kimin Memali olduğu bilinmekle birlikte Aluş Nuş'un da devam ettiği Prizren Melami Tekkesi'ne farklı anlayışlara haiz arkadaşları da gitmektedirler. Yakın çevresi dışında düşünce ve maniviyatını çok da paylaşmayan Aluş Nuş'a göre herkesin gizli bir dünyası, iç alemi ya da sırları vardır. Prizren'de bulunan Melami Tekkesi'nde her cuma ve pazar günü zikirle katılır. Tekkede de müzik çalışmalarına devam eder. Tasavvuf müziği Aluş Nuş'un içinde farklı bir derinliktir. Kendine ihlam vermesi ve işlerinde başarılı olmak için Allah'a dua ettiğini söylemektedir. Aluş Nuş'un bir diğer özelliği de; Şuara Suresi'nden şairlerin suresi olarak bahsetmektedir. Şuara Suresi'nin başında yer alan Ta, Sin, Mim harfleri onun notalarının başında, yaylı tamburunun üzerinde yazılıdır. Aluş Nuş bu sureden güç alarak Allah'a şükretmektedir.

1.4. Sosyal Çevresi ve Arkadaşları

Aluş Nuş Prizren'de doğup büyümüş biri olarak hem kişiliği hem de sanatı ile Kosova'da tanınan ve sevilen biridir. Gözlemlerime dayanarak; onun hem yedi yaşında bir çocukla hem de yetmiş yedi yaşındaki bir yetişkinle aynı dilde konuşabilmesi, mizahi yönüyle insanların gönlünü kazanarak diyalog kuruşu onu

çevresinde sevilen biri yapmıştır. Kimine göre “Aluş Abi” kimine göre de sadece “Aluş”. Arkadaşları ile genelde ortak paydası müzik ve Türk kültürü olan Aluş Nuş’un aşağıda bahsettiğimiz isimler, gençlik yıllarından bu yana hep birlikte olduğu arkadaşlarından sadece üçü:

Fadil ŞALIYAN:

Fadil Şalışan, 1945 Prizren doğumludur. Aluş Nuş gibi müziğe Doğru Yol Derneği’nde ilkokul birinci sınıfa giderken 1952 yılında başlamıştır. Ses sanatçısı olan Fadil Şalıyan da Aluş Nuş ile beraber uzun yıllardır; düğünlerde, televizyon programlarında, çeşitli konser ve festivallerde şarkı söylemektedir. Fadil Şalıyan, Faik Emruş’tan sonra Prizren’de Türkçe plak dolduran ikinci müzisyendir. Günümüzde Prizren’de camide müezzinlik yapmanın dışında müzik çalışmalarına devam etmektedir. Çok güzel ilahi okuyan Fadil Şalıyan, Aluş Nuş ile beraber, Balkan Türk Musikisi Derneği’nde ve Melami Tekkesinde çalışmalarını yürütmektedir.

İrfan ŞEKERCİ:

İrfan Şekerci Doğru Yol Derneğine 1963 yılında ses sanatçısı olarak başlamıştır. Daha sonra ud, cümbüş çalarken 1968 yılında bağlamayı derneklerine getirerek Türk Halk Müziği’nin Kosova’da yeni bir döneme girmesini sağlamıştır. Çünkü bağlama Doğru Yol Derneği’ne girinceye kadar türküler sanat müziği enstrümanları ile söyleniyormuş. Dernek bünyesinde Yeşil Turnalar Bağlama Kolunu kurarak pek çok derleme yapmıştır. Kosova’da tanınan müzisyen halen Aluş Nuş’un Balkan Türk Musikisi Derneği’nde çalışmalarını devam ettirmektedir.

Raif VİRMİÇA:

Raif Vırmiça’nın ağabeyi Tahir Vırmiça ve Aluş Nuş Prizren’den lise arkadaşlarıdır. Raif Vırmiça ile arkadaşlıkları Doğru Yol Derneği ile başlar. Yıllarca birlikte müzik yaparak düğünlere, televizyon programlarına ve çeşitli etkinliklere katılmışlar. Halen Prizren’de Balkan Türk Musikisi Derneği’nde müzik çalışmalarına devam etmektedirler.

Raif Vırmiça Priştine Üniversitesi'nde hukuk eğitimi almış ve uzun yıllar gazetecilik yapmıştır. Müzik hayatı ise Aluş Nuş gibi Doğru Yol Derneği'nde şekillenen Raif Vırmiça, Prizren Türk halk kültürü ve Kosova İslam eserlerine yönelik araştırma ve çalışmalar yapmaktadır. Bu konularda basılmış kitapları ve belgesel çalışmaları mevcuttur. Bağlama, ud ve kanun çalan Raif Vırmiça, çalışmalarını uzun yıllardır arkadaşı olduğu Aluş Nuş ile hem Balkan Türk Musiki Derneği'nde hem de Prizren Melami Tekkesi'nde devam ettirmektedir.

2. BÖLÜM

ALUŞ NUŞ'UN SANAT HAYATI

2.1. Aluş Nuş'un Sanatı ve Eserleri

Aluş Nuş, çocukluğundan itibaren müzikle iç içe bir hayat sürdürür. Kendi anlatımına göre; annesi doğum yaparken nunası (yerel ağızda ebe) bebeğin yani yeni doğan Aluş'un sesi güzel olsun diye göbeğini iki parmak uzun keser. Bölgedeki bu inanca göre; Aluş Nuş'un sesi de göbeği iki parmak uzun kesildiği için güzel olmuş. Bu olayı gülererek anlatan Nuş, küçükken ağladığında sesini uzatarak nâme yaptığını böylelikle dikkat çektiğini hatırlıyor. 1958 yılında ilk kez topluluk karşısında Genç Osman Türküsünü okur. 1960'da da ilk kez solist olarak sahnede **Amman Güzel yavaş Yürü** türküsünü söyler.

Yugoslavya'da 1951 yılındaki siyasi oluşumlar neticesinde, Priştine Radyosu bünyesinde kurulan Türk Orkestrası ile Kosova Radyo Televizyon Kurumu Balkanlar'da Türk Müziğinin merkezi haline gelir.

1951'de kurulan Doğru Yol KGS Derneği' ne 1963'te girinceye kadar ciddi bir müzik eğitimi almamış ancak kendi çabaları ile müzik bilgisini geliştirmiş. Doğru Yol Derneği'nde de Udi Ziya Şişko'nun bilgi ve tecrübelerinden faydalanır. Aluş Nuş için 1964 önemli bir tarihtir. Çünkü aynı yıl, hem Kosova Radyosu solisti olur, hem de Yugoslavya'da ilk Türkçe şarkı ve türkü plağını doldurmuştur. Priştine Radyosu'nda çalışmalara başlayınca udi Rasim Salih'ten ve derneğin diğer önemli üye ve sanatçılarından istifade eder. Priştine Radyosu'nda da bugüne kadar 225 şarkı kaydı yapar. Bu kayıtlardan 65'i Aluş Nuş'un kendi eseridir.

1969 yılında Burim Zurnaci, Neki Jilta, Hüseyin Kazaz, Reşit İsmet ile birlikte "**Ay Yıldızlar**" gurubunu kurarlar. Gruba ismini veren Aluş Nuş'tur Ay Yıldızlar Grubu bölgede halkın beğenisini kazanır.

Aluş Nuş, Doğru Yol'da Türk Sanat Müziği Kolu'nun başına geçerek çalışma alanını genişletir. Kendini bildiğinden beri müziğın içinde olan Aluş Nuş fırsat buldukça Türkiye'ye gider. 1970 yılında yine bir İstanbul seyahatinde Sahafıar Çarşısı'nda bir kenara atılmış ve çok kötü durumda "Estergon Kalası" ve "İhtiyarlar Silah Çatmış" türkülerinin plaklarını bulur. Bu olaydan etkilenerek Rumeli Türkülerine yeterince ehemmiyet verilmediğini düşünür. Böylece hayatında bir dönüm noktası olarak yönünü Rumeli türkülerine çevirir. Daha sonraları derleme yapmaya karar verir. Hızlı hareket etmesi gerektiğini düşünerek hemen derleme yapmaya başlar. Çünkü daha çok yaşlılardan derleme yapabildiği için ulaşabildiği kadar çok türküyü kayda geçirmek ister. Düşünler için gittiği bölgelerden veya derleme amaçlı yaptığı görüşmelerden birçok kayıt alır. Nuş'a göre işın en zor kısmı derleme yaptıktan sonra; eserlerin Türk Halk ve Sanat Müziği eserlerinin içinde var olup olmadığını araştırmak olmuş. Daha sonra da derlemelerin; hece, kafiye, kelime anlam, usul, nota açısından incelenmesi ve Rumeli müziğinin özelliklerini taşıyıp taşımadığını tespiti Aluş Nuş'u en zorlayan çalışmalar olmuş. Bütün bu çalışmaları yaparken Türkiye'deki dergi, kitap, notalı eserler ve ses kayıtlarından da istifade ettiğini belirten Aluş Nuş, bu araştırma ve çalışmalar esnasında kendisini de oldukça geliştirir. Yaptığı bu çalışmalar doğrultusunda Doğru Yol Derneği ile 1971'de İstanbul'da Oya Plak'tan ilk plağı çıkar.

Hayatını müziğe adanmış Aluş Nuş'un müzikle ilgili pek çok anısı vardır. Bunlardan biri de yaylı tambur ile tanışması, Aluş Nuş, başta ses sanatçısı olarak girdiği Doğru Yol Derneği'ne ve Kosova'ya yaylı tamburu getiren ilk kişi olması bakımından da önemlidir. Bir gün İstanbul'da Karaköy'de müzik aletleri satan bir dükkanın vitrininde yaylı tamburu görür ve çok ilgisini çeker. Hemen müzik mağazasına girip yaylı tamburu inceler çok beğenir, sesini de duyunca hayran olur. Bunu Prizren'de mutlaka birileri çalmalı diye düşünür. Bunun iki sebebi vardır: Birincisi Kosova'da yaylı tambur yoktur yani bilinmeyen bir enstrümandır. İkincisi ise Aluş Nuş'un doğuştan sol el parmaklarında bir özrün olması sebebiyle kendisi bir müzik enstrümanı çalamaz. Bunun için başka birilerinin yaylı tamburu çalması gerekmektedir. Aluş'un zihninde bu düşünceler dolaşırken yaylı tamburun sesini de duyunca dayanamaz ve yol parası hariç bütün parasını vererek yaylı tamburu satın alır. Kosova'ya döndükten sonra yaylı tambur

çevresinde merak uyandırır ama çalmak için kimse yanaşmaz. Aradan zaman geçer, Aluş Nuş'a "sen çal" diyenler olur. Sesine hayran olduğu, cebindeki bütün parayı yatırdığı yaylı tambur Dernek'te öylece durur. En sonunda kendi uğraşmaya karar verir. Problemlili olan sol eline mendille yayı bağlar, enstrümanın tellerini tersine çevirir yine de istediği performansı yakalayamaz. Azmettiği için uğraşır en sonunda yayı eline inceltmiş urgan gibi bir iple bağlar. Böylelikle Aluş Nuş ile yaylı tambur bütünleşir ve Aluş Nuş, bugüne kadar Balkanların tek yaylı tambur sanatçısı olarak gelir. Yaylı tamburu çalmayı da kendi gayretiyle öğrenmiştir. Daha sonra adına "Nuşî Tambur" dediği, yaylı tambur ve cümbüşten oluşan kendi sazını da yapar.

Bütün bu çalışmalara devam ederken, Aluş Nuş yaptığı müziğe; önceleri Yugoslavya Türk Müziği, daha sonra da Kosova-Prizren Türk Müziği demiştir. Aluş Nuş'a göre Kosova-Prizren Türk Müziği, Rumeli türkülerine benzer yeni bir biçimde, Türk sanat ve halk müziği temelleri üzerinde yapılanmalı ve güçlendirilmelidir. Bugün hala verdiği ropörtajlarda ve sohbetlerinde aynı savı dile getirmektedir. Yaptığı çalışmalarda da sözlerinin izi görülmektedir. Yakın arkadaşı Raif Vırmiça; "Aluş Nuş'un katıldığı bütün konserlerde, festivallerde ve düğünlerde özgün Rumeli ve halk diliyle bestelemiş olduğu şarkı ve türkülerini söyleyerek halka ve seyircisine kendini bir müzik aşığı ve bir halk şairi olarak tanıttığını, sevdirdiğini bu sayede günümüze kadar pek çok ödüle layık görüldüğünü dile getirmektedir. Gerçekten de öyledir. Gözlemlerime göre onun için seyirci ya da dinleyicinin olduğu her mekan bir sahnedir. Şarkı ve türkülerini söylerken ya da onun ifade biçimi ile Prizren Türk Müziğini icra ederken; türkülerin hikayesini anlatırken bir meddah, Nuşî tamburunu çalarken verdiği duyguyla bir âşık, şiirlerini okurken bir halk ozanı izliyor ve dinliyorsunuz. Onun bu farklı görünüşleri kendini bir kalıba oturamamasından değil, Türk diline, kültürüne, tarihine ve değerlerine sahip olması ve eserlerinin icra ederken bu şuurla hareket etmesindedir. Kitapları, müzik ve kültür alanında yaptığı çalışmalarına baktığımızda da bu açıkça görülmektedir. Şiirleri incelendiğinde Aluş Nuş'un pek çok konuya değindiği görülür. Bazen yüzyıllar öncesine bir yolculuk yaptırırken, bir bakarsınız "Delete" şarkısıyla bugün dilimizdeki kirlenmeye dikkat çeker. Kendi millî ve dinî değerlerine sahip olduğu kadar teknolojiyi de takip edip imkânları ölçüsünde

çalışmalarında kullanmaktadır. Ayrıca başta Türkiye olmak üzere gelişen siyasi ve ekonomik gündemi de arkadaşları ile takip etmekte, istişarelerde bulunmaktadır. Ancak bunları çalışmalarına yansıtılmaya özen gösterir. Aluş Nuş, eserlerinin satır aralarında millî kimlik unsurları ve dinî hassasiyetler de bulunmaktadır. Bunun dışında eserlerinde; kunaya göre anlatım biçimini seçerken, örf, adet, gelenek ve görenekleri koruyarak yeni nesillere aktarmada uygun bir üslup kaygısı taşımaktadır. Eserlerinde günlük konuşma dili ile sahne dili arasında pek fark yoktur. Bu da Aluş Nuş'un halk tarafından sevilmesinin bir diğer sebebidir. Ayrıca "Bizden kalan Hoş Seda" kitabında Prizren Türk kültürüne ait bazı kelimelerle gerçekleştirmeye çalıştığı küçük sözlük denemesi, ondaki dil ve kültür şuurunu göstermektedir. Aluş Nuş'un Türk Dili ve kültürüne sahip çıkan bir tavır da sergilemektedir.

Aluş Nuş'u tanımlarken önce müzisyen mi, yoksa şair mi? Sorusu önemlidir. Müziği ile daha ön planda görünse de kendisi önce güfteyi yani şiiri yazıp konuya göre makam belirlediği için günlük hayattan beslenerek, halkın dili ile önce söyleyip sonra çaldığı için önce "halk şairi" dememiz yanlış olmayacaktır.

Aluş Nuş Kosova'da Türk Halk Müziği çalışmaları yaparken aynı tarihlerde Türkiye'de Barış Manço, Cem Karaca, Zeki Müren oldukça popülerdir. Bu üç sanatçıyı da seven ve onlardan etkilendiğini de dile getiren Aluş Nuş da Yugoslavya müzik sektörüne yeni bir isim olarak katılır. Aluş Nuş etkilendiği isimlerden bahsederken Zeki Müren ile ilgili bir hatırasından şöyle bahseder: Kendisi, 1971 yılında Kosova'da yapılan seçimlerde seçim gözlemcisi olarak görev alır. Arkadaşlarıyla birlikte seçim gözlemciliğinden kazandıkları parayla Türkiye'ye gitmeye karar verirler. Amaçları canlı olarak Zeki Müren'i dinlemektir. Ertesi gün büyük bir heyecanla otobüse binip İstanbul'a giderler. İstanbul'a indiklerinde Zeki Müren'in nerede sahne aldığını bilmedikleri için bir gazete alırlar. Ama gazeteden Zeki Müren'in İstanbul'da değil, Ankara'da sahne aldığını öğrenirler. Bu sefer de Ankara'ya giderler. Sonunda bütün emeklerine değer ve Ankara'da Zeki Müren'i canlı olarak izlerler. Aluş Nuş bu hatırasını anlatırken aynı heyecanı, mutluluğu ve Zeki Müren'i dinlerken aldığı keyifi hala gözlerinde görmek mümkün.

Bu süreçte Aluş Nuş'u Yeşil Turnalar adını verdiği müzik grubunu arkadaşları ile kurar. Artık, Aluş Nuş ve arkadaşlarının çalışmaları halk arasında beğeni toplar ve başarıları ard arda gelir. Kosova Akorları Müzik Festivali'ne 1974 yılında, Hicaz eseri "Ne Yapsak Çaresiz" ile katılır.

Priştine Radyosunda Tayare Tayare türküsü 1980 yılında en çok dinlenen türküler arasına girerek Aluş Nuş'a 'Gümüş Mikrofon' kazandırır. Televizyona ilk defa 1966 yılında çıkan Aluş Nuş, Kosova Televizyonu'nda Cümbüş isimli müzik eğlence programını hazırlayıp sunar.

Yugoslavya'da müzik festivalleri çok önemlidir. Festivaller yeni eserlerin üretimini desteklediği gibi bir çok sanatçının da tanınmasında önemli rol oynamıştır. Kosova'da düzenlenen iki büyük ve önemli müzik festivalinden biri Kosova Akorları Müzik Festivali diğeri ise Prizren Zambağı Festivaliymiş²⁴. O yıllarda Kosova Akorları Festivali'nde üç dalda ve her dalda da üçer Türkçe eser yarışmaya katılabiliyormuş.

1985 Gostivarlı ses sanatçısı Nuri Karaca söz ve müziği Aluş Nuş'a ait olan "Güzel Prizren, Yeşil Prizren" türküsünü söyleyerek Kosova Akorları Festivali'nde birincilik alır. Aluş Nuş zamanla biriktirdiği malzemeleri toplayarak Rumeli Türküleri isimli ilk kitabını 1988 yılında Tan Yayınları'ndan yayımlar. Aynı yıl Rumeli Türküleri kitabı yılın kitabı seçilerek Süreyya Yusuf ödülünü alır. Aluş Nuş'un ikinci kitabı Cümbüş 1996'da yayımlanır.

Aluş Nuş yetişirken anne ve babasından aldığı müziğin ritmini kendi ailesinde de canlı bir şekilde yaşatmaya gayret gösterir. Üç çocuğu da müzikle iç içedir. Böyle bir aile ortamı içinde 10 Ağustos 1995 yılında aile fertlerinden oluşan Türk Müziği Konservatuvarı Derneği'ni kurmuştur. Günümüzde halen öğrenci yetiştiren Türk Müziği Konservatuvarı Derneği'nde Aluş Nuş ve arkadaşları hocalık görevi görürken en küçüğü 6-7 yaşlarında olmak üzere pek çok yaş grubundan, farklı din ve milletlere mensup yetenekli öğrencileri vardır. Aluş Nuş bütün çalışmalarında Türkçe üzerinde özellikle durur. Balkan Türk Müziği

²⁴ 1986'da düzenlenmeye başlanan Prizren Zambağı Festivali ise Prizren'de zambakların açtığı Haziran ayında açık havada yapılan ve günümüzde de devam etmekte olun bir festivaldir.

Konservatuarı Derneği'nde müzik çalışmalarına katılan ocuk ve yetişkinler dinî, milliyeti ne olursa olsun Türkçe konuşup Türkçe şarkı söylemektedirler.

Türkiye'de 2000 yılında katıldığı Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri çerçevesinde TC Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kendisine mansiyon dl verilir. 2007 yılına gelindiğinde şiir kitabı "Bizden Kalan Hoş Seda" yayımlanır.

Aluş Nuş, 2009'da hem Kosova Türkleri hem de Prizren Belediyesi tarafından yılın sanatçısı seçilerek aynı yıl iki ödüle layık görülür. Kosova'da Türk müziği alanında yapılan ilk ciddi çalışma olmak özelliğini taşıyan "Balkan Sesleri Besteleri" adlı kitabı 2010 yılında yayımlanır.

2.1.1. Aluş Nuş'un Kitapları

Rumeli Türküleri:

1988 yılında RİLİNDİYA Yayınevi PRİŞTİNE "Rumeli Türküleri" Yönetmenliğini ve baş yazarlığını Mr. Nevzat Hüdaverdi'nin yaptığı Rumeli Türküleri adlı kitap Rilindiya Yayınevi Priştine'de 1988 yılında yayınlanmıştır. (Kitabın içeriği üzerinde durup tanıtımını yapalım).

Cümbüş:

1999 yılında Graanica, Priştine'de yayınlanan kitapta; Aluş Nuş'un Prizren Türkçesi ile yazdığı taşlamalar ve mizahi şiirleri yer almaktadır. şiirinde sevgi, aşk, tabiat, ümitsizlik, isyan gibi konulara yer vermiştir.

Bizden Kalan Hoş Seda (Anılar-şiirler-Gelenekler):

2007 yılında Prizren Bay Yayınları'ndan yayınlanmıştır. Anılar bölümünde, yıllarca yolculuklarında, düğünlerde, konserlerde başından geçen olayları kaleme almış. şiirler bölümünde; gerçek olaylardan esinlenerek farklı konularda yazdığı şiirleri yer alır. Gelenekler bölümünde ise çocukluğunda oynadığı oyunları, eşyaları, yiyecekleri, eşyaları ve yer adlarını yeni kuşaklara bırakmak amacıyla yazmıştır.

Balkan Sesleri-Besteleri:

2010 yılında Türk Müziği Konservatuvarı Derneği Yayınlarından çıkmış. Bu kitabında Aluş Nuş bestelerini notalarıyla birlikte vermiştir. Yedi bölümden oluşan kitaptaki 140 bestenin içinde; 42 şarkı, 43 türkü, 11 ilahi, 11 rubai, 17 melodi, 12 çocuk şarkısı ve 7 notalı derleme mevcuttur.

2.1.2. Aluş Nuş'un Aldığı Ödüller

1. 1985'te Kosova Akorları Festivali'nde Nuri Karaca'nın söylediği **Güzel Prizren, Yeşil Prizren** birincilik ödülü,
2. 1988 yılında Tan Yayınları'ndan çıkan "**Rumeli Türküleri**" kitabı yılın kitabı seçilerek "**Süreyya Yusuf**" ödülü,
3. 2000 Yılında TC Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından mansiyon,
4. 1980 "**Tayare Tayare**" türküsü Priştine Radyosu'nda en çok dinlenen şarkı yarışmasında ikinci olarak gümüş mikrofon,
5. 2009 yılında Kosova Türkleri tarafından yılın sanatçısı ödülü,
6. 2009 yılında Prizren Belediyesi tarafından yılın sanatçısı ödülü,
7. 1972 yılında Kosova **SÖB** de kültürüne katkısı nedeniyle ödülü,
8. Keşanlı Ali Destanı'nın Tiyatro oyun müziği ile Yugoslavya çapında yapılan yarışmada en iyi tiyatro müziği alanında birincilik ödülü,
9. "**Bayraklı Mahalesinde Cümbüş Var**" tiyatro oyunu ile 1986'da Üsküp Tiyatro Festivali'nde ikincilik ödülü almış.

3. BÖLÜM

ALUŞ NUŞ'UN ESERLERİ

3.1. Aluş Nuş'un Rumeli Türk Halk Müziği'ne ve Kültürüne Katkıları

Aluş Nuş'un bu çalışmaları yaptığı dönem Yugoslavya dönemidir. Onun Türk müziği alanında yaptığı her çalışma Yugoslavya Türk Müziği'ne mal olmuştur. Televizyon yayınlarında yer alması, festival veya başka bir yarışmada ödül alması bütün Yugoslavya'da duyulması anlamına gelmektedir. Yugoslavya dağıldıktan sonra kurulan ülkeler (Kosova, Hırvatistan, Sırbistan, Makedonya, Karadağ, Bosna-Hersek, Slovenya) düşünüldüğünde yaptığı çalışmaların etki alanı daha iyi anlaşılabilir.

Çocukluğundan itibaren müziği seven ve kendi çabaları ile nota usul öğrenen Aluş Nuş aynı zamanda millî kimliğine ve diline sahip çıkarak “ana sütümüz kadar güzel olan halk dilimizi sevelim, küçümsemeyelim” diyerek şarkılarını, bestelerini halkın konuştuğu şiveyle, Prizren Türkçesi ile yazmıştır. 1951 yılına kadar Yugoslavya'da Kosova Türklerinin resmi olarak tanınmaması ve ardından siyasi olarak verilen hakların tam olarak kullanılması ve savaş sonrası halkta oluşan moral bozukluğunu yükseltme noktasında Aluş Nuş ve arkadaşlarının çalışmaları önem taşımaktadır. Kosova Türklerinde millî kimliğin ve varlığın müzik gibi uluslar arası bir dille gündeme getirilip işlenmesi çok önemlidir. Ayrıca müzik çalışmalarını yaparken diğer milletlerden müzisyenlerle çalışmaları ayrıca Cumhuriyet Radyo ve Televizyonu'ndaki müzisyenlere Türk müziği ve müzik aletlerini tanıtırken onlardan da melodilerinin aranjmanlarını yapmasında istifade etmişler. Aluş Nuş'un söylediğine göre Balkanlarda Arnavut, Boşnak, Sırp, Makedon, Bulgar, Yunan, Romen sanatçılar hala Türk müziğine emek vermektedir.

Her millete olduğu gibi Yugoslavya Türk ve Müslüman toplumunun düğünleri, toplum içinde prestij ve kültür göstergesidir. Halk nazarında düğünlerin görkemli ve eğlenceli olması varlıklarının bir ispatıdır. Aluş Nuş'un da halkın içinde olması, onlarla aynı hayatı paylaşıp, aynı dilde ürünler vermesi Aluş Nuş'un

yaptığı her şarkı ve türkünün halk tarafından çok sevilmesine ve desteklenmesine sebep olmuştur. Bu yönüyle Kosova Türk topluluman moral ve motivasyon açısından fayda sağlayan Aluş Nuş'un Türk halk kültürünü koruma ve yaşatma gayreti Türk milletine en büyük katkısıdır. Arkadaşları ile düğünlere gittiğinde kendi kendine derleme yapması, derlediği türküleri notaya alması kültür değerlerimizin korunması açısından çok önemlidir. Çünkü notaya alınmayan türkülerin ezgileri zamanla unutulabiliyor ya da yanlış kayda geçirilebiliyor. Bu konuda Aluş Nuş bazı tespitlerini de şöyle dile getiriyor: 1957 yılında Türkiye'ye göç eden Üsküplü göçmen Mustafa Ramiz'den alınan Vardar Ovası ve Debreli Hasan türküleri yanlış olarak 5/8 usulünde notaya aktarılmıştır. Adı geçen türküler Balkanlar'da (Rumeli'de) her zaman 7/8 usulünde okunmuştur ve hala okunmaktadır. Sözlerde de yanlışlar var. 'Maya Dağ'dan değil, 'Şar Dağı'ndan Kalkan Kazlar' çünkü Şar Dağı'nın eteğinde Vardar Nehri akmaktadır ve Vardar Ovası bulunmaktadır.

Ankara Türk halk müziğinin simgesi olan 'Güvercin Uçuverdi' türküsü bir Rumeli türküsüdür. Çünkü eriç makamında olan Rumeli türkülerinin motifleri bu türküde görülmektedir. Diğer taraftan Yılmaz Öztuna'nın "Türk Musikisi Ansiklopedisi s/186'da "Eviç, düyek güvercin uçuverdi, kanadını açiverdi" türküsü, Rumeli türküsü olarak geçmektedir. Eviç makamında ama aksak usulde olan "oduncular" Rumeli türküsünün nakaratındaki notalar, "güvercin uçuverdi, kanadını açiverdi" türküsüyle aynıdır.

Söz konusu yıllarda Aluş Nuş ve arkadaşları, başta Fadil Şalyan, Rifat Vırmiça, Naki Jılta ile müzik yapmak için düğünlere gittiklerinde derlemeler yaparlar.

Aluş Nuş'a göre Priştine Radyosu'nda kurulan Türk Orkestrası Balkan Türk Müziğinin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır.

Yugoslavya Televizyonu'nda Türk müziğini tanıtıcı programlar yapması, Türk toplumunun bilinçlenmesine ve diğer Yugoslavya vatandaşlarının da bilgilenebilmesini sağlamıştır. Aluş Nuş'un müzik dışında Türk diline ve Türk Halk edebiyatına katkıları da

önemlidir. Aluş Nuş derlediği türkülerin yanında; yazdığı şiirlerin konularını, halkı ilgilendiren güncel konulardan seçmiştir. Bu konuları da; gelenek, örf ve adetlerimize uygun ve bu değerlerimizi hatırlatıcı bir şekilde mizahi bir üslup kullanarak işlemiştir. Bunun yanında Cümbüş isimli kitabında şiirlere yer vermiş. “Bizden Kalan Hoş Seda” kitabında ise gelenekler, yer adları, unutulmaya yüz tutmuş oyunları, artık çok kullanılmayan yer ve eşya adlarını dörtlüklerle örnekleyerek anlatmıştır. Kitabın sonuna da küçük bir sözlük ekleyerek Prizren Türkçesine de katkı sağlamıştır. Çünkü oynanmayan oyunlar, unutulan gelenekler, artık kullanılmayan yerlerin isimleri ve bütün bunlara ait kelime dağarcığının da terk edilmesine sebep olmaktadır. Buradaki amacı şu sözlerle dile getiriyor: “İlerde halka daha yakın, halkın yaşamını günümüz koşulları içindeki gençlerin yaşamını içeren besteler yapmak ,çalışmalarımın en büyük amacıdır. Özellikle bestelerimde günümüz gençlerinin dürüstlükleri, yaşama iyimser gözle bakmalarıyla neşe ve mutluluklarını müzik alanında dile getirmek ve yaşatmak en büyük dileğimdir. Gençler bu gün yığınları oluşturuyor, müzikte yığınların malı olduğu süre başarılı sayılır”.

Aluş Nuş; yazdığı kitapları, şiirleriyle; derlediği ve söylediği türkeleriyle, anlattığı hikâyeleriyle seyirci karşısında amatör heyecanı, müzik bilgisi, kültürüne, milletine ve dinîne olan düşkünlüğü ve saygısı ile sadece Prizren'in değil Balkan Türk Kültürünün önemli bir taşıdır.

Ayrıca “TAN” Gazetesi'nde başından geçen olayları mizahi olarak anlattığı Duyduk Duymadık Demeyin isimli köşesinde uzunca bir süre yazılar yazmıştır. Ayrıca “Kosova Müzisyenler Birliği” üyesidir. Aluş Nuş'un Kosova Türk müziğine diğer bir katkısı da yaylı tamburu bölge müziğine tanıtmasıdır. Bununla birlikte kendisi Kosova'da ilk defa Türkçe Opera okuyan bir sanatçısıdır.

3.2. Aluş Nuş'un Eserleri

3.2.1. Derleme ve Telif Eserleri

Aluş Nuş'un Balkanlarda en çok beğeni toplayan besteleri: Yıllarca Garip, Derdimi Kalbime, Ben Evliyim, Rumeli Türküsü, Citmese Celma, Keşanlı Ali, Tayare

Tayare, Yağmur Bozdi Havayi, Din Gayreti, Mürvet, Doğru Yol, Kaynanamdır
Moderno...

3.2.2. Şarkıları

- **Açar Prizren de Zambaklar:**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

Bu şarkıda gurbet teması işlenir. Zambak Prizren'de Haziran ayında açan ve beğenilen bir çiçek olduğu için 1986 yılında Prizren Zambağı isimli bir müzik festivali tertip edilmiş. Festivalin Girişim Kurulunda Aluş Nuş da görev almış. Savaşa kadar üç şarkı ile Türkler yarışmaya katıyorlarmış. Günümüzde de devam etmekte olan Festivale bir Türkçe şarkı ile katılmakta.

- **Açamadım Bir Kumru Duvak:**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Hüzzam şarkı-

Şarkının Kahramanı Selahattin Bey; şen, eğlenceli ve etrafında itibar gören birisiymiş. İlk eşinden ayrıldıktan sonra bir daha evlenmiş. Bu seferde eşinin şişmanlığından şikayet ediyormuş. Bir gün eşi düğüne giderken çityanlarını giymiş süslenmiş. Selahattin Bey de eşini eve gelirken görmüş. Eşine sen ne güzelmişsin der artık kahveye çıkmayacağını söylemiş. Ama bir gün işten dönünce eşini yine günlük kıyafetleri ile görünce fikri değişmiş. Kahvede olanları anlatınca Aluş Nuş da açamadım Bir Kumru Duvak şarkısını yazmış.

- **Dünün Minicik Kızı mı Bu:**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Hicazkar-

Aluş Nuş'un arkadaşı Zeki Sipahi; Damdaki Kemancı'dan etkilenerek Yahudilerin Rusya'da çektiği sıkıntıları ifade eden bir eser varsa ben de Filistin'deki Müslümanların durumunu anlatmak için yazar bu eseri. Aluş Nuş da Hicazkar bir şarkı yapar. 1985 yılında TRT repertuarına girer bu şarkı.

Sevdiğimi anlasaydın : (bir varmış bir yokmuş diye başlayan masal oldu gitti büyük aşkımız)

- **Ben evliyim, Özlerim seni, Unutamadım:**

Bu şarkılarda mazide yaşananlara övgü, özlem, hasret... Yılların ardından yaşananlar biraz gurur biraz da hayıfla anılır. Hayıflanma bu süre zarfında kaybedilen sevgili içindir.

- **Düşen Sarı Yapraklara :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş
-Hüzzam şarkı-

O yıllarda Türkiye’de Hey Dergisi şiir yarışmaları düzenler. Katılımcıların Rumuz kullandığı şiirlerden Düşen Sarı Yapraklara isimli şiiri beğenerek hüzzam şarkı yapar ama daha sonra bu şiirin Türkiye’de de bestelendiğini öğrenir.

Ak geçmişte yaşananlar destan gibidir. Bu da gurur vesilesidir.

- **Vatanım Rumeli :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş
-Eviç-

Aluş Nuş Prüzren’de Sinan Paşa Camisi’ne yakın bir yerden Taş Köprüye bakarken ilham gelir. Yaşadıklarını ve hislerini anlatırken de Vardar Ovası, Belgrat Kalası, Edirne Köprüsü gibi Rumeli’nin ürünlerinden faydalanmış. Zurnasından, güzellerin tasvirine kadar vatan sevgisi işlenmiş bu şarkıda.

- **Güzel Pirizren (Yeşil Pirizren) :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş
-Mahur şarkı-

Bu şarkıda da Prizren’e olan sevgisini dile getirmiş. 1986 yılında Kosova Akorları Festivali’nde, Gostivarlı Nuri Karaca bu şarkıyı söyleyerek şarkı birincilik almış.

- **Yıllarca Garip:** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak şarkı-

1974-1975 yıllarında Aluş Nuş'un ilk parladığı dönemde Kosova Festivali'ne katıldığı beste. Radyo canlı olarak vermiş yayını

- **Açma Şu Sabahın Kapılarını** **Söz: İbrahim. P. Pektaş**
-Nihavent şarkı-

- **Aşka Düştüm** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz şarkı-

- **Açtı Güzel Menekşeler** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz şarkı-

- **Anlatamıyorum** **Söz: Orhan Veli Kanık / Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz şarkı-

- **Ben Evliyim** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**

- **Babam :** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hüzzam şarkı-

Çocuklarına ve torunlarına kalsın diye yazmış bu şarkıyı.

- **Ben Hazan Yapağı** **Söz: Necati Çağrı / Müzik:Aluş Nuş**
-Hüzzam şarkı-

- **Bekle Diyerek** **Söz:Rumuz/Belki / Müzik:Aluş nuş**
-Hicaz şarkı-

- **Derdimi Kalbime (Bu Akşam)** **Söz: Gülgün Koçman / Müzik:Aluş Nuş**
-Uşak şarkı-

- **Bir Dünya Verin Bana** **Söz:Rumuz/Gülbahar / Müzik: Aluş Nuş**
-Saba şarkı-
- **Gözü Yaşlı (Candan Seven)** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak şarkı-
- **Daha Ne Olacaksın** **Söz: Dr.Vahid Özaydın / Müzik: Aluş Nuş**
-Segah şarkı-
- **Dilimde Bir Şarkı Var** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Nihavend şarkı-
- **Dönmem Geri** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Nihavend şarkı-
- **Düğün** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz şarkı-
- **Gönül Pınarım** **Söz: Rumuz/Pınar / Müzik: Aluş Nuş**
-Hüseyni şarkı-
- **Meyhanede** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Kurdilihicazkar şarkı-
- **Prüzren'in Maraş'tan (Mürvet)** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak Şarkı-
- **Ne Yapsak** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz şarkı-
- **Müveyrem** **Söz: Rıza Polat/Müzik: Aluş Nuş**
-Rast şarkı-
- **Özlerim Seni** **Söz: Rumuz/Çağrı / Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak şarkı-

- **Unutamadım** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Muhayyerkurdi şarkı-
- **Saçların** **Söz: Hayati Vasat / Müzik: Aluş Nuş**
-Nihavent şarkı-
- **Uzaktasın (Gurbete ki Abla)** **Söz: Merve Jılta / Müzik: Aluş Nuş**
-Hüzzam şarkı-
- **Sana Yalvardığım Gün** **Söz: Salim Aru / Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz şarkı-
- **Seneler Seneler** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hüzzam şarkı-
- **Sevgi Var** **Söz: Rumuz/Güneşin Sesi Müzik: Aluş Nuş**
-Muhayyerkurdi şarkı-
- **Seni Benim İçin** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak şarkı-
- **Sevdiğimi Anlasaydın** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz şarkı-
- **Sen Mutlu Ol** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz Şarkı
- **Şarkılar** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Kurdilihicazkar şarkı-

3.2.3. Türküleri

- **Arkadaşım Begenmiş :** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
Bu türküde adını vermediği bir arkadaşının başından geçen olayı anlatıyor. Söz konusu arkadaşı Priştineli bir kıza aşık olur. Dünürbaşı olarak da yakın bir

arkadaşının babasını gönderir. Dünürbaşı kızı Prizren Türkçesi ile aramaya yani istemeye gider. Kızı çok beğenir, güzel ve iyi bir ailenin kızıdır. Orada hemen fikrini değiştirir ve kızı kendi oğluna ister. Aluş Nuş'un arkadaşı bu olanlardan sonra çok üzülür ve başka bir kızla evlenir. Prizren'de yaşar. Rahmetli olan arkadaşının eşi ve çocukları halen Prizren'de yaşıyorlarmış.

• **Başına Bağlamış :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

Gostivar'a bir düğüne müzik yapmak için gittiklerinde öğrendiği hikayenin türküsüdür. Hikaye şöyledir: Gostivarlı bir kızı seven gence kızı vermezler. O da Vrapşiş bölgesinde bir Türk köyünden gelin alır. Aluş Nuş Vrapşiş manilerini de kullanarak türküyü zenginleştirir. Ancak türkü söylenmeye başlayınca Aluş Nuş'a telefonlar gelir. Gostivar kızlarını rencide edeceğini düşünerek sözlerini biraz değiştirmek zorunda kalmış.

• **Bülbül Dere Dağlarında :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

Bu türküde de yine sevda söz konusudur. Ancak halk kültüründe olan sihir (büyü) işleri devreye girer. Prizren'de bazen sevdalılarını birleştirmek için bazen de araya ayrılık girsin diye sihirci kocakarılarına başvurulmuş. Bu hikayedeki iki sihirci kocakarı gece yarısından sonra mezarlıkta soyunarak sihir yapıyorlarmış. Fakat bunları polis basmış ve bu sebepten hapis yatmışlar. Şuanda hayatta olmayan bu iki sihirci kocakarıdan başka halen evlerde dua okuyup, amaylı (muska) yapanlar da varmış.

• **Bekri (sarhoş) Cafer :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Hicaz türkü-

Cafer Tomnik Prizren'de yaşayan Aluş Nuş'un da tanıdığı ama çok içki içen herkesle şakalaşan, neşeli biriymiş. İçkiyi bıraktığını söyleyip bir bahane ile tekrar başlarmış. 1996 yılının Kurban Bayramı'nda Ankara'dan amcası Sali Tomnik Prizren'e gelir. Amcasının Prizren'de kurban kestirmek istediğini öğrenince kurbanı kasap değil de kendisi kesmek istediğini söyler. Amcası kabul eder ve Cafer iş yerinde bıçağını bileyletir. Evine gidip ayakkabılarını değiştirip amcasının evine

giderken yolda insanlarla selamlaşır. Amcasının kaldığı evde kurban için hazırlıklarını tamamlar; çengeli asıp kontrol eder. Bir kahve içerler hep beraber kurbanı keseceği sırada fenalaşır yere düşer, ambulans çağrılır ama hastane yolunda gözlerini bu dünyaya kapatır. Bu arada Aluş Nuş da tanıdığı için ona da durumu haber verirler. Aluş Nuş da arkadaşı Cafer'in evine gider. Cenaze henüz eve gelmediği için Aluş Nuş da döşeğini döşetir²⁵. Aluş Nuş bu türküyü daha sonra yazar. Tek Rumeli Televizyonunda sık sık gösterilen türkünün klibi Makedonya'da çekilmiş.

• **Din Gayreti :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Uşak türkü-

Prizren Türk düğünleri eskiden beri iki şekilde yapılmış. Bunlardan biri düğün; davetiye gönderilen kişilerin katılımıyla yapılan, diğeri ise dingayreti adı verilen ve davetiye gönderilmeden isteyen herkesin katılabileceği ikinci tören. Cumartesi akşamı müzisyenlerin gelmesi ile başlayan dingayreti yavaş havalarla ve horoy (horon) ile başlayıp sırayla herkese kahve servisi ile devam edermiş. Prizren düğünlerinde kadın ve erkekler ayrı ayrı oynadıkları için kadınlar avlunun bir köşesinde beklerlermiş. Bu sırada kadın daireci (zilli def) dönemin meşhur dairecisi Mevlüde daire çalarmış. Geleneksel kıyafetlerini²⁶ giyen hanımlar ve kızlar da oynarlarmış. Aluş Nuş bu türküsünde dingayreti geleneğini ele almıştır.

• **Dım Tım :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Uşak türkü-

Bu türküde Aluş Nuş kelimelerle oynamayı tercih etmiş; dediler hala cüzelsin (güzel)dım dım, dedilar hala seversin(sever)dım dım...

²⁵ Anadolu'da olduğu gibi cenaze bir gece evinde kaldıktan sonra defin işlemi gerçekleştiriliyor.

²⁶ Araştırmacılara göre Prizren kadın kıyafetleri saray kıyafetleriymiş. Cityen, mityan gibi bölümlerden oluşur.

- **Gelin:**

Söz/Müzik: Aluş Nuş
-Hicaz türkü-

Bu türküyü de düğünlerde söylenmesi için yazmış. Bu türküde de kelime oyunları var. Gelin gelin derken ilk mısırda hem insanları salona düğüne davet ediyor hem de yeni geline söylüyor sözlerini. Yine bu türküde de kaynatanın geline beşbiyerde takma adetinden, gelinin el öpmesinden bahsediliyor. Bu türkü günümüzde düğünlerde söylenmektedir.

“**Gelin**” türküsüyle 1987’de Prizren Zambağı Festivalinde ikincilik ödülü almış.

GELİN

Gelin gelin nazlı gelin
Gelin gelir dost eğlenir
Sazlar çalsın gelin
kalksın Bu horoyu
gelin alsın Gelin gelin
nazlı gelin Durmaz
ağlar arar evin

Getirin gelini öpsün elimi
Oynatın gelini aramasın
evini Oyala gelini aramasın
evini Vereyim geline
beşbiyerdeyi .

- **Kara Bahtli Bahtişa :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Uşak şarkı-

- **Kız Kalasi :**

-Hüseyni türkü-

Aluş Nuş ailesi ve arkadaşları ile Kız Kalasının olduğu yere pikniğe giderler. Herkesten önce gidip yer bulmak niyetinde olan Aluş Nuş oturduğu yerden; Kaleye bakıp Sırp Devletinin en güçlü zamanı Çar Duşan dönemini, onun güzel kızını düşünerek türkünün sözlerini yazar. Bir yandan da hava bozunca zaman mekan hepsi türküye yansır.

- **Mediha :**

-Hicaz türkü-

Aluş Nuş'un eşi Media Nuş'a yazdığı türkü.

- **Muradiyem Muradiyem :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Uşak türkü-

Prizren'de Hıdrellez 5 Mayıs'ta kirazların ilk olarak piştiği yer olan Karabaş'ta kutlanıyormuş. Son Osmanlı Paşasının kızı Rabia'nın da mezarı oradaymış. Köylerden gelen herkes bir arada olduğu için oğullarına kız bakarlarmış. Çocuklar için üzerine ayna takılan aynalı kurabiyeler satılmış.

- **Sabah Namazından Evvel:**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Hicaz türkü-

Aluş Nuş'un ailesinde yaşanan bir olaydır.

- **Sevdiye:**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Hüzzam türkü-

Aluş Nuş bu türküyü bölgede yaşayan bütün halklar için -Sırp, Arnavut, Boşnak- için yazdığını söylüyor. Bu türkü üzerinde çalışırken Boşnak olan Abdullah Sırpça'da kullanılan Türkçe kelimeler sözlüğünden faydalanmış. Hem sözlüğün hem de bu türkünün dil açısından ne kadar önemli olduğunu kendisi anlatıyor.

- **Tayare Tayare :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Uşak türkü-

Tayare Tayare sevda türküsü olsa da içinde geçen Tayare Tayare Kalmadı Havale sözleri: İkinci Dünya savaşında Alman uçakları Prizren'i bombalamak için geldiklerinde ya sis olurmuş ya da başka bir sebepten Prizren'i bombalayamadan geri dönermiş uçaklar. Halk arasında da Prizren'de türbeler çok olduğu için korunduklarına inanılmış. Ama uçakların korkutucu sesi duyulduğunda yaşlılar dışarıda işyapan, başlarında havaleleri (örtü) ile avluları süpüren genç kızlara içeri girmelerini söylerlermiş.

- **Yağmur Bozdi Havayi :**

Söz/Müzik: Aluş Nuş

Türküde bir delikanlı bir kızı sever onu isterler ve kızı verirler. Ama düğünde güzel küçük kızın yerine çirkin ve büyük olan kızı gelin ederler. Düğün bittikten sonra odalarına çekilen gelin ve damat birbirlerini ilk defa görürler. Durumu anlayan damat dışarı çıkar, taş başmıklara oturup arkadaşlarının eğlenceye devam ettiğini görür ve yağmur bozdi havayi yalamışım tavayı²⁷ der...

- **Sümbül Hanım:**

Söz: S.Yusuf/Aluş Nuş / Müzik: Aluş Nuş

Şuanda hayatta olmayan Sabit Yusuf'un derlediği Gostivar manilerinden hareketle yazmış olduğu türkü.

²⁷ Küçükliğinde tavanın dibini kazıyanların düğünde yağmur yağar inancı.

- **Kara Gözlüm** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Rast türkü-
- **Keşanlı Ali Destanı** **Söz: Haldun Taner / Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz türkü-
- **Korzoda** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-
- **Affetmem Seni** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak şarkı-
- **Anam Ağlama** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- **Aşk Yolunda** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- **Aşık Recep** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- **Aynalı Pembe** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- **Atatürk'ün Sevdiği Türkü :** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- **Ayşe Leppe! :** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hüzzam türkü-
- **Beyazım** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-
- **Bir Güldürürsün** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-
- **Buyrun Buyrun** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz türkü-

- **Cinaçem** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz Türkü-
- **Citmese Celma** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-
- **Demedim mi?** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- **Denizde Alabalık** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-
- **Dünyada Benden Başka** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz türkü-
- **Gelinin Kutlu Olsun** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-
- **Gençlikte Ölüm** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Ağıt(Hicaz şarkı
- **Hovarda** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Hicaz türkü-
- **Maşallah** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Saba türkü-
- **Orda Bir Ev Var Uzakta** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-
- **Pişman Olmuş** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak türkü-

- Pirizrenin Şadırvanı

Söz/Müzik: Aluş Nuş

- Şami Şakri Cezersin

Söz/Müzik: Aluş Nuş

-Uşak Türkü-

3.2.4. Derlemeleri

Abo:

Abdullah Demir türküyü adını veren Abo 1942 yılında Mitroviçza'dan Prizren'e gelir. Kahvede akşamleyin içki içerken bir Üsküplüye tokat atar. Sonra da Üsküplülerden biri Maraş tarafına giden Apo'yu bıçaklar. Ve Apo ölür. Bu olay üzerine yakılan türküyü Aluş Nuş 1980'de derlemiştir.

Ah Suda Yüzer Süleyman:

Kosova Radyosu'nda kemancı olarak çalışan ayrıca, Avrupa ve Amerika'da tanınan bir sanatçı olan Zeki Sadık'tan Ohri Gölü kenarında derlemiştir.

- Akşam Oldu:
- Akşam Oldu Yakamadım Gazımı:
- Al Beni Zülfü Teline:
- Bahar Oldu:
- Bahçe Bahçe Gezdim:
- Bağa Gittim Üzüme:
- Ben Bir Sabah:
- Ben Gül İdim:
- Bir Evler Yaptırdım:
- Bir Sari İlan:
- Bir Sazım Var:
- Güzel Ne Durursun:
- Çimene Çiçek:
- Çubuğumu Saldım:
- Debreli Hasan:
- Denizden Çıkmıştır:

- **Deniz İçinde Şamdan:**
 - **Dereler Çağdaş Oldu:**
 - **Deryalar:**
 - **Hapishane İçinde:**
 - **Hasanımın Kahvesi:**
 - **Hay Tatarlar:**
 - **Hovardalar:** TRT repertuarında da olan bu türküyü İrfan Şekerci'nin babası ve arkadaşlarının söylediği türkülerden biri.
 - **Getir Anam:** Balkanlarda Osmanlının son döneminde askere çağrılan bir gencin evli olduğu için yerine erkek kardeşinin askere gidişinin hikayesini anlatan türkü.
 - **Gostivar'da:**
 - **Güzel Seni:**
 - **İskender Boğazı:** 195 annesi Şükriye Nuş'tan derlemiş.
 - **İşvete Oldum:**
 - **Kalk Gidelim Şazo:**
 - **Kara Tavuk:**
 - **Kar Yağar Alçaklarda:**
 - **Kazdım Kazdım:**
 - **Kızım Be Kızım:**
 - **Kırk Haydut:**
- Kovk Celin Hanım:** Agim Fişer tarafından derlenmiş 1996'da Mehmet Özbek ile yapılan kasette var.
- **Lanet Olsun:**
 - **Makbule:**
 - **Masa Üstünde Kaymak:**
 - **Mavilim:**
 - **Meclisi Kurdum:**
 - **Muhabetle Mahçul Oldum:**
 - **Mendilimin:**
 - **Müftar Bey:**
 - **Meyhaneden Çıktım:**
 - **Nadirem:**
 - **Ne Mazun Durursun:**

- Niçin Felek:
- Osman Aga:
- Olan Olan:
- Ötme Bülbül:
- Paytonlar:
- Prizren(Gilan) Şehri:
- Romen Kızı:
- Sabahın Seher Vaktinde:
- Sabah Namazından :
- Safiye:
- Safuşum:
- Sari Karga:
- Sıra Sıra Paytonlar:
- Şems:
- Şu Prizren'in:
- Tahir Aga:
- Tutamadım Ben Bu Yerde:
- Uzun Kavak:
- Uyandım Sabah Oldu:
- Vardar Ovası:
- Velesipetler Gelir Geçer:
- Yağmur Yağar
- Yemem Yemem:
- Yüce
- Dağ Başına:

3.2.5. Taşlamaları

- Davul **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- Cemilenin Çeşmeleri **Söz/Müzik: Aluş Nuş**

DAVUL

Saba kovkarsın çalmak aklında
Akşam yatarsın hesap yaparsın
Kaç pare çaldım neka mark yaptım

Çalar düçanda karşı koyşiyi
Çolok çocoga vermez kusuri
Obi dünyada kalmaz kusurlar

Her cün et yersin ben yerim lana
Herçeze dersin biz yeriz sarma
Srarlar bicün telli çefine

Az yeyen ölmez çok eyen ölür
Bicün bedenın toprakta çürür
Cendine bakmaz bizleri cürür

Fiyatlar şindi kılıçlen kama
Fukara vursun yamaya yama
Fakire vurmak hüner sayılmaz

Bana ugunma fakir borcilen
Karıştırmısın herşi harcilen
Bicün karısır bütün hesaplar

Süz iş bitırır süz baş cütürür
Akili olan süzi ugudur
Kaç degırmen be kaldı Prizrende

Kolay alışır insan koltoga
Verdiği süzi çabuk unudur
Söz vermek kolay iş vermek zordor

Arkan kavidir ona uyarsın
Çocogonida işe kuyarsın
Fakir çocuklar işsiz ne yapsın

Babalar eder çocuklar üder
Babanın borci çocoga düşer
Borçtayım baba bogaza kadar

Açlık cürmedik varidi bollok
Ema sononda peruşan oldok
Harram mi baba besledın bizi

Üldün kazadan üldün ifraktan
O çok sabreder ülçer yükardan
Sakın kantara atılmıyasın

Çimseye vermez hep cendi alır
Kolay can vermez haram mal kalır
Tepeleşirlar bak hissedarlar

Tabudun tata bandarada yafta
Dünyadan aldın on metro pafta
Ne sandın mallar seninlen celır

Bunlari yazan aşık Aluş'tur
Hiç raki içmez her cün sarhoştör
Ağırın dişe dilem be cider

Aluş çok ütma onlar uyurse
Başın kurtulur dilin dururse
Akıl eder da baş çeker derlar

Söz: Aluş Nuş / Müzik :Aluş Nuş

- **Allahu Ekber Rabim Aleymin** **Söz/Müzik: Aluş Nuş (Prizreni Koru Allahım)**
-Hicaz türkü-
- **Gördüm Nefsin Yüzü Kara** **Söz: Yunus Emre / Müzik: Aluş Nuş**
- **Gel** **Söz: Mevalana / Müzik: Aluş Nuş**
- **Kuluz Sana** **Söz: Abdurahman Çetin / Müzik: Aluş Nuş**
-Uşak İlahi-
- **Merhaba Ey Şehri Ramazan** **Söz: Anonim / Müzik: Aluş Nuş**
-Karcıgar ilahi-
- **Veysel Karani** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Mahur ilahi-
- **Yunus Emre Sen Her Yerde** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
-Saba ilahi-
- **Tarikatımız Sinani** **Söz/Müzik: Aluş Nuş**
- **Hayati** **Söz: Hasan Sözer/Müzik: Aluş Nuş**
- **Öt Benim Sarı Tamburam** **Söz: Pir Sutan Abdal/Müzik: Aluş Nuş**
-Hüseyni/Karcıgar ilahi-

3.2.6. Melodiler

Aluş Nuş, melodi tanımını; aşk ve kahramanlık konularını işleyen batı müziği enstrümanları ile çalınan şarkılar olarak ifade etmiştir.

Yurtta Sulh Cihanda Sulh: Marş formunda yazmış ve TRT'de yayınlanmıştır.

- **Ata Dedim**

ATA DEDİM-ATA DEDİM

**Ata dedim Türkiye dedim
Ata dedim asker dedim
Ata dedim Avrupa dedim
Ata dedim köprü dedim**

**Ata dedim Sina dedim
Ata dedim Sinan dedim
Ata dedim Yunus dedim
Ata dedim uygarlık dedim**

**Ata dedim Çanakkale dedim
Ata dedim Samsun dedim
Ata dedim Anadolu dedim
Ata dedim özgürlük dedim**

**Ata dedim kocacık dedim
Ata dedim Manastır dedim
Ata dedim Balkanlar dedim
Ata dedim barış dedim**

**Ata dedim Irmak dedim
Ata dedim Deniz dedim
Ata dedim gökler dedim
Ata dedim gözler dedim**

**Ata dedim Mustafa dedim
Ata dedim Kemal dedim
Ata dedim ata dedim
Ata dedim Türk dedim**

Mustafa Kemal Atatürk

Söz: Süleyman Brina²⁸ /Müzik: Aluş Nuş

²⁸ Üniversitede Türk Dili öğretim üyesi ve siyasetçidir.

- **Doğduk Burda:**

Fakir Baykurt'un şiirinden etkilenerek ilk mısralarını alıp gerisini Aluş Nuş kendi eklemiştir.

- **Baba:**

Cem Karaca'dan etkilenerek yazdığını söylediği bu melodi, kendi mahallesinden Partizan olarak Tito'nun ordusunda savaşanlar için yazmıştır.

- **Bizim Mahallenin Çocukları:**

Aluş Nuş kendi mahallesinden daha önce savaşa giden ve partizanlık yapmış olanların hikayelerinden etkilenerek yazdığı şiiri.

- **Çok Zor:**

Prizren'de halk arasında sıkça kullanılan **çok zor** deyimini merkeze alarak, kinayeli bir üslup kullanmıştır. Ayrıca Parking et gibi Prizren Türkçesine İngilizceden girme temâyülü olan bir kelimeyi de kullanarak dil konusundaki hassasiyetini göstererek, Türk halkının dikkatini çekmeye çalışıyor.

- **Doğru Yol:**

Müzik hayatına başladığı Doğru Yol Derneği'ne yaptığı şarkı. Kosova Senfoni Orkestrası çalmış bu şarkıyı. Her yıl Süleyman Brina ödülü verilirken bu şarkı çalınıyor.

- **Kahraman Analarımız Babalarımız:**

Aluş Nuş'un annesi Şükriye Hanım II. Dünya Savaşı'nda amcasının oğlu ile cephe gerisinde savaşa gidenlere destek vermiş. Savaş sonunda annesine maaş bağlamak istediklerinde babası Melami dervişi olduğu için yaşamlarına uymayacağını düşünerek izin vermemiş.

• KaDeTePe Merhaba:

KDTP, Kosova Demokratik Türk Partisi'nin açılımıdır. Kosova savaşından sonra seçim hazırlıkları esnasında propaganda şarkısı olarak bu şarkıyı hazırlar Aluş Nuş. Kısaltmanın arasına ünlü harfleri de ekleyerek bir ahenkle birlikte merhaba Arnavut, merhaba Türk; seçimde ki sıra numarası 049'u sözlerin arasında geçirerek ve birlik mesajıyla bu sözleri yazmış.

KADETEPE (MERHABA)

Genç yaşta dul kalan gelinim
Kosova Yetimleri bağrında büyüten
Kosova Ağlama ağlama artık Kosova
Mutlu yarınlar geliyor Kosova

Sevelim sevilelim dostlarım
El ele tutulalım kopmayalım
Kosova Demokratik
Türk Partisi Herkesle dosttur, dostlar merhaba

Numaramız sıfır kırk dokuz
Kadetepeyedir oyumuz
Gururlu adımlarla yürürüz
Kadetepedir umudumuz

Merhaba dostlar merhaba
Kadetepeden size merhaba
Oyunuzu bize verin merhaba
Merhaba dostlar merhaba

• Kalbim Dinle Beni:

20'li yaşlarında hastalanan Aluş Nuş, ona şarkı söylemesinin yasaklanacağını düşünerek içinde bulunduğu ruh hali ile yazmış olduğu şarkı.

- **30 Yıl Tan:**

1969 yılında yayın hayatına başlayan Tan Gazetesi'nin Haziran 1999'da 30. Yıl kutlamalarında söylenmesi için yazıp bestelediği şarkıdır. Fakat Mart ayında savaş çıkınca bütün kutlamalar iptal olur. Gazetenin müdürlüğünü yakın arkadaşı Raif Vırmıça yaparken gazete de kapatılır. Tan Gazetesi'nde Duyduk Duymadık sayfasını hazırlayıp yazan Aluş Nuş'un hayatında gazete ile bir sayfa da kapanır.

Okuldaki Aşk: Lise yıllarında gençlik duyguları ile yazdığı şarkı.

- **Piyango:**

Hayat piyango diyen Aluş Nuş'un kayınpederi Priştine'den piyango bileti alır. Hatta eline iki bilet geldiği için ikisini birden alır. Ve büyük ikramiyeyi kazanır. Bu olayın anlatıldığı melodi formunda yazdığı eser.

- **Kosova Güzeli**
- **Şehitler Sesleniyor**
- **Üç Çeşme**
- **Vatan Birdir**

3.2.7. Çocuk Şarkıları

Yıllarında Kosova Radyosu çocuk şarkıları ister ve bunun üzerine yoğunlaşan Aluş Nuş çocuk şarkıları da yazar. 1973 doğumlu oğlu Alev'den de esinlenerek öğüt veren, didaktik ama çocukların aklında kalabilecek şarkılar yazmış. Bu şarkılar halen Prizren'de okullarda söylenmektedir.

- **Ağaç Kakan** **Söz / Müzik: Aluş Nuş**
- **Ay Dede** **Söz / Müzik: Aluş Nuş**
- **Babacığım** **Söz: Rakım Çalapala / Müzik: Aluş Nuş Bebek**
Söz: İbrahim Tez / Müzik: Aluş Nuş Küçük Alev
Söz / Müzik: Aluş Nuş

- **Nasrettin Hoca** **Söz / Müzik: Aluş Nuş**
- **Sabah** **Söz / Müzik: Aluş Nuş**
- **Sınıfımız** **Söz: İbrahim Tez / Müzik: Aluş Nuş Şoför Amca**
Söz / Müzik: Aluş Nuş
- **Okulumuz** **Söz / Müzik: Aluş Nuş**
- **Öğretmenim** **Söz: Rakım Çalapala / Müzik: Aluş Nuş**

ANNE

Ne sevimli bir annesin anne
Ne tatlıdır senin sesin anne
Canımsın bilmem nesin
Benim güzel annecüğüm anne

Senden yakın kim var bana anne
Yüreciğim bağlı sana anne
Can bir yana sen bir yana
Benim güzel anneciğim anne

Gülsem güler güzel yüzün anne
Aglamamdan alır hüznün anne
Senin gecen ve gündüzün
Benim güzel aneciğim anne

Söz: Rakım Çalapala / Müzik: Aluş Nuş

TRT-Türk Halk Müziği Repertuarına Alınan Besteleri:

- **Ben Gül İdim No:4092**
- **Getir Aman Püsküllü Çantamı No:4107**
- **Hasan'ımın Kahvesine Dayandım No:4108**
- **Hapishane İçinde No:4109**

- **Çubuğumu Saldım Ben Bir Dikene No:4110**
- **Davullar Çalar Anam No:4111**
- **Bahçe Bahçe Gezdim No:4112**

TRT-Türk Sanat Müziği Repertuarına Alınan Besteleri:

- **Rumeli Türküsü No:18151**
- **Sevgi mi Döndürür Dünyayı ? No:18141**
- **Bir Dünya Verin Bana (Hayalini Kurduğum) No:18150**
- **Dünün Minicik Kızı mı Bu? No:18153**
- **Ayşe !Leppe!(Kınalı Bir Kuzum Var) No:18152**

3.2.8. Tiyatro Çalışmaları

- **“Bayraklı Mahalesinde Cümbüş Var”** isimli tiyatro oyunu ile 1986 yılında Üsküp'te düzenlenen yarışmada ikincilik ödülünü alır.

Bayraklı Mahallesi, Aluş Nuş'un doğduğu ve büyüdüğü mahalledir. Kendi mahallesinde olup bitenleri, mahallenin delisini yine kendi mizah anlayışı ile kaleme almıştır. Komedi olan Bayraklı Mahallesinde Cümbüş var oyunu Üsküp Tiyatrosunda sahnelenir.

Tiyatro oyunu dışında, beş piyesinde müziğini yapan Aluş Nuş bunlardan **”Keşanlı Ali Destanı'nın** piyes müziğini ile Trebinye'de Yugoslavya çapında yapılan amatörler festivaline katılır. Bu festivalde En iyi piyes müziği dalında birincilik ödülü almıştır. Diğer piyes müziği Çalışmaları şunlardır:

- **Keşanlı Ali Destanı** **Söz: Haldun Taner / Müzik: Aluş Nuş**
- **Damdaki Kemancı** **Söz: Agim Rifat Yeşeren / Müzik: Aluş Nuş**
- **Minus Plus** **Söz: Agim Rifat Yeşeren /Müzik: Aluş Nuş**
- **Gol Kralı Sait Hopsait** **Söz: Aziz Nesin / Müzik: Aluş Nuş**

- **Ah Şu Gençler**

Söz:Turgut Özakman / Müzik: Aluş Nuş

- **Affetmem seni, meyhanede :**

Sevgiliye isyan geçmişteki yaşanan olaylara isyan. Bu şarkılarda isyan olduğu kadar biraz pişmanlıkta vardır.

- **Gözü yaşlı:**

Bu şarkıda doğrudan anlatılan bir öykü yoktur. Ancak hayatta bir hikayeci gözüyle bakmak önerilir.Görünürdekini değerlendirmeden evvel o görüntüye kuran gerçeğe; hikayeye dikkat çekilir.

Anam Ağlama: Bu bir asker türküsüdür ve gözü yaşlı anneye

3.3. Aluş Nuş'un Şiirlerinden Örnekler

ANA DİLİ

Baba nasıl baba Yazdırdı çocukları

Başka dillerde mitebe

Analari agladi bütün cece

Ah...dedi, çim yazacak

Meytüp gurbetçileme

Baba aldı kızını Cütürdi mitebe

Kız zay var ileri citsın

Ügrensin neka meytüp

Yazma gurbetçilere

Yazın buni dedi Türçeye

KARDEŞİMİN ADI NEVRUZ

Annem dört kız doğurdu
Beşincisi yolunda
Herkes mutlu neşeli
Nevruz doğdu sonunda

Evimizde şenlik var
Davul, zurna çalınır
Yeni doğan Nevruz'a bak
Elden ele taşınır

Kulağında var küpesi
Yeşil renkli cübbesi
Bugün bayram günüdür
Dost dostun el öpmesi

Seher yelin Nevruz'da
Okşar çiçek otları
Yeni gündür günaydın
Ey Allahın kulları

Hu Mevlana, hu Yunus
Sevgi dolu hoşgörü
Dedim sarı çiçeğe
Olduğun gibi görün

Demir örste şekil alır
Birlik dostluk atadandır
Atatürk'ün öğütleri
Geleceğe yadigardır

KAYNANAM

Kaynanamdır moderno
Hep ciyınır kimeno
Taş ügurtler yürürbe
Hem piyano piyano

Kızına yüz vermedi
Saygi yapsın emretti
Topogonda erçegin
Karinındır cenneti

Beni adam yapandır
Yaşa var ol kaynanam
Allah versın herçeze
Benim cibi kaynanay

Şaka etma çok sever
Ne tatlıdır lafları
Mafes takmaz kaynanam
Struyadadır saçları

Kaynanam der kızına
Darılma kız kocana
Biraz içmiş ne olmuş
Da şen celır odana

Kaynanamın çantası
Pomatasi aynası
Ellerinde şingırlar
Yüzükleri halkası

Anasından ügrenmiş
 Karımdadır tutumlu
 Kaynanama çok benzer
 Bayagidir kurumli

Beni adam yapandır
 Yaşa var ol kaynanam
 Allah versin herçeze
 Benim cibi kaynanay

KAYNANA CELİN CÜVEGI

Kaynana: Celinim mi? sorma, nasıl ümüt ettim üle çıkmadi. Beliysınız, bu nazli ogloma bütün kızlar delirirdi. Ben ise atmiş idimcüz bi ev kızına, bi isla kapının, bi sığın kız, hep isteydim oni aratırma, ema bu benim oglom, citti çitti sokaktan cetirdi te tebuni, Hiç sorma, anla kız, fazla süleyemeym velam.

Celin:

Kaynana çok süleysın
 Çocogoni ügeysın
 Niçin mori beni ta
 Televizyada sügeysın

Kaynana:

Ah celinim celinim
 Ona kadar uyuyan
 Saba akşam ogloma
 Hep yumurta kavuran

Celin:

Hamamcığın aynasi
 Ceçti kaynana modasi
 On odoli evimde
 Yoktor onon odasi

Cüvegi:

Aluş Nuşun anasi
Karımın kaynanası
Üksüz cibi kalmışım
İçi ateş arası

Kaynana:

Ne yemekten haberi
Ne da ocuk bakmaktan
Kaynanay kiyamet
Süleym hep patlamaktan

TEKİRLEKLER

DOLAP – HÜCERE

Tekirleken ciderdik
Daga, бага, tarlaya
Yorolmayı bilmezdik
Skok bakardık yapmaya

Dolabımın hüceresi
Evin benim ulucesi
Dolabım pek cüzeldir
Oymalidir tatasi

TAŞTAN KOYNAK

YÜKLÜK

Taşi taşta kazırdık
Taştan koynak yapardık
Hepimizde lişancı
Koynagina oynardık

Düşek yorgan yüklükte
Nanem yatma çağırdı
Çolok çocuk düşekte
Oldok kaşık kalıbi

HAYAT

EViçi

Müşafırlar buyurun
Otoralım hayatta
Aci tatlı cünler var
Yaşanılr hayatta

Her tarafi zapara
Evicımdır pek sara
Hade celın yeyalım
Yaptım sütlen popara

SIRÇA PAÇA

Sırça paça oyononda
Renkli zaliçka sırçaya
Oyonda tsela derdila
İçi çere oynardılar

Kırık fincan arardık
Parçe parçe yapardık
Ne dubala imisik
Sırça paça oynardık

YEYECEKLER

Surutka*1

Koşardila çocuklar
Ayaklarda şuputka*2
Dagılırdi hamamda
Aç millete surutka

Çok erçenden hamama
Yıkılırdı Kurila*3
Yabi çimse sorardi Lezetlimi, islami?
Ne islasi, surutka

EŞİYALAR

NIÇVA -Tekne

Bizim şaki Ramadan
Un çalardi niçvadan
O unların yerine
Topli aldı furundan

Erçen satar topliyi
Sokaklarda
Ramadan Bagırırdi çocuklar
Yandı topli Ramadan

Utandı diverma
Tapti bi gorankaya
Niça olmak isteydi
Su ataydi niçvaya

*1 Peynir suyu.

*2 Patik.

*3 Prizren'de fakir bir semt.

Yumurta Tozi - Süt Üni

Yumurta tozi, süt üni
Şenlentirdi her evi
Çocukların doyardı
Yüreginin her yeri

Şerbetka Alma*4

İpekten celirdi
Şerbetka alma
Hem sulı, hem tatlı
Koşardık alma

Yumurta Tozi - Süt Üni

Yumurta tozi, süt üni
Şenlentirdi her evi
Çocukların doyardı
Yüreginin her yeri

Cül Alması*5

Pekta magbul imiştir
Bi vakit cül alması
Derdik topaç kızlara
Ah mori cül alması

*4 Lezzetli bir tür elma.

*5 Türü tükenmiş bir elma cinsi.

SONUÇ

Kosova Prizren'de Yüzyıllar boyunca oluşan kültür katmanlarında Müslüman Türk unsuru önemli bir yer tutmaktadır. Farklı siyasi yönetimler, sistemler ve Savaşlar yaşanırken Prizren'de Müslüman Türk Kültürünün korunarak yaşatılması Prizren Türkleri tarafından başarılmıştır. Prizren'de yaşayan ve çok yönlü bir Türk halk sanatçısı olan Aluş Nuş, Türk dili ve kültürünün korunarak yaşatılmasında en önemli katkıyı verenlerden biridir. Kendi diline, kültürüne ve kimliğine sahip çıkan Aluş Nuş; yaptığı derlemeler, yazdığı şiirler ve besteleri ile nesiller arası bir kültür taşıyıcısı görevi görmektedir.

Onun işlediği konular günlük hayatın içindedir. Ayrıca konuları çok yalın biçimde işlediği için şarkı ve türküleri severek dinlenilmektedir. Özellikle orta yaşlılar ve gençler tarafından ilgi görmektedir. Aluş Nuş'un adını bilmeyen ama şarkı ve türkülerini bilen gençler de mevcuttur. Bu da sanatın, sanatçının önüne geçtiğini göstermektedir. Aslında bu durum Aluş Nuş'un mütevaziliği ve hayat felsefesiyle de örtüşmektedir.

Aluş Nuş'un Türk halk sanatçısı olarak başarısında en önemli etken; kendi kültür kodlarını sanatı ile harmanlayarak, gelişen teknoloji, yetiştirdiği öğrencileri ve Nuşi tamburi ile bugüne taşıyabilmesidir.

KAYNAKLAR

- Acaroğlu, M. T. (1976). *Türk Halk Bilgisi Kaynakçası Üzerine*, I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi Bildirileri, I. Cild, Ankara.
- Acaroğlu, M. T. ve Ozan, F. (1972). *Türk Halk Bilgisi ve Halk Edebiyatı Üzerine Seçme Yayınlar Kaynakçası*, Ankara.
- Akdoğu, O. (1991). *Ünlü nihavend longa ve Çanakkale türküsü kimdir? Kevser Hanım*, İzmir.
- Alptekin, A. B. ve Sakaoğlu, S. (2006). *Türk Saz Şiiri Antolojisi*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Altinkaya, M. K. (1941). Tuna, Serhad ve Rumeli Türküleri, Radyo, Ankara.
- Arat, R. R. (1965). *Eski Türk Şiiri*, Ankara.
- Arseven, V. (1992). *Türk Halk Müziğinin Ezgisel Yapısı Üzerine, Türk Halk Musikisinde Çeşitli Görüşler*, Ankara, 70-75
- Aruçi, M. *Alternatif çözüm Kosova Cumhuriyeti*, 4-6.
- Ataman, S. Y. (1991). *Atatürk ve Türk Musikisi*, Ankara.
- Bayır, Ö. (2002). Türklerin Rumeli'ye çıkışlarının 650. yılı, *Rumeli Kültürü*, İstanbul, 2.
- Bayır, Ö. (2003). Osmanlıların Rumeli'ye girişı, *Rumeli Kültürü*, İstanbul, 4.
- Bayri, M. H. (1937). *Halk Şairleri Hakkında Küçük Notlar*, İstanbul.
- Bayri, M. H. (1956). *Halk Şiiri XIX. Yüzyıl*, İstanbul.
- Boratav, P. N. (1943). *İzahlı Halk Şiiri Antolojisi*, Ankara.
- Boratav, P. N. (1945). *Folklor ve Edebiyat*, Ankara.
- Boratav, P. N. (1946). *Halk Hikayeleri ve Halk Hikayeciliği*, Ankara.
- Boratav, P. N. (1969). *Yüz Soruda Türk Folkloru*, K Kitaplığı, İstanbul.
- Boratav, P. N. (1973). *100 soruda Türk Halk Edebiyatı*, İstanbul.
- Boratav, P. N. (2000). *Halk Edebiyatı, Dersleri*, (Yayına Hazırlayan: M. Sabri Koz), Türkiye Eko- nomik ve Toplumsal Tarih Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Bosna Seti, 10 adet VCD. Prizma Pruduction. *Bosna savaşı belgeseli*.
- Bosnavi, Ö. (1979). *Tarih-i Bosna Der Zaman-ı Hekimoğlu Ali Paşa*, Ankara.
- Bulaç, A. (1992). *Yeni dönemin eşiğinde, Bosna-Hersek ve Balkanlar*, (Haz: Ali

- Bulaçvdğr.) Bosna dayanışma grubu Bosna.
- Bütüç, A. (2002). *Kosova'da Türk varlığı*"makalesi, Balkanlar'daki Türk Kültürü'nün Dünü Bugünü Yarını, Haz. Hasan Basri Öcalan, Bursa.
- Castellan, G. (1995). Çev:Dr. Ayşegül Yaraman Başbuğ, *.Balkan Tarihi*, İstanbul.
- Cebeci, A. (1969). Rumeli'de yaşayan millî marşlarımız ve kahramanlık türküleri, *Türk Kültürü*, Ankara, 82, 760-769.
- CSAKI, E. (2004). Macarlar'ın Eski Tarihine, eski Türk-Macar İlişkilerine Dair, *Hacı Bektaşî Veli Araştırma Dergisi*, İstanbul, 30, 187-191
- Çalık, S. (2005). *Çirmen Sancağı Örneğinde Balkanlarda Osmanlı Düzeni* 15. ve 16. yüzyıl, Ankara.
- Dede, A. (1975). *Rumeli'de Bırakılanlar*, İstanbul.
- Dilçin, C. (1997). *Örnekleriyle Türk Şiir Bilgisi*, T.D.K. Yayınları, Ankara.
- Dizdaroğlu, H. (1969). *Halk Şiirinde Türler*, Ankara.
- Durbilmez, B. (2008). *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*, Ürün Yayınları, Ankara.
- Elçin, Ş. (1981). *Halk Edebiyatına Giriş*, Ankara.
- Elçin, Ş. *Halk Edebiyatı Araştırmaları*, Akçağ Yayınları.
- Erçin, L. (1961). *Serhat türkülerinden duyular* İstanbul.
- Fazıl, M.H. (1940). *Dobruca ve Türkler Köstence*.
- Gazimihal (Köseihal), M. R. (1937). *Balkanlardaki musiki ilerleyişi*, İstanbul.
- Gazimihal, M. R. (2006). *Anadolu Türkleri ve musiki istikbalimiz*, İstanbul.
- Günbulut, Ş. (2000). *Halk şiirinde başkaldırı vur emri ferman*. İstanbul.
- Günday, A. (1977). *Bağlama Metodu Notaları ile Halk Türküleri ve Türkü Öyküleri*, İzmir.
- Hacısalihoğlu, M. (2003). Makedonya, *TDV İslam Ansiklopedisi*, Ankara.
- Hafız, N. (1985). *Kosova Türk Halk Edebiyatı Metinleri*, Priştina.
- Hafız, N. (1985). *Kosova Türk Halk Edebiyatı Metinleri*, Priştina.
- Hasan, H. (1987). *Saray-Bosna Kütüphanelerindeki Türkçe Yazmalarda Türküler*, Ankara.
- Heper, M. (2006). *Türkiye sözlüğü siyaset, toplum ve kültür*, (Haz:Zeynep Mertoğlu) Ankara.

- İbrahimgil, M. (2002). Kosova'daki Türk Eserleri, *Türkler*, (Haz: Hasan Celal Güzel vdğr.) Ankara, 23-33.
- Kakuk, Z. (1993). *Kırım Tatar Şarkıları*, Haz: Hasan Eren, Zeynep Korkmaz, Ankara.
- Kalkan, E. (1992). *20. Asır Halk Şâirleri*, Ankara.
- Karpat, H. K. (1992). Balkanlar, *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.5, İstanbul.
- Kaya, F. (2002). *Makedonya'daki Türk varlığı*, makalesi, Balkanlar'daki Türk Kültürü'nün Dünü Bugünü Yarını, Yay. Haz. Hasan Basri Öcalan, Bursa .
- Kaya, Ş. (1969). *Aşıklarla Bir Konuşma*, Tarla, Yıl 4, Say? 37-38, İstanbul.
- Kaygılı, O. C. (1928). *Seçme Şiirleri*, İstanbul.
- Kaygılı, O. C. (1937). *Semâi Kahveli ve Meydan Şairleri*, İstanbul.
- Kaynar, Ü. (1996). *Türk Halk Kültürü ve Halk Müziği*, istanbul.
- Kırmaz, C. *Halk ve Divan Şiirinin Müşterekleri Üzerine Denemeler*, Ankara, 19
- Kocatürk, V. M. (1963). *Saz Şiir Antolojisi; Başlangıcından Bugüne Kadar Türk Edebiyatının Saz Şiiri Tarzında Yazılmış En Güzel Şiirleri*, Ankara.
- Kocatürk, V. M. (1963). *Şiir Defteri, Yûnus Emre'den Bugüne Kadar Türk Edebiyatının Her Çeşitten En Güzel Şiirleri*, Ankara.
- Koşay, H. Z. (1939). *Etnoğrafya ve Folklor Klavuzu*, Ankara.
- Köprülü, M. F. (1930). *XVI. Asrın Sonuna Kadar Türk Saz Şâirleri*, İstanbul.
- Köprülü, M. F. (1939). *XVII. Asır Saz Şâirleri*, İstanbul.
- Köprülü, M. F. (1940). *XX. Asır Saz Şâirleri*, İstanbul.
- Köprülü, M. F. (2004). *Saz Şairleri*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Köprülü, M. F. *Türk Edebiyatında Aşık Tarzının Menşei ve Tekamülü Hakkında Bir Tecrübe*, Millî Tetebbular Mecmuası, Cilt 1.
- Kunos, I. (1978). *Türk Halk Edebiyatı*, (haz. Dr. Tuncer Gülensoy) İstanbul.
- Kunos, I. (1988). *Türk Halk Türküleri* (haz. Dr. Ali Osman Öztürk) Türkiye İş Bankası Yayınları, İstanbul.
- Kuyucuklu, N. (1992). Bulgaristan, *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.6, İstanbul.
- Millî Egemenlik Şiirleri*, (1985, 1986). T.B.M.M. Kültür ve Sanat Kurulu, Ankara,
- Moağanın, N. (1998). Hırvatistan, *TDV İslam Ansiklopedisi*, c.17, İstanbul.

- Moağanın, N. (2001). Karadağ, *TDV İslam Ansiklopedisi*, c. 24.
- Mutluay, R. (1972). *Türk Halk Şiiri Antolojisi*, Ankara.
- Nabi, Y. (1936). *Balkanlar ve Türklük*, Ankara.
- Nuş, A. (1988). *Rumeli Türküleri*, Priştina.
- Nuş, A. (1996). *Rumeli Türküleri Güfte ve Besteleriyle*, İstanbul.
- Nuş, A. (2008). *Rumeli Türküleri Güfte ve Besteleriyle*, İstanbul: Say Yay.
- Oğuz, M. Ö. (2001). *Halk Şiirinde Tür, Şekil, Makam*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Oğuz, M. Ö. (2003). *Ferdi Sözlü Edebiyat (Âşık Edebiyatı)*, M. Ö. Oğuz ve başk., Türk Dünyası Ortak Edebiyat, Türk Dünyası Tarihi, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara, Cilt 3.
- Oğuz, S. (1991). *Osmanlı Vilayet İdaresi ve Doğu Rumeli Vilayeti*, (1878-1885), İstanbul.
- Onay, A. T. (1928). *Halk Şiirlerinde Şekil ve Nevi*, İstanbul.
- Özbek, M. (1975). *Folklor ve Türkülerimiz*, İstanbul.
- Özbek, M. (1998). *Türk Halk Müziği El Kitabı I Terimler Sözlüğü*, AYK Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayını:171, Ankara.
- Özdemir, M. A. (1998). *Türk Halk Müziği Sistematiği ve Eğitim Müziğinde Kullanılabilirliği*, Doktora Tezi, M.Ü. Fen Bilimleri Fakültesi.
- Özsoy, B. S. (2005). *Başlangıcından Günümüze Örnekleriyle Türk Şiiri*, Akçağ Yayınları, Ankara.
- Öztelli, C. (1953). *Türk Klasikleri :15 Halk Türküleri*, İstanbul.
- Öztelli, C. (1972). *Evlerinin Önü*, İstanbul.
- Öztelli, C. (1974). Osmanlı tarihine adı karışan saz şairi Koroğlu, Ankara, *Türkoloji Dergisi*, VI., 121-136.
- Öztelli, C. (1987). *Karaca Oğlan Bütün Şiirleri*, İstanbul.
- Öztuna, Y. (1976). Rumeli türküleri, *Türk Kültürü*, Ankara, 168, 738-743.
- Öztürk, N. (2002). Rumeliye çıkışımız, *Rumeli dernek ve vakıfları 650. yıl sempezyomu Türklerin Rumeli'ye çıkışının 650. yıldönümü*, (Haz:H.Yıldırım Ağanoğlu), İstanbul.
- Sakaoğlu, S. (1991). *Folklor Bibliyografyaları Bibliyografyası Üzerine Bir Deneme*, Konya.
- Sakaoğlu, S. (1972). *Folklor ve Halk Edebiyatı Mahsülleri Arasındaki*

Münasebetler, Türk Folklor Araştırmaları, 14.

Sakaoğlu, S. (1989). *Bazı Aydınlarımıza Bir Türü Sevdiremediğimiz Halk Edebiyatımız*, Millî Folklor.

Sakaoğlu, S. (1998). *Türk Saz Şiiri*, S. Sakaoğlu ve başk., Türk Dünyası El Kitabı, Türk Kültür- rünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara.

Sakaoğlu, S. (2004). *Karaca Oğlan*, Akçağ Yayınları, Ankara.

Salim, R. A. ve Osman H. (1994). *Öyküsüyle Notasıyla Batı Trakya Türküleri*, İstanbul.

Say, A. (1997). *Müzik Ansiklopedisi*, Ankara.

Sevengil, R. A. (1967). *Çağımız Halk Şâirleri*, İstanbul.

Sözer, V. *Müzik ve Müzisyenler Ansiklopedisi*, 432.

Sümer, F. (1976). *Köroğlunun tarihi şahsiti hakkında vesikalar*, Uluslar arası Folklor ve Halk Edebiyatı Semineri Bildirileri 27-29 Ekim 1975 Konya, Ankara, 113-117.

Süreyya, M. (1996). *Sicil-i Osmani*, (Haz: Nuri Akbayır), İstanbul.

Taydaş, N. (2005). *Ah bu türküler köy türküler*, *Folklor Edebiyat Dergisi*, Ankara, 2.

The National Report, Kosova, (1995). Tothe Fourth World Conferance on WomenBeijing, Chine.

Tuğrul, M. (1945). *Örencek ve Ahi köylerinin Türküleri*, Ankara.

Tura, Y. (2005). Türk Halk Ezgilerinin İncelenmesi ve Mukayesesi Konusunda Bazı Görüşler, *Türk Macar halk müziğinin karşılaştırmalı araştırması* (Haz: JanosSipos) Ankara.

Uzunçarşılı, İ. H. (1972). *Osmanlı Tarihi*, TTK. Ankara.

Ünal, R. (1973). *Halk müziğinde yankılar-Atatürk'ün sevdiği türküler-Kurtuluş savaşı türküler*, Ankara.

Üngör, E. R. (1966). *Türk Marşları*, Türk Kültür Araştırma Enstitüsü, Ankara.

Virmiça, R. (1999). Kosova'da Osmanlı Mimari Eserleri I, *Prizren Osmanlı mimari sanatının şaheserler yurdu*, TKB, Ankara.

Virmiça, R. (2001). Geçmişten günümüze Kosova'da Osmanlı mimari eserleri, *Balkanlarda Kültürel Etkileşim ve Türk Mimarisi Uluslararası Sempezyomu Bildirileri Şumnu Bulgaristan 2000*, Ankara, 781-812.

Yazman, M. Ş. (1961). *Osman Ağa'nın hatıraları* İstanbul.

Yediyıldız, B. (1983). *Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa*, Ankara, Hacettepe

Üniv. Ed. Fak. Dergisi, 1(1), 53-60.

Yıldırım, V. (1999). Halk edebiyatında kahramanlık öğelerinin müziğe yansıması
Koroğlu-Kozanoğlu-Dadaloğlu, İstanbul, *Toplum Bilim Dergisi*, 9.

EKLER

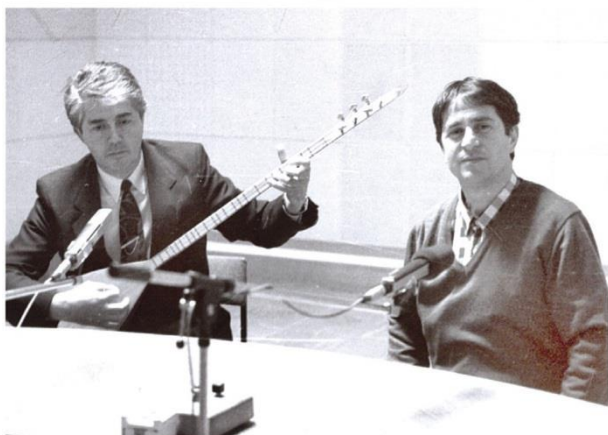
EK-1: Aluş Nuş'la İlgili Fotoğraflar

Gayret Cemiyeti Müzik Kolu -1929: Birinci Sıra: Yusuf Kubat, şani Dorambar, Abdülhadi Paçariz, Süleyman Vrenezi, Necmidin Dida, Aziz Dida. İkinci Sıra: Rasim Gota, İrfan Curciali, İrfan Efendi, İsmet Paçariz, Hızır Ağa, Hilmi Paçariz. Üçüncü Sıra: Hasan Fluk, Çamil Vrenezi, Zinel Çeko, şefçet Boyacı, Hüseyin Nuş, Reşat Lauşa, Musa Curciali.

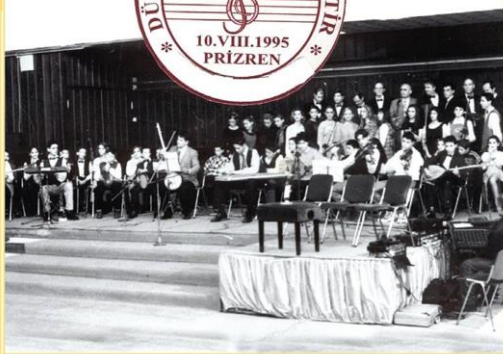
Aluş Nuş

»TURK MUZiGI-
KONSERVATUARI«
DERNEGI
PRIZREN

EK-2. Aluş Nuş Hakkında Gazete Haberleri

ALUŞ NUŞ SAHNEDE 20. YILINI KUTLUYOR

Yugoslavya'da Türk Müziği'nde uzun bir süreden beri etkinliğini sürdüren Aluş Nuş, bu yıl sahnede çalışmalarının 20. yıldönümünü kutlamaktadır. Bu dönem içerisinde Aluş Nuş, her zaman müziğe sadık kalarak, müzik meraklılarına büyük hizmet etmiştir. Daha da müzikle uğraşmakta olan ve besteci

Şimdiye dek çizdiğin plaklar ve yaptığın bestelerin üstüne ne diyebilirsin?

— Şimdiye dek çizdiğim plak sayısı dokuzdur. Bunlardan yedi tanesi yurdumuzda ve ikisi de Türkiye'de çizilmiştir. Radyodaki çalışmalarına gelince, çizdiğim şarkı, türkü ve melodilerin sayısı yaklaşık üçyüzdür. Bunların arasında 15 tanesi kendi bestelerimdir.

1971 yılından beri yaylı tamburu çalmaktayım. Bu da, beste alanındaki çalışmalarına oldukça yardımcı olmuştur. Sözlü besteye bağlar-ken, üç dört tümcede de beste çalışmaları konusunda duralım. Az önce dediğim gibi bugüne dek otuzun üstünde bestem var. Bu çalışmalar şarkı, türkü biçimi, ezgi ve çocuk şarkıları alanında oldu. Özellikle, Prizren ağızıyla yaptığım bestelerim seyirci ve dinleyicilerden yana büyük ilgi gördü. Bu tür bestelere ilerideki çalışmalarım sırasında eğilmem kaçınılmaz olacaktır. İlgi gören başlıca bestelerim şunlardır: Saklıyorum yırtık resmini (Kosova Akordları 75' ikinci ödül), „Bekleme yar beni bekleme“ (Kosova Akordları 79' iki ödül), „Seni benim için“, „Citnese celma“, „Sarı Papuç“ gibileri.

Aynı zamanda Prizren Kültür Evi çerçevesinde özengen olarak çalışmalarını sürdüren Türk Dramında oynanan „Gol Kralı“ ve „Keşanlı Ali“nin müziklerini yaptım. Bu alanda ileride de bu çalışkan özencilerle çalışmalarımı ve işbirliğimizi sürdürmeye hazırım.

Bu yirmi yıl içinde aldığın en sevimli ödül hangisidir?

— Yirmi yıl çalışmalarım doğal ki değerlendirildi. Festivallerde aldığım ödüller yanı sıra yirmi yıl çalışmalarımı kapsayan dönemde müzikle beraberliğim bana birçok övgüler getirmiştir. Bunların arasında Kosova Özerk Bölgesi „Aralık 1972“ ödüllü de yer almaktadır. Şecaattin Koka

olarak ta müzikseverler karşısına çıkan bu müzik vurgunuyla bugünlerde bir söyleşide bulunduk. Söyleşimiz şöyle aktı:

Sayın Aluş, müzikle uğraşmaya başladığın ilk anları okuyucularımıza anlatırısın?

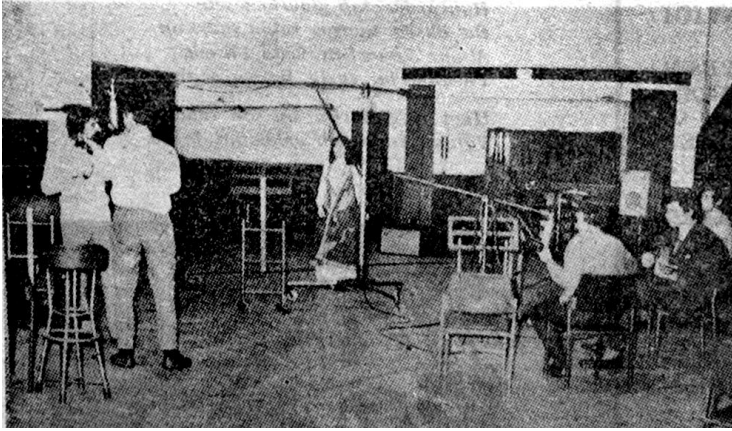
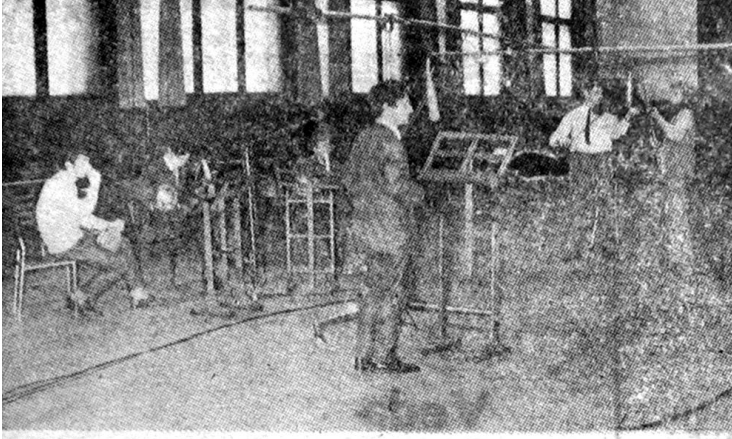
— Daha ilkokul sıralarında iken Türk müziklerine vurgundum. Öğretmenlerim fırsat bulunca benden şarkı söylememi isterdi. Sonra da seve seve dinlerlerdi ve öteki arkadaşlarıma dinletirlerdi beni. Sesimi beğeniyorlardı. İlk sahneye çıkışım, yani kalabalık karşısında şarkı okuyuşum okuldaki öğretmenlerime ve aynı zamanda arkadaşlarıma da olmuştur. Bir süre sonra „Doğru Yol“ Derneği'ne geçtim. „Doğru Yol“ da çalışmalarım böylece başladı. İşte bu yıl, „Doğru Yol“un 30 yıl çalışmalarını kutlaması büyük bir jübile olduğu gibi, benim için de bu yıl yirmi yıl şarkıcı olarak etkinliğimi sürdürdüğüm için kendimin de bir jübilesi sayılmaktadır.

Konserler, turneler, festivaller üstüne ne diyebilirsin?

— „Doğru Yol“a geçmekle birlikte konserler, turneler, festivaller de başladı. Kosova'da birçok kentlerde, Makedonya'da, Bosna Hersek'te verilen tüm konserlere katıldım. „Doğru Yol“un Batı Almanya turnelerine, bundan sonra „Kosova Akordları“na da ister besteci ister okuyucu olarak birkaç kez katıldım. Sonraları müzik dünyasındaki etkinliğim „Doğru Yol“ Derneği dışında da oldu. Radyoda birçok şarkılarım banda alındı, sonraları plak çalışmalarım da başladı.

Aluş Nuş

Aluş Nuş ile Şefkinaz Tamnik Plak İçin Sarkı Söylerlerken

Resimde görüldüğü gibi çalgıcıların önlerinde birçok mikrofon var. Bu salon son derece akustiktir de. Çalgıcılar, şarkıcılar ilk önce birkaç prova yapmaktalar. Provalar bitince, salonu büyük teyplerin yerleştiği odadan ayıran camın yukarısında sarı ışık yanmakta. Çalgıcılar, şarkıcı birer mikrofon önüne yaklaşmaktalar. Kırmızı ışık yanınca müzik başlamakta, şarkıcı şarkısını okumakta. Şarkı bittikten sonra salondan camla ayrılmış odadan aynı şarkı tekrarlanmakta. Müzikte, şarkıda yanlışlıklar, hatalar yoksa, şarkıcı öbür şarkısını okumaya geçmekte. Böyledir Belgrat Radyo Televizyonu'nun Plak Evi salonu. Bu kez bu salonda «Doğru Yol» halk orkestrisi ile şarkıcılar Aluş Nuş ve Şefkinaz Tamnik mikrofonlar başına geçmiş, Türk şarkıları daha iki yeni plak doldurmak için müzik yapmakta, şarkı söylemekte. Geçen sayımızda bildirdiğimiz gibi Aluş'un yeni doldurmuş olduğu bu plak sırasıyla onun dördüncü plakıdır. Şefkinaz Tamnik'in ise ilk plakıdır. Burada şunu da belirtmek isterdik ki «Doğru Yol»un küçük yaştan beri sıralı üyesi olan ve bu derneğin her konserinde şarkı söyleyen Eşref Ceylan'ın da bir plak doldurması gerekirdi.

Resimde, Aluş Nuş, Şefkinaz Tamnik ve «Doğru Yol»un halk orkestrisi en yeni plak doldurma sırasında görülüyor. A.S.R.

Babamız, öğretmenimiz ve müzik hocamız Faik Emruş da bu dünyadan göçtü

Daha genç yaşlarında, yani 1951 yılında «Doğru Yol» Derneğimizin kuruluşunun ilk günlerinde derneğimize katıldı ve son nefesine kadar en sıralı üyelere biriydi.

Faik Emruş aynı zamanda 1951 yılında çalışmaya başlayan Türk okullarının öğretmeni idi, öğretmen olarak emekliye ayrıldı.

Faik Emruş, uzun yıllar futbol kuruluşlarında görevde bulunmuş, futbolumuzun başarılı olmasına büyük katkılar sunmuştur.

Faik Emruş, yıllarca konserlere, festivallere, düğünlere, radyo ve TV programlarına katılarak Türk müziğimizin başarılı olmasına ve Türk halkının afirmasyonuna büyük katkılar sunmuştur.

«Lingo lingo şişeler» türküsüyle yıllar öncesi Ohri'de yapılan Balkan Festivali'nde birincilik ödülüne sahip çıkmış, bizde ilk Türk plaklarına imzasını koymuştur. 45 yıldır derneğimizin kapısından adımını atmıştır, çünkü bu dernek hep bir baba evi, bir okul ve Türkçe'nin, Türklüğün merkez yeriydi.

Babacandı, sanatçıydı, dostu, arkadaştı. Hiç kimseyi kırmamaya özen gösterirdi. Şarkı söylemeyi,

şaka yapmayı, gülmeyi çok sevdi. Onun o sözlerini hep tekrarlayacağız. Derneğimize ve Türk halkına uzun yıllar verdiği katkıları yüzünden derneğimizde, Prizrenlilerde ve hepimizin içinde her zaman var olacak, yaşayacaktır. Biliyorsun, seni çok sevdim, sen de bizi çok sevdim. Aramızda biraz yaş farkı, olmasına karşın, her ortamda, her mecliste tam bir dost olarak her yaştaki üye-

rimizle, insanlarımızla en iyi bir biçimde uyum sağladın.

Yirmi yıl düğünlerde, konserlerde, festivallerde hep beraberdik. Hiçbir zaman gönül kıracak sözler birbirimize söylemedik. Neşeli, müzik dolu bir hayat geçirdik.

«Türk Müziği Konservatuvarı» Derneğimizin kuruluş toplantısında yaptığı konuşmada, bana her zaman olduğu gibi, müzik çalışmalarımızı

● Aluş NUŞ ●

başarıyla yürüteceğimize inandığı sözler video bantta bulunuyor. Toplantıdan tam bir yıl sonra aynı salonda saz çalan, şarkı söyleyen 50'den fazla öğrencimiz sahnede ayağa kal-

kıp yıllarca Türk müziğimize yaptığı katkıları dolayısıyla, Rasim Salih ödülünü müzik hocamız Faik Emruş'a verirken herkes ayaktaydı, alkışlıyordu. İki hafta önce verilen ödül ve çekilen fotoğraf hayatında son ödülü ve son fotoğrafıydı. Kızım Arzu Nuş, o konserde Gültekin Çekin'in.

Unutulmuş isimlerde
Bilinmez ki nasıl nerde
Şimdi yalnız resimlerde
Eski dostlar, eski dostlar

şarkısını tüm salondaki seyircilerle beraber söylemişti.

Sonunda üzülmemek elde değil, 45. yılımda bizimle olmasın da, biz seni yanımızda bulduğum gibi kutlamalarımızı yapacağız. «Doğru Yol» üyeleri, Türk halkı, Prizren halkı seni hiçbir zaman unutmayacak, hep içimizde yaşayacak. Ey aşık, ey sanatçı, ey yakın dost, sana Allah'tan rahmet dilerim, mekânın cennet olsun.

ALUŞ NUŞ LA KONUŞTUK

Alkışların Sonu Yoktu

Yurd dışında Cumhuriyet bayramı kutlamaları münasebetiyle düzenlenmiş konserler arasında Kosova Sosyalist Özerk Bölge Çalışkan Halkı Sendikalar Birliği tarafından Batı Almanya'ya bir gurup şarkıcının gitmesi de olmuştur. 18 kişiyi meydana getiren bu gurup şarkıcı arasında »Doğru Yol«un ses sanatkarı *Aluş Nuş* da bulunuyordu. Kendisiyle yaptığımız konuşmada turneden memnun olduğu hissediliyordu.

Batı Almanya'da sunduğumuz konserler başarılı geçti. Burada sunulan konserler Yugoslavya'da yaşayan ulus ile halkların dillerinde şarkılar, türküler vardı. Sırpça, Hırvatça, Slovence, Türkçe, Arnavutça ve daha birkaç dilde şarkılar söylendi, halk yaratıcılığından oyunlar ifade buldu. eŞarkı söyleyenlere gelince benden başka, Gostivardan Hanife Sadık, Yakova'dan Esad Bekiri, K Mitroviçası'ndan Vera Oruçay, Jivorad Zayıci ve başkaları vardı. Hemen söyleyebilirim ki Kosova SÖB ÇHSB tarafından yapılan bu gibi bir girişim yalnız bende değil tüm arkadaşlarda bir heves

yaratmış oldu. Aynı zamanda bu gibi konserler düzenleme eylem girişimi daha sık örgütlenmiş olunursa, kardeşçe yaşadığımızı hep sine daha ayan bir şekilde

daha da gösterebilmiş olacağız, kanısındayım.

Konserlerin düzenlendiği kentlere gelince Münih, Nünberg, Pisbuğ, ve Batı Almanya'nın daha birkaç kentinde konserler düzenlendi. Konserleri Batı Almanya'da geçici bir dönem de çalışmalarını sürdüren işçilerimize sunduk. Her düzenlenen konserde büyük sayıda seyirci vardı. Düşün ceme göre hem onlar ve hem de biz turneden memnun yurda döndük. Ben gurupun üyesi olarak Türkçe şarkılar okudum. Rasim Salih de şarkılar söylüyordu.

Bir sözle gittiğimiz Batı Almanya turnesi başarılı geçti. Her zaman böyle ve buna benzer turnelere çağrılmış olursam şüphesiz ki hiç düşünmeden turneye katılmak için evet diyeceğim, dedi.

Ahmet S. İğciler

TV PROGRAM

BUGÜNKÜ PROGRAM

10.00 Ressam sanat yayını — Belgrad TV
10.35 Geçen haftanın en ilgi çekici yayını yayımlana.

Bayram İBRAHİM

nmiş televizyon rejisörü Cemil gün düzenlenen provalarla Vraniç'in sunduğu güldürü nokta-sürdürüyor. Mart ayı sonunda

A. SERBEST

«DOĞRU YOL» KGSD BAŞKANLIK ÜYESİ VE ETKİN SANATÇI RAİF VİRMIÇA İLE SÖYLEŞİ:

MÜZİĞE KÜÇÜKTEN VURGUNUM

Prizren «Doğru Yol» KGSD yalnız Prizren'de değil, tüm Yugoslavya'da yaşayan Türk halkının gibi, öteki ulus ile halkların kültürünü, folklor çalışmalarını, geleneklerini yaşatmayı ve geliştirmeyi amaç edinmiştir. Bu dernekte sayısız ses ve saz sanatçısı yetişmiştir. Bu kez, «Doğru Yol» da yaklaşık yirmi yıldan beri etkinliğini sürdüren sayın Raif Virmiça ile söyleşimizi yürüttük.

- Arkadaş Raif, «Doğru Yol» daki ilk izlenimlerinizden söz eder miydiniz?

- Daha ilkokul öğrencisiydim. Adını yurdumuzda yalnız değil, dış ülkelerde de duyuran «Doğru Yol» a 1968 yıllarında gelmeğe başladım. Henüz küçük olduğum için benden yaşlı ve eski üyelerin müzik provalarını, çalışmalarını kenardan izlerdim. İçimde müzik sevgisi olduğu için dernekten hiç ayrılmazdım. Hatta, büyükleri dinler, her dediklerini yerine getirirdim. Beni dernekten kovmasınlar diye çıt etmezdim. Gel gelelim ben de şarkı söylemeğe başladım. Büyükler bana solist olarak değil, Türk sanat müziği kolu üyesi çalışmamı tavsiye ettiler. Buna da razı

oldum. Sahneye ilk çıkışım birkaç arkadaşla grup halindeydi. İlk heyecanımı bir türlü unutmam, sanki tüm salon dönüyordu. Günün gelince ben de sahnelere solist gibi çıkmaya başladım, hatta Priştine Radyosu solisti de oldum. Radyo dalgalarında sesim duyulmaya başlarken, müziğe vurgunluğum bir kat daha arttı. Bu yüzden kanun ve bağlamayı çalmağa giriştim. Bu enstrümanlar üzerinde bana ilk dersleri Udi Ziya Şişko vermiştir. İşte bugün sahnelere şarkıcı ve orkestre üyesi olarak da çıkmaktayım.

Sahnedeki hareketiyle, güzel sesiyle ve çaldığı enstrümanlardaki ustalığıyla büyük sempati kazanan Raif Virmiça'ya, uzun yıllık müzik çalışmalarında bir unutulmayan anısının hangisi olduğunu sorunca şu yanıtı aldık:

-İlkin şunu belirtmek istiyorum ki, müzik dipsiz bir kuyuydu. Nekadar incelemeler, araştırmalar yapıyorsa insan, onun sonuna varamıyormuş. Bu yüzden uzun yıllık müzik çalışmalarında sayısız unutulmayan anılar da elbet vardır. Fakat, hafızamdan bir türlü çıkmayan hatıram, solist ola-

rak ilk sahneye çıkışımdır. Ayaklarım titreyişini, kalbimin atışlarını gün bugün anımsarım. Yoksa başarılı anılarım çoktur. En büyüğü 1970 yılında Priştine Radyosu solisti olduğum, ondan sonra 1976 yılında «Doğru Yol» derneğinin öteki üyeleriyle Uluslararası «EFES» festivali'ne katılışımıdır. Yoksa bundan önce her üyeye Türkiye'de yerli folklorumuzu, müziğimizi tağdim etmek bir rüya gelirdi. «Efes» festivali'ne gidişimiz, orda gösterdiğimiz başarımız, her üyeye yeni esin kaynağı olmuş, kol kanat vermiştir. Sözünü ettiğim festivalden başka daha nice festival ve yarışmalara da katılmışım. Örneğin Batı Almanya'ya iki keze, yine Türkiye'ye 4-5 kez gitmişiz. Bunların yanı sıra yurdumuzda düzenlenen festivallere katıldık sık sık.

-İlerde «Doğru Yol»u nasıl görmek isterdiniz?

- Bu dernekte 35 yıldan beri çok sayıda ses ve saz sanatçısı gelip geçmiştir. Ne yazık ki bu koca dönem içinde üyelere notayla şarkı söylemeyi, enstrüman çalmayı öğreten olmamıştır. Burda, eski yöneticilerin en büyük suçu vardır.

Raif Virmiça

Kimse, notayı öğretecek bir öğretmeni getirmeyi düşünmüyor. Ama gene «Doğru Yol» başarıya sahip oldu diyebilirim. Çünkü son yıllarda notayla çalışan, notayla beste yapan ve şarkı-türkü söyleyen bir Aluş Nuş yetişti. Bu sanatçı hepimize çok yararlı oluyor. Hiç çekinmeden bizleri bir araya toplayarak nota üzerinde bilgiler veriyor. Bu yüzden, derneğin daha büyük ve zengin adımlarla ilerlemesi için Türkiye'den yada yurdumuzdan bir nota öğretmenin sağlanması şarttır. Çünkü bugün notasız çalışmak insanı uçurumlara götürür.

Ahmet S. İGCİLER

14.III.1987 CUMARTESİ

7

MÜZİKLE YAŞAYAN SANATÇI ALUŞ NUŞLA SÖYLEŞİ

DERNEKTE MÜZİK EĞİTİMİNE ÖNEM VERİLMELİ

«Doğru Yol» Derneğinin 35. yıldönümünün kutlanması dolayısıyla, ad yapmış müzisyen ve besteci arkadaşımız Aluş Nuş ile söyleşimizi yürüttük.

- Sayın Aluş Nuş, «Doğru Yol» Derneği'ndeki ilk izlenimlerinizi açıklar mısınız?

- Gününü tam bilmiyorum, daha küçük bir çocuktum. Bir tahmine göre «Doğru Yol» Derneği'ne bundan 25 yıl önce adımlarımı atmışım. Derneğin o yıllarda çalıştığı yer, «Papaz Çarşisi»ndeki terzi salonuna komşu bir binaydı. Ben her akşam sözkonusu binanın saçağı altında müzik dinlerdim. Hiç içeri girmezdim. Eve dönünce çok gecelerim gündüz olurdu. Daha geçlerde «Doğru Yol» Derneği bugünkü Kültürvi'nin bir odasına taşınca, kapıcı Branko amcaya yalvarıp yakarak içeri girirdim. O zamanlarda orkestrada Salaydin Polis'in keman Ziya Şişko'nun ud, Muharrem Tikveş'in cümbüş, Süleyman Alaybeg'in keman, Şerif Cano'nun klarnet, Nafi Alemdar'ın cümbüş çalmasına, Faik Emruş, İzzet Dirveniş, Nazım Ble-ta, İzzet Kiser, İsmail Paçariz ve daha birçok üyenin söyledikleri şarkı-türkülerini dinlemek bana, büyük bir zevk ve mutluluk verirdi. Bu eski sanatçılar beni de ara sıra programlara katınca, bende yeni bir dünya kuruldu, yaşam belirdi. İşte o günlerden beri ben müzikle yaşamaktayım. Sahneye ilk çıkışım «Cano Cano» türküsünü okumakla olmuştur. Yıl ise 1961 idi.

Bu sanatçıya «Doğru Yol» Derneğinde bazı unutulmayan anılarını anlatmasına rica edince, şöyle konuştu:

- Unutulmayan anıların başında, sahneye ilk çıkışımdır. Yoksa onların sayısı çoktur. Daha bir unutulmayan anım vardır. O ise «Doğru Yol» Derneği üyeleriyle birlikte Prizren dışı konserleri için provalara katılmama karşın son gecede listeden adımın silinmesiyle ilgilidir. Prizren dışı konserlere gitmeyişi beni o kadar üzderdi ki, anlatamam. Ama gene müziğe, dolayısıyla «Doğru

Yol» derneğine isteğim, sevgim büyüktü.

- Sizce «Doğru Yol»un rolü neydi?

- Bu dernek yurdumuzda yaşayan Türk halkının kültürünü yaşatmak, yüceltmek ve genişletmek amacıyla kurulmuştur. Kültürel gösteri ve şenliklere katılmaya, şarkı-türkü, müzik, tiyatro, resital gibi dallarını yaşatmak ve geliştirmeye, böylece işçi, köylü ve emekçi aydınların, yurdumuzda yaşayan tüm ulus ile halkların birliğine, onların arasında dayanışmayı genişletip güçleştirmeye her zaman amaç eden «Doğru Yol»

Aluş Nuş

derneği yurdumuzda büyük rol oynamış ve oynamaktadır. Bu yüzden Prizren de olduğu gibi, Kosova SÖB ve Yugoslavya'da en etkin ve başarılı derneklerden biri olduğunu açıkça söyleyebiliriz. Zaten, bunu derneğe verilen sayısız ödüller, diplomalar, tagdirameler ve nişanlar en iyi ispatlamaktadır. Bugün «Doğru Yol» da 10'kol çalışır. Üye sorunu hiçbir zaman sözkonusu olmayan bir dernektir. «Doğru Yol»'a yalnız Türk gençleri değil, diğer ulus ile halklara mensup gençler de gelmektedir.

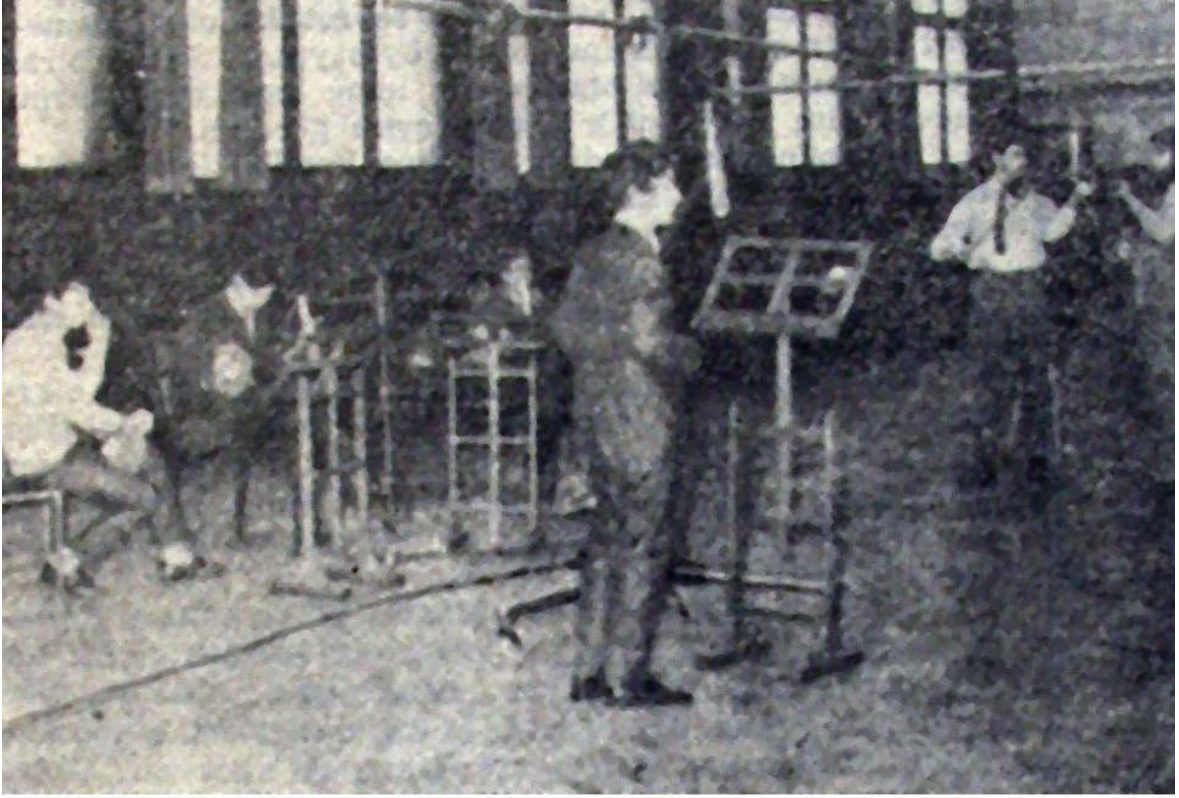
Bugüne dek Priştine Radyosu'nda 50 den fazla bestesi söylenen Aluş Nuş'un müzik çalışması çok zengin-dir. Çünkü, beste yapmaktan başka, yurdumuzda ve onun dışında Türk müziğini tanıtmak amacıyla, TV'ye yayınlar hazırlamaktadır. Yerli bes-

telere ve Rumeli türkülerine daha fazla değer verilmesi ve Yugoslavya Türk müziğini meydana getirmek için çalışmalarını sürdürüyor. Kendisi «Doğru Yol» da Türk müziği hakkında neler yapıldı ve neler yapılmalıdır? yolundaki sorumuzu şöyle yanıtladı:

- Bilindiği gibi «Doğru Yol» 1951 yılında Türk sanat müziği koluyla çalışmasına başlamıştır. 35 yıl içinde bu kolda elde edilen başarı büyüktür. Bugün sanat kolunda 30 kadar saz ve 20 kadar ses sanatçısı bulunur. Halk müziği koluyla da durum aynıdır. «Ayyıldızlar» hafif müzik kolunda da her zaman yeni yeni adları görmektedir. Genç türkücülerle, sazcularla ve folklor ekibiyle, «Tito çocukları» grupu artık sahnelere sığmıyor. Tüm bu zenginliğe, üye kabarcığına karşın, hepimizi üzecek bir şey varsa, o da, yıllardan beri dernek üyelerine hiç müzik eğitiminin verilmemesidir. Bu noksanlığın ne kadar üzücü olduğunu dernekte bilen olmadı. Saz ve ses sanatçıları, konserlerde, radyoda, TV'de şarkı-türkü okumakla, kendilerini sanatçı sayıyorlar. Diğer yandan 35 yıldan beri «Doğru Yol» da - notayla değil, ağızla müzik çalışmaları yapılıyor. Yoksa, daha büyük başarıların elde edilmesi için ilerde müzik eğitiminin verilmesi için girişimler yapılmalıdır.

- İlerde «Doğru Yol» u nasıl görmek istersiniz?

- Dernekteki koşulları çok iyi bildiğim için birçok yeniliklerin yapılması taraftarıyım. İlk «Doğru Yol» da yer darlığı sorunu ortadan kaldırılmalı; her kol için müzik eğitimini verecek öğretmenler sağlanmalı; programlarda Türk sanat ve halk müziğinin yanı sıra, yerli eserlere ve Rumeli türkülerine yer verilmelidir. Böyle bir koşulların sağlanmasıyla, inanıyorum ki, bu dernek yurdumuzda yaşayan Türk halkının ve diğer ulus ile halkın kültürünü, gelenek, göreneklerini daha geniş bir açıdan genişletecek, yüceltecek ve ilerletecektir. Ahmet S. İGİLER

Türkiye'de Aluş Nuş'un plakları tükendi

»Doğru Yol« Kültür Güzel Sanatlar Derneği üyelerinden Aluş Nuş'un Türkiye'de, doğrusu İstanbul'un »Oya Plak« firmasında çizdiği Rumeli'nin Ufak Taşları ve Tutamadım Bir Vatan Rumeli türküleriyle 5.000 nüshalı plakı tükendi.

Öğrendiğimize göre Rumeli türkülerini söylemekte büyük başarı kazanan bu değerli ses sanatçımızın plakının ikinci baskısı da 5.000 nüsha satışa çıkarılmış bulunmaktadır.

Bildiğimiz gibi Aluş Nuş Rumeli şarkı ve türkülerini başarıyla söylemekten başka en yeni şarkıların söylenmesinde de katıldığı her konserinde başarı kaydetmektedir. Bugünlerde unutulmuş daha doğrusu kimi yerlerde halk arasında daha da yaşayan Rumeli şarkı ve türkülerini toplamakta olduğunu öğrendik. İleride bu sanatçının dolduracağı yeni plaklarının daha büyük başarı kazanacağını tahmin ettiğimizi söylerken gerçeği söylemiş oluyoruz.

S. K.
Fotografda, Aluş Nuş plakevinde plak doldururken görülüyor

Sarkıda Şarkıcı Yaşamaktadır

Cocukluk yıllarından beri şarkıya kendisini adayan ve şarkıyı yaşamının bir parçası sayan arkadaş Aluş Nuş'a geçen günlerde Prizrenin en işlek olan bir yerinde rastladık. Biraz konuştuk ve sonra da kendisine bir konuşma isteğimizi ilettik. Konuşmamızı kabul ederek sorunlarımıza cevap verdi. Konuşmayı yayınlıyoruz.

—İşittiğimize göre »Doğru Yol« çerçevesinde Batı müziği orkestrası da geçen günlerde kurulmuş, sizin de bu topluluğun üyesi olmanıza rağmen şimdilik bu topluluk için ne diyebilirsiniz?

— Gerçekten »Doğru Yol« çerçevesinde Batı müziği orkestrası da kuruldu. Bu topluluğun kuruluş amacı da ezgi söyleme sevelerini bir araya getirmektir. Şunu demek istiyorum ki, bu topluluğa üye olanlar fazlaca ezgi söylemeye kendilerini adayacaklar. Bu topluluğu yaşatabilsek, ne mutlu bize...

— Bu topluluk konser hazırlamayı tasarlıyor mu, eğer yakınlarda konser vermeyi düşünürse siz hangi ezgileri bu konserde okuyacaksınız?

— Batı müziği orkestrası yakınlarda konser düzenlemeyi tasarlıyor. Sıralı olarak bu topluluğun üyeleri hazırlıklar yapmaktadır. Burada okuyacağım ezgilere gelince, onlar da şunlar olacaktır:

»Bilmem ki, Bilemem ki«, »Bir gün belki hayattan«.

— Yeni plâklar doldurmaya niyetli misiniz?

— Doğal ki yeni plâklar da doldurmaya niyetliyim. Ama şimdiden bunlar hakkında konuşmak erkendir, bunun için bu sorunun cevabını erteleyeceğim.

— Yugoslav'yada ve Türkiye'de en çok sevdiğiniz şarkıcı ve ezgiciler hangileridir?

— Yugoslavya'da en çok sevdiğim şar-

Aluş Nuş

kıcılar Viçe Vukov ve Leomartindir.

Türkiye'de en çok saydığım şarkıcılar ise Zeki Müren, Nesrin Sipahi, Mustafa Sağyaşar, ezgicilerden de Berkant'ı, Cem Karaca'yı ve Apaşlar topluluğunu severim.

— Halkımızın şarkıya karşı ilgisi ne düzeydedir sizce?

— Halkımızda şarkıya karşı ilgi var diyebilirim. Bunu düzenlenen konserlere katılan dinleyici sayısı bize kanıtlamaktadır.

— Yetkililer tarafından Türkçe plâk doldurmaya yeter derecede ilgi duyuluyor mu?

— Sorumlularda bu bakımdan memnun edici anlayış var. Yalnız bunu gerçekleştirmek için iyi düzenleyicilere gereksinmemiz vardır.

— Şarkı ile ezgi arasında nasıl bir ayrımı görmektesiniz?

— Ezgi ile şarkı arasında doğal bir ayrım var. Bu ayrımı hem vurgulamakta, hem de söyleyişte sezebiliriz. Bundan başka ezgiler daha devingendir.

Bayram İBRAHİM, Rogovalı

BESTECİ ALUŞ NUŞ'UN KENDİ BESTELE RİNDEN YAPTIĞI BİR DERLEME
USTUNE...

YUGOSLAVYA TÜRK MÜZİĞİNİ OLUŞTURMA ÇABALARI ÜRÜN VERİYOR

Yugoslavya'da yaşayan ve yaratan Türk halkı bir çok alanda olduğu gibi müzik alanında da özgün çabalarıyla her zaman varlığını kanıtlamasını bilmiştir. Ulusal hakeşitliğinin sağladığı her türlü olanak arasında müzik alanındaki çalışma ve etkinlikler özel yer tutar. Çeşitli kentlerde düzenli olarak çalışan kültür ve güzel sanatlar derneklerinde özgür çalışma-

lanın biçimiyle Rumeli türkülleri olarak adlandırılan ve tanınan özgün bestelerden oluşan zengin müzik hazinesini canlı tutmak amacıyla güden sanatçı bu nedenle bir dizi çalışmaya girişmiş bulunmaktadır. Giderek yitip kaybolmayı önlemek ve gelecek kuşaklara besteci ve sözleri belli müzik yapıtları bırakmayı ön plana alan bir çalışmanın ilk aşaması olarak kendi bestelerinden oluşan küçük bir derlemeyi gerçekleştiren Aluş Nuş önemli ve kutsal bir görevi üstlenmiş bulunmaktadır. „Bestelerimden Bir Demet” adını verdiği derleme çalışmasında toplam 54 bestesini toplayan bestecinin bu çalışmasına giren bestelerinin tümüne yakını radyolarda çalınıp söyleniyor.

Aluş Nuş „Yugoslavya Türk Müziği, Rumeli türkülerine benzer yeni bir biçimde güçlenmelidir”

lar yürütülmektedir. Birer kültür ve sanat okulu görevini üstlenen bu dernekler çok sayıda sanatçının yetişmesine katkı sunmuştur. Bu değerli sanatçılar arasında kendine özgü yeriyile haklı bir üne kavuşan müzikkiler arasında Aluş Nuş ayrı bir öneme sahiptir. Küçük yaşlarda başladığı müzik çalışmalarını Frizren'in „Doğru Yol” kültür ve güzel sanatlar derneği çatısı altında yıllarca sabırlı bir çalışmayla sürdürmüş ve bir okul görevini üstlenen bu derneğin yetiştirdiği sanatçılar arasına katılmıştır. Bugün bağımsız bir sanatçı olarak Türk müziğinin önemli bir icracısı ve bestecisi sayılan Aluş Nuş bu alanda sürdürdüğü çalışmalarla yetineyerek müziğimizin çok yönlü tanıtımında üstlenmiş ve bu amaçla derleme çalışmalarına girişmiştir. Tüm Balkanlarda söylenen ve çan-

larda halk dili kullanılmaktadır. Yerli bestelerimizi ve Rumeli türkülerimizi küçümseyenlerde olabilir, ama genç bestecilerimiz kendi yolunu bulmuştur. Bu yola inanarak çalışmalarını sürdürmektedirler...”

Yukarıda özlü görüşlerini okuduğumuz sanatçıya ve çabalarına katılmamak elde değil. Yugoslavya Türk Müziğini oluşturmak için bilinçli bir çabayı üstlenen besteci umarız diğer sanatçılarda da örnek olur. Sanatçının kendi çabalarıyla giriştiği bu derleme çalışmalarının daha geniş kitlelerin malı olması için çeşitli kurumlarımıza da görev düştüğünü söyleyebiliriz. Özellikle bu derleme çalışmalarının söz ve notalarıyla bir kitapta toplanması konusunda gerekli yardım ve anlayışa gereksinim olduğunu belirtmek gerekir. Kişisel ve sınırlı çabaların bu türden çalışmalara yetmeyeceğinin bilinmesinde yarar vardır.

ŞADIRVAN ÇEŞMELERİ

— Hicaz türküsü —

Şadırvan çeşmeleri
Tasmış döktür akar
Parmaklı pencereden
Bir kıvalı kız bakar
Bir dönürcü bul ana
O kıızı bana ara
Arc anam ara
İçimde var yara
Aradık vermediler
Benim bahtım kara
Prizren'in Taş Köprüsü
Taştan yapıp taştan
Bu bekarlık günlerinde
Neler geçmedi baştan

Yaz ayları içinde hazırlayıp çoğalttığı bu çalışmasının önsözünde dile getirdiği görüşlerini buraya aktarmakta yarar vardır. Aluş Nuş bu alandaki çalışmaları konusunda büyük bir alçakgönüllülükle beste alanındaki çalışmalarına değeri nerek şunları söylemektedir. „... Yaylı tanburu, notayı, makamları, usulleri, şarkı sözü yazmayı ve beste yapmayı tek başıma öğrenmeye uğraştım.

Genç besteci arkadaşlarımla yaptığım bu ilk besteler belki nitelik bakımından düşüktür, ama nasıl olsa Yugoslavya Türk müziğinin ilk besteleri olduğu için bir değer taşıdığı kanısındayım.

Radyo, televizyon ve gazetelerde her zaman Yugoslavya Türk müziğini meydana getirmek, yerli ve Rumeli türkülerine değer vermek alanında çalışmalarımı yürüttüm, hem dedim: Yugoslavya Türk müziği, Rumeli türkülerine benzer yeni bir biçimde, Türk Sanat ve Halk Müziği temeli üzerinde yapımaları ve güçlenmelidir.

Zaten yapacağımız şarkılar bu özellikleri taşımaktadır. Türkülerimize gelince, bu özelliklerden başka, on-

ayınlarımız bu alanda gerekli yardım ve dayanışmayı göstermeli ve bu derleme çalışmalarına sahip çıkmaktadırlar.

Azız Serbest

GÜZE GİRERKEN:

ESİNTİLER

● Sıcak, kurak bir yaz daha ardımızda bıraktık. Yaz bitti. Güze ayak bastık

Suları hızlı akan mavi bir ırmakta değişim. Şu değişimi, renk değişimi. Zaman zaman sular misali... Akmış akmış. Zaman akmış, zaman suları akmış uzaklara, dönmeze gitmiş bir parça zamanımız. İlkyaz mevsimini anımsayalım. Unut getirmişti. Çiçek kokusu, to-

Çiçeklerin parklarda, kırlarda yüzlerine bakıyoruz. Biraz sevinçleri kaçmış. Yüzleri solmaya, başlarına eğmeye başlamışlar. O güzelim, başlarını dik tutan o güzel, o nazlı çiçekler.

Tan atımı daha geç başlıyor...

»79 KOSOVA AKOR-
LARI«NDAN

ALUŞ NUŞ'UN BESTESİ ÜÇÜNCÜLÜĞÜ KAZANDI

Geçen cumartesi akşamı Priştine'nin »Boro ve Ramiz« gençlik evinde »Kosova Akorları 79« müzik festivali düzenlendi. Halk şarkıları festivalinde 19 beste okundu. Uzman sal yürünün değerlendirdiğine göre »Kosova Akorları 79« festivalinde birinci yerî Fahri Bekir'in bestelediği »Anne« besteci kazandı. Adı geçen şarkıyı Cemalî Berişa okudu. Festivalde ikinci yerî iki beste yapıldı Birisi Mehdi Bayra'nın bestelediği »Hacı Zeko şarkısı« ki bu şarkıyı Riza Bütüç söyledi. İkinci ödüllü paylaşan ikinci şarkı ise Tomor Berişa'nın bestelediği ve Sabri Feyzullah'ın okuduğu »Zambakud Lozon-yar« şarkısıydı. Jüri üyelerine göre üçüncü ödüle de iki bestenin paylaştığını bildirdiler Onlarda Momçilo Gogiç'in bestelediği ve Zoran Yovanoviç'in söylediği »Zümbül«, ikincisi de Aluş Nuş'un bestelediği ve Zümrüt Pantina'nın okuduğu »Bekleme yar bekleme« şarkısıydı.

»Kosova Akorları 79« festivalinde, Kosova halk şarkıları bestecileri Birliği tarafından daha üç ödül dağıtıldı. Birinci ödülünden başka, ikinci ödül Aluş Nuş'un »Bekleme yar bekleme« şarkısına, üçüncüsü ise Miyad Boyoviç'in bestelediği ve Kokiç — Zayič'in okuduğu »Gülüm benim« şar-

Aluş Nuş şarkıcı olarak katılırken görülmekte

kısına verildi. Kosova Akorları 79« halk şarkıları festivalinde »Altın Okarina« Enver Stafa'nın bestelemiş olduğu »Mic sokoli« şarkısı ka-

zandı. Bu şarkıyı festivalde seyircilere Şahindere Stafay söyledi.

Adı geçen müzik festivalinin örgütleyici Priştine Radyo Televizyonu Kosova bölge kültür özyönetimli çıkarsal birliği ile belediye kültür özyönetimli çıkar birliğiydi. Festivalde şarkıları izleyen Priştine Radyo Televizyonunu halk müzik orkestrası ile kadın vokal oktetini izlemiştir.

Kosova Akorlarında daha bir Türkçe şarkı seyircilere okundu. Hüseyin Kazaz'ın bestelediği »Ayrılık gibi dert olmaz« şarkısını Agim Fişer söyledi. Bu beste ödül kazanamadı. Fakat seyirciler tarafından büyük alkışlar kazandı. Festivalde Aluş Nuş'un daha bir katkısı görüldü. Aluş Nuş Priştine RT Türk şarkı orkestrasıyla şarkıların okunduğu sırada Rasim Salih'in beraberliğinden bulundu. O yaylı tamburla seyirciler tarafından izledi. Bundandır büyük alkışlarla selamlandı. Böylelikle Aluş Nuş'un festivaldeki katkısı hepimizi sevindirdi. Yaşamın sanata ve ren ses ve sas sanatçısı daha bir kez kendi değerli çalışmalarını açığa vurdu. Bunu derken Prizren'in »Doğru Yol« KGS derneğinde genç üyelerine çalışmaktadır.

Ahmet S. İğciler

SAYFA 4

BİRLİK ★ PERŞEMBE 28 HAZİRAN 1979

BİR SANATÇIYLA KONUŞMA

MÜZİK BANA SOLUK VEREN BİR SANATTIR

Bundan yirmi yıl önce, daha önce yaşlarındayken, Aluş Nuş ilk kere seyirciler karşısına çıkan bir sanatçı olmakla, tınıntı ve onu seven kişileri bugüne kadar memnun etmiş ve daha da çalışmalarıyla seyircilerin, müzikseverlerin ilgisini çekmektedir. 29 Kasım Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla bugünlerde Aluş Nuş'u dairesinde ziyaret ettik ve kendisiyle gazetemiz için bir konuşma yürüttük. Konuşmamız şöyle aktı:

— Yirmi yıl seyirciler karşısında çıkmak, radyo'da şarkı okumak, televizyonda yer almak, Kosova Akorlarına katılmak ve bestelemek olduğu gibi metin de yazmak sence ne demektir?

— Yirmi yıldan bu yana durmadan Türk müziğiyle uğraşım. Bizdeki koşullara göre, bu yıllar içinde elde ettiğim başarılarından memnun olabiliyim. Yurdumuzda ve yurt dışında halkımı temsil ettim ve Türk müzikisinin güzelliğini duyurtmak istedim. Doğal ki, bu yoldan giderken, çeşitli sakıncalarla karşı karşıya geldim. Kimilerini yendim kimilerini hâlâ yenedim. Bunca zaman seyirciler karşısında bulunmakla radyoevlerinin programlarında yer almakla, kimi yarışmalara katılmakla adımı değil, yurdumuzda, öteki ulus ile haklarla birlikte yaşayan halkımın kültürünü özellikle, Türk müziğinin dünyaca sevildiğini doğrulamaya başırdım, kıvanç duyarım. Zaten ileri sürdüklerimi yapmak, gerçekleştirmek için daha da böbürlene böbürlene çalışmaktayım ve çalışacağım.

Son yıllarda ben ve kimi sanatçılarımız bestecilikle de uğraşmaya başladı. Bu alanda epeyce yapıtlar meydana çıktı.

Bu yapıtların halkın malı olma-
kta olduğunu görmekteyiz. Bundan
ötürü bu dalda çalışmaları daha
fazla körüklemek gerekir. Zaten bu
dala her zaman saygılıydım, şimdi
den sonra da saygılı olup beste-
lemeye ve metin yazma alanında
çalışmalarımı sürdüreceğim.

— Festivalerde aldığın ödüller var ve bunlar senin için ne demektir. Özellikle çalışmalarında birçok plak doldurdun...

— Evet bugüne kadar katıldığım festivaler oldu. Örneğin „Kosova Akorları“, „İlica 76“ ve başkalarına katıldım. Elde ettiğim başarılarından memnunum. Son başarılarımdan biri de bu yılki „Kosova Akorları 79“da „Bekleme yar beni bekleme“ bestemin iki ödül almasıdır. Profesyonel jüri tarafından üçüncülük ve Kosova Besteciler Birliği tarafından ikinciligi kazandım. İşte bu başarılar bestecilik alanında da başarılı olacağımıza inandırdı. Bu beni her şeyden fazla memnun etti. Çünkü şimdiden sonra umut ve

Aluş Nuş

rici daha birkaç besteci arkadaşımızın çalışmalarına da saygının ola-
cağı umudu arttı.

— Sen Aluş „Doğru Yol“un Türk Sanat Müziği orkestresinin şefi olarak bu konu üstüne ne diyebilirsin. Bu alanda daha başarılı olmanın yolları var mı?

— Bu göreve bu yıl içinde atandım. Bilindiği gibi „Doğru Yol“ Derneğinde hergün genç ve yeni müzik meraklıları yetişmektedir. En büyük güçlük bu gençleri iyi bir müzik yöntemiyle yetiştirmek, ileride başarılı sanatçılar olmalarını sa-

gıamaktadır. Her akşam provalar sıralı yapılmaktadır, derneğimizin her kolu sürekli çalışmalarını sürdürmektedir. Bugünlerde halkımıza tüm kolların bir araya gelip zengin bir programını halka sunacağız. Aynı programı Kosova ve Makedonya'nın kimi kentlerinde de sunmak niyetimiz var. Yıllardan beri müzik araçlarını çalan kimi arkadaşlarımızı İstanbul'a göndermek istiyoruz. Öteden kimi sanatçıları derneğe davet etmek düşüncesi dolmaktadır. Ama bu alanda bugüne kadar pek büyük işler yapılmadı. Özellikle bu alanda bence kardeş Maltepe Belediyesinin kimi dernekleriyle işbirliğini daha da genişletmekle kimi arkadaşlarımızın sözü edilen belediye'nin derneklerinde bulunması ve öteden kimi müzisyen arkadaşların derneğimizin konduğu olmasıyla „Doğru Yol“un Türk Sanat Müziği Orkestresi de daha başarılı olabilir.

— Müzikten başka sevdiğin uğraşlar var mı? Toplumsal hayatta bu kadar görevden sonra kendi yerini bulabiliyor musun?

— Müziğe çok yakın olan dil ve edebiyatımız var. Müzik alanında daha başarılı olmak için dilimize ve edebiyatımıza özen göstermek gerek. İşte ben de bu alanda yazını, özellikle şiiri çok severim ve bestelerime metin yazmakla da uğraşırım. Toplumsal hayattaki etkinliklerime gelince, özyönetimin ve delege düzeninin hücreleri olarak delegasyonların toplantılarına katılmaktayım. Özellikle, Kosova Besteciler Birliği'nin başkanlık üyesi olarak da etkinim.

Konuşan: Şecaattin KOKA

EK-3. Aluş Nuş'un Eserleri ve Notalarından Örnekler

GÜZEL PRİZREN

Yeşil Prizren

.....Mahur

..... Söz/Müzik: Aluş Nuş

GÜZEL PRİZREN
Yeşil Prizren
Mahur

Söz-Müzik: ALUŞ NUŞ

Şar da ğı nı...n e te ği...n de Bir çi çek sin

gü zel P..riz ren du va ğın ak çi çek le...r le

ö rül müş tür gü zel P...riz ren

Her mev sim de gü ze...l sin Dün ya la ra be de...l sin

Her ta şı nı...n a...l t...n da ta ri h ler se...n gi...z ler sin

Priz ren Priz ren Ye şil...l p..riz re...n

gü ze...l Priz re.n ca nı...m P..riz re...n

Şardağının eteğinde
Bir çiçeksün güzel
Prizren Duvağın ak
çiçeklerle Örülmüştür
güzel Prizren Her
mevsimde güzelsün
Dünyalara bedelsün
Her taşının altında
Tarihler se gizersün
Prizren, yeşil Prizren,
Güzel Prizren, canım Prizren

Şendir sende Prizrenliler
Bir başkasın güzel
Prizren İlk aşklar hem ilk
sevgiler Erken başlar
sende Prizren Sende
doğdum büyüdüm
Sende sevdim sevildim
Senden birşey
saklamam Sen her şeyi
bilirsin Prizren, yeşil
Prizren
Güzel Prizren, canım Prizren

Sevgilimin kaşığı kara
Gözü yeşil
sevdalanmış Güzel
yârim benzer sana
Güzelliği senden almış
Senden uzak olunca
Gönlüm acı dolunca
Utanmazsam ağlardım
Sen aklıma gelince
Prizren, yeşil Prizren
Güzel Prizren, canım Prizren

VATANIM RUMELİ
Eviç

Sofyan Söz-Müzik: ALUŞ NUŞ

Es ki ha va
O nün çün de

SAZ

tü...r kü le.....r de
se...v da la.....n dım

SAZ

Düğün var dır Ru me
Yar yü zün den ha....s ta

SAZ

li de
ya.....tım

O gü ze lim halk di lin de ba rış sev da söy le ni...r de Ya ki...l sın tü.r
Ru me li de hep güzel ler u zun boy lu ka lem ka...ş li Vuru...l sun da

VATANIM RUMELİ**Eviç..... Söz/Müzik: Aluş Nuş**

Eski hava
türkülerde Düğün
vardır Rumeli'de O
güzelim halk dilinde
Barış, sevda,
söylenirde...
Yakılsın türküler
Ak giysin gelinler
Vardar Ovası anam anam Edirne Köprüsü
Herkesin dilinde bre dilber Aman Rumeli
Türküsü Rumeli, Rumeli vatanım Rumeli

On üçünde
sevdalandım Yar
yüzünden hasta
yattım
Rumeli'de güzel hep uzun boylu kalem
kaşlı... Vurulsun davullar çalınsın zurnalar
Belgrad Kalası aman aman yörükte yaylası
Zurnalar çalışır bre dilber aman Rumeli
Havası Rumeli, Rumeli vatanım Rumeli

SÜMBÜL HANIM
Hicaz

Söz: Sabit Yusuf-Aluş Nuş
Müzik: Aluş Nuş

ARA MUZİK...

NE DURURSUN SELAM A GA BUYAZ CE LİN A RA

BA KAKACAKSIN CÜZEL OL SON KAŞI GÜ Zİ KA RA

SABAHERÇEN KALK TIM TAK TIM ŞA LI MI

CİTTİM BAKMA CA FE RE SÜN BÜL HA NI MI

HEY... HEY SÜN BÜL HA NIM HAYDE TUTUN YÜRÜ SÜN

ALA CİSSÜN BÜL HANIMI BİZDE BÜYÜ SÜN HEY BİZDE BÜ YÜ SÜN

SÜMBÜL HANIM

Hicaz

Söz: Sabit Yusuf - Aluş Nuş Müzik: Aluş Nuş

Ne durursun selam aga bu yaz celin ara
Bakacaksın cüzel olson kaşı cüzi kara
Sabah erçen kovktom taktım şalımi
Cittim bakma Cafer'e Sümbül Hanımı
Hey Sümbül Hanım tutun yürüsün
Alacaz Sümbül Hanımı bizde büyüsün ey bizde büyüsün

Buluştuk Cafer Agaylen çarşıya ciderçen
Begendik Sümbül Hanımı çayları verirçen
Utandı Sümbül Hanım bardakları braktı
Nasib imiş biz alalım çabuk çıktı bahti Kavuştak

Cüzel Sümbül Hanımın kıvıkcıktır saçları
Aglar Sümbül Hanımın yakın ayaktaşları
Aglamanın ayaktaşlam citmemişim uzak
Orta Prizrenbdedir evimiz konak Kavuştak

Sümbül Hanımın elinde telli cüllü şişe
Uyardı A Cafer Aga dalma pek çok işe
Dalma pek çok işe zayıflamayasın
Celesin Cafer Aga'ya hem nazlanasın Kavuştak

SARHOŞ CAFER
Hicaz

(Çabukça)
ARA MÜZİK

Söz-Müzik: ALUŞ NUŞ

Röprizden sonra ağırlaşarak

Ha va da kuş

mi sa...n Cu rim çi çi...f li sa...n A yak la rın

sa...l la ni Ce nek mi iç mi...ş sa...n Be...

a tempo

k ri Be...k ri Ca

fe...r A...y ce va...p

SAZ

ver Ni çi...n ra ki i...ç ü...n Cu

fe...r

SARHOŞ CAFER

Hicaz

Havada kuş mısın

Cürim çi çiflisın

Ayakların sallanı

Cenek mi içimısın

Sarhoş Cafer

Ay cevap ver

Niçin raki içtin Cafer

İçilmısın Cafer

Ahe ceç düşege

Cenek mi be

Cafer Cirmısın şışeye Kavuştak...

Eve ceç celırsın

Cecemız bitmesın

Horozlara sülenın

Pek erçen ütmesın Kavuştak...

Söz/Müzik: Aluş Nuş

Burası bizim de vatanımız
Burası bizimde yatağımız
Çocuklarımızdan gülüşü
Almanız almanız

ATA DEDİM

Söz: Süleyman Brina
Müzik: Aluş Nuş

ATA DEDİM TÜRKİYE DEDİM ... ATA DEDİM ASKER DEDİM ...
ATA DEDİM AVRUPA DEDİM ... ATA DEDİM KÖPRÜ DEDİM
ATA DEDİM SİNA DEDİM ATA DEDİM SİNAN DEDİM ATA DEDİM YUNUS DEDİM
ATA DEDİM UYGARLIK DEDİM
ATA DEDİM ÇANAKKALE DEDİM ... ATA DEDİM SAMSUN DEDİM ...
ATA DEDİM ANADOLU DEDİM ATA DEDİM ÖZGÜRLÜK DEDİM ...
ATA DEDİM ÖZGÜRLÜK DEDİM MUSTAFA KE MAZ ATA TÜRK ... ATATÜRK

ATA DEDİM

Söz: Süleyman Brina Müzik: Aluş Nuş

ATA DEDİM TÜRKİYE DEDİM

ATA DEDİM ASKER DEDİM

ATA DEDİM AVRUPA DEDİM

ATA DEDİM KÖPRÜ DEDİM

ATA DEDİM SİNA DEDİM

ATA DEDİM SİNAN DEDİM

ATA DEDİM YUNUS DEDİM

ATA DEDİM UYGARLIK DEDİM

ATA DEDİM ÇANAKKALE DEDİM

ATA DEDİM SAMSUN DEDİM

ATA DEDİM ANADOLU DEDİM

ATA DEDİM ÖZGÜRLÜK DEDİM

ATA DEDİM KOCACIK DEDİM

ATA DEDİM MANASTIR DEDİM

ATA DEDİM BALKANLAR DEDİM

ATA DEDİM BARIŞ DEDİM

ATA DEDİM İRMAK DEDİM

ATA DEDİM DENİZ DEDİM

ATA DEDİM GÖKLER DEDİM
ATA DEDİM GÖZLER DEDİM
ATA DEDİM MUSTAFA DEDİM
ATA DEDİM KEMAL DEDİM
ATA DEDİM ATA DEDİM
ATA DEDİM TÜRK DEDİM

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK ATATÜRK

EK-4. Aluş Nuş'a Yazılan Mektuplar

şARKICI, BESTECİ REşİT İSMET'İN RUMELİ TÜRKÜLERİ KİTABI HAKKINDAKİ ÖVGÜLERİ...

Sayın arkadaşım Aluş Nuş'un derlediği Rumeli Türküleri'ni görünce çok sevindim. Yıllardan beri herkes tarafından Rumeli türküleri hakkında konuşuldu, tartışıldı. Ama kimse derli toplu bu alanda bir iş yapmadı. Çeşitli güçlüklerle karşılaşan sanatçımız Aluş Nuş'un bütün bu eserleri sistemli bir şekilde işlemiş her türkünün üzerinde saatlerce durup en iyi bir biçimde bizlere sunmaktadır. Arkadaşım Aluş Nuş'un musiki çalışmalarını yakından izlemekteyim. Yaptığı başarılarına bu kitapla bir başarı daha katmaktadır. Kitabın değeri hakkında ne kadar konuşsak azdır. Böyle bir şey hazırlamak için zaman ister, bilgi ister ve en başta müziğe karşı aşırı sevgide ister. Arkadaşımız Aluş Nuş'ta bu özellikler birleşmiş, sonuç olarak ta böyle değerli bir eser meydana çıkarmaktadır. Bu kitap müziğimizin yanı sıra halk edebiyatımıza da büyük bir zenginlik kazandırmıştır. İlerideki müzik çalışmalarımıza ışık tutacaktır. Artık televizyonda, radyoda, konserlerde ve düğünlerde bu türküler daha fazla yer verilmelidir. Bu kitabın yayınlanmasını müzik severler sabırsızlıkla bekliyorlar. Çünkü yurdumuzda Türk müziği hakkında yayınlanmış ilk kitap olacaktır. Dileğimiz ileride de musiki çalışmalarımızı yansıtabak kitapların yayınlanmasıdır. Arkadaşımız Aluş Nuş'a başarılar diler, bir an önce bu değerli kitabı elimizde görmek isteriz.

Reşit İsmet

a. Kemal İlerici

Sevgili ve Sayın

Alup Nury

17-IV-1977 tarihli mektubunuzu şimdi, 24-IV-79
 sale günü aldım. Pek memnun oldum. Önce bu kitabın,
 bir dost yardımı ile de olsa, elinizde bulunması dolayısı
 ile size telrik etmek isterim. Çünkü bugün, istenilse de
 bu kitaptan bulmak mümkün değildir. Faraja bulhansa
 bile beş bin T.L. ödemek gerekir. Öyle ise onu iyi muhaza
 edin. Bu kitabı okuyup anlamak bir seviye ister. Fakat
 modernki Türk müziğini çok seviyorsanız, Sevgi her şeyin
 başıdır sonra salur ve caba gelin. Hiç acele etmeden hatta
 her kelime ve cümle üzerinde, iyice anlayıcaya kadar durma
 lıdır. Tabii önce nota bilme durumunuz nedir bilmiyorum
 bu armoni kitabı olduğuna göre, piyanoyu getecek kadar da
 olsa, ~~bu~~ bilmek iyi olur. Fakat benim size tavsiyem, önce
 kitabın ilk kısmını iyice okuyup kararayın. (281)ci sayfadan
 başlayıp sonuna kadar süren kısım. Önce, Türk müziğinde dil
 örgüsü bölümünü, dediğin şartlarla okursunuz. Bunu iyi hallettiğten
 sonra, Türk müziğinde biçimler ve Türk müziğinde ölçüler bölümlerini
 okursunuz. Bir Türk müziği aleti bilene okuyubilerseniz hakiki
 reslerinizle çalışmış olursunuz ki, bu iyi bir şeydir. Fakat bilmem
 orada böyle bir imkan olabilir mi? bilinmez belki de olur.
 Güce Tanrı içinize böyle bir sevgi verdiğine göre imkanlar da
 verilebilir. Türk müziğinde dil örgüsü bölümünü bitirince bana
 yazarsınız. Uğrayacağınız güçlüklerden yılmak yok. Anlamakta
 güçlük çektiğin yerleri yazarsınız. Ne yazık ki benim hasta ve yorgun
 zamanlarıma rastladım. Fakat çabınca oğlum, ben sağ oldukça sana
 bol kanat gererim. Sana sağlık, mutluluk ve başarı dileklerimi
 sunarken gözlerinden öper tanıdıklarına selamlarını sunarım.

Kemal İlerici

Cemal Gürsel cad. 97-9

Tel. 194132

Ankara
Türkiye.

24-4-1979

Kemal İlerici

Sevgili ve Sayın: Aluş Nuş

17.04.1979 tarihli mektubunuzu şimdi 24.04.1979 Salı günü aldım. Pek memnun oldum. nce bu kitabı bir dost yardımıyla da olsa elinizde bulunması dolayısıyla sizi tebrik etmek istedim. Çünkü bu gün istenirse de bu kitaptan bulmak mümkün değil. Bulunsada 5000 lira ödemek gerek. Öyle ise onu iyi muhafaza edin. Bu kitabı okuyup anlamak bir seviye ister. Madem ki Türk Müziğini çok seviyorsunuz sevgi her şeyin bazıdır. Sonra sabır ve çaba gelir. Hiç acele etmeden hatta her kelime ve cümle üzerinde iyice anlayıncaya kadar durulmalıdır. Tabi önce nota bilme durumunuz nedir bilmiyorum. Bu armoni kitabı olduğuna göre piyanoyu yetecek kadar da olsa bilmek iyi olur. Fakat benim size tavsiyem önce kitabın ek kısmını iyice okuyup kavrayın. (281)'nci sayfadan başlayıp, sonuna kadar süren kısım önce Türk Müziğinde dil örgüsü bölümünü dediğim şartlarla okuyunuz. Bunu iyi halletikten sonra Türk müziğinde biçimler ve ölçü bölümlerini okuyunuz. Bir Türk müziği aleti bilmekle okuyabileceğiniz hakiki seslerimizle çalışmış olursanız ki bu iyi bir şeydir. Fakat bilmem orda böyle bir imkan olabilir mi?Bilinmez belki de olur. Yüce Tanrı içinize böyle bir sevgi verdiğine göre imkanlar da verebilir.

Türk müziğinde dil örgüsü bölümünü bitirince bana yazarsanız sevinirim. Uğrayacağınız güçlüklerden yılmak yok. Anlamakta güçlük çektiğin yerleri yazarsınız, ne yazık ki benim hasta ve yorgun zamanlarıma rastladın. Fakat eknme oğlum ben sağ oldukça sana kol kanat gererim. Sana sağlık, mutluluk ve başarı dileklerimi sunarken gözlerinden per tanıdıklarına selamlarımı sunarım.
24.04.1979

Kemal İlerici
Ankara/Türkiye

b. Nevzat Atlığ

Dr. Nevzat Atlığ
RÖNTGEN MÜTEHİSSİSİ
Dipl. No. : 5753/9221

Rumeli Türküleri, Rumeli'nin Türklerce fethinden itibaren, 20'ci asrın başlarına kadar süren takriben 500 yıllık bir süre içinde doğmuş, belkide bir çoğu, devrimci sanatkarları tarafından bestelenmiş çok değerli eserlerdir. Bu eserler musikimizin en seçkin örneklerini oluşturmaktadır. Türk yaratıcı dehasının en parlak ürünleri arasında yer alan bu eserlerin çoğu Klasik Türk musikisinin şarkılarını andırmaktadır. Rumeli Türkülerinde ecdadımızın kahramanlığını, şevkini, yer yer üzüntülerini bulmak kolaylıkla mümkündür.

Ayrıca bu türkülerde aşk, sevgi temaları da ustalıkla işlenmiştir.

Aluş Nuş beğefendi'nin çalışmalarını ile bu güne kadar bilmediğimiz türküleri de hazırladığı eserde yer alacak ise, kendisini bu gayretinden dolayı canı gönülden tebrik etmek her müzik adamı için yerine getirilmesi gerekli bir görevdir.

Başarı dilekleri ile kutluyorum.

5.12.1985
Prof. Dr. Nevzat Atlığ

Rumeli türküleri Rumeli'nin Türklerce fethinden itibaren 20'ci asrın başarılarına kadar süren, takiben 500 yıllık bir süre içinde doğmuş, belkide bir çoğu devrimci sanatkarları tarafından bestelenmiş çok değerli eserlerdir. Bu eserler musikimizin en seçkin örneklerini oluşturmaktadır. Türk yaratıcı dehasının en parlak ürünleri arasında yer alan, bu eserlerin çoğu Klasik Türk musikisinin şarkılarını andırmaktadır. Rumeli türkülerinde ecdadımızın kahramanlığını, şevkini, yer yer üzüntülerini bulmak, kolaylıkla mümkündür. Ayrıca bu türkülerden aşk, sevgi temaları da ustalıkla işlenmiştir.

Aluş Nuş beğefendinin çalışmaları ile bu güne kadar bilmediğimiz türküleri de hazırladığı eserde yer alacak ise kendisinin bu gayretinden dolayı canı gönülden tebrik etmek, her müzik adamı için yerine getirilmesi gerekli bir görevdir. Başarı dilekleri ile kutluyorum...

Prof. Dr. Nevzat Atlığ

c. Hayrettin Volkan

1951 yılında "Doğru Yol" K.G.S.D kuruldu. Ben de derneğin ilk başkanı seçildim. 15. Yıl kadar, derneğin başkanlığına yaptım. Belgrad R.T.P şirketi tarafından ilk türk plaklarını çıkardık ve yurdumuzun bir çok bölgelerinde konserler düzenledik.

Aluş Nuş çok küçüktü ama sesi güzeldi. Her söylediği türkü halktan alkış alıyordu. 1971 yılında İstanbul'a gidip Rumeli türkülerinden oluşmuş Oya Plak şirketinde Aluş'un bir plağını çıkardık.

Devamlı olarak Aluş'un musiki çalışmalarını izlemekteyim. Son yıllarda yaptığı başarılar her övgüye değerdir.

Rumeli Türküleri adı altında hazırladığı bu kitap hiç şüphesiz bütün musiki çalışmalarımızın temelini oluşturmaktadır.

Bu kadar çok Rumeli türküsü var olduğunu bilmezdim, bu kitabı çok sevdim. Artık Radio-Televizyon, konser ve düğünlerde bu türküleri çok ilgi görmektedir.

İçtenlikle başarılar dilerim

Hayrettin Volkan
Prizren

1951 yılında Doğru Yol K.G.S.D kuruldu. Ben de derneğin ilk başkanı seçildim. Onbeş yıl kadar derneğin başkanlığını yaptım. Belgrad R.T.P. şirketi tarafından ilk Türk plaklarını çıkardık ve yurdumuzun bir çok bölgelerinde konserler düzenledik.

Aluş Nuş çok küçüktü ama sesi güzeldi. Her söylediği türkü halktan alkış alıyordu. 1971 yılında İstanbul'a gidip Rumeli türkülerinden oluşmuş Oya Plak şirketinden Aluş Nuş'un bir plağını çıkardık. Devamlı olarak Aluş'un musiki çalışmalarını izlemekteyim. Son yıllarda yaptığı başarılar her övgüye değerdir. Rumeli türküleri adı altında hazırladığı bu kitap hiç şüphesiz bütün musiki çalışmalarımızın temelini oluşturmaktadır. Bu kadar çok Rumeli türküsü var olduğunu bilmezdim. Bu kitabı çok sevdim. Artık radyo-televizyon, konser ve düğünlerde bu türküleri çok ilgi görmektedir. İçtenlikle başarılar dilerim.

Hayrettin Volkan

d. Arif Sağ

Aluş Kardeşimin « Rumeli Türküleri » adı altında meydana getirmiş olduğuna bu eseri, Övülmeye değer bir çalışma olduğunu kabul etmek gerek. Yıllardır Türkiye'de Rumeli, yani Trakya'da yaşayan halkımızın Halk kültürünü anlatan bu değerli Müzik ürünlerini hep oradan burdan bulmaya çalışırdık. Halbuki şimdi bu türküleri kütüphanemizdeki bu değerli kitaptan elde etmiş olacağız. Böyle bir olanağı bize yarattığı için Aluş Kardeşime Halkımız adına teşekkür ederim.

Arif Sağ

Aluş kardeşimin "Rumli Türküleri" adı altında meydana getirmiş olduğu bu eseri övülmeye değer bir çalışma olduğunu kabul etmek gerekir. Yıllardır Türkiye'de Rumeli, yani Trakya'da yaşayan halkımızın, halk kültürünü anlatan bu değerli müzik ürünlerini hep oradan burdan bulmaya çalışırdık. Halbuki şimdi bu türküleri kütüphanemizdeki bu değerli kitaptan elde etmiş olacağız. Böyle bir olanağı bize yarattığı için Aluş Nuş kardeşime halkımız adına teşekkür ederim.

Arif Sağ

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : TUTA, Mine
Uyruğu : TC
Doğum tarihi ve yeri : 30.05.1975
Medeni Hali : Evli
Telefon : +385 99 404 18 51
e-posta : minetuta@yahoo.com

Eğitim Derecesi	Okul/program	Mezuniyet yılı
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi/Türk Halk Ed.	Devam ediyor
Lisans	Gazi Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Böl.	1999

İş Deneyimi, Yıl	Çalıştığı Yer	Görev
2011-devam ediyor	Yunus Emre Enstitüsü	Zagreb YETKM Müd. V.
2000-2002	TC Kudüs Başkonsolörlüğü Kültür Merkezi	Okutman
1999-2000	TDK	Uzman

GAZİ GELECEKTİR..

Gazi gelecektir...

